د افغانستان بانک

بولتن اقتصادی و احصائیوی

ربع دوم سال ۲۰۱۹ (۲۱ مارچ ۲۰۱۹ الی ۲۰ جون ۲۰۱۹)
بولتن اقتصادی و احصائیوی د افغانستان بانک

د افغانستان بانک

بولتن اقتصادی و احصائیوی

ربع دوم سال ۲۰۱۹ (۲۱ مارچ ۲۰۱۹ الی ۲۰ جون ۲۰۱۹)

بولتن اقتصادی و احصائیوی د افغانستان بانک

آمریت عمومی سیاست پولی

ابن سینا وات

کابل – افغانستان

شمارۀ تماس:۲۱۰۴۱۴۶ ۲۰-۹۳+

ویب سایت:-www.dab.gov.af

ایمیل آدرس:-info@dab.gov.af

حق چاپ محفوظ است

حق چاپ مطالب منتشرۀ این بولتن محفوظ بوده، اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته می‌تواند.

برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کاپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می‌شود.

یادداشت:

سال مالی افغانستان از سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید در هر سال از ۲۱ دسمبر که برابر میشود با اول ماه جدی، آغاز می‌گردد. این بولتن تغییرات اقتصادی و احصائیوی ربع دوم سال مالی ۲۰۱۹ (۲۱ مارچ ۲۰۱۹ الی ۲۰ جون ۲۰۱۹) افغانستان، منطقه و جهان را مورد بحث و ارزیابی قرار میدهد.

فهرست مطالب

خلص موضوع ۱

۱. وضعیت اقتصادی جهان ۵

۱.۱ اقتصادهای توسعه یافته ۵

۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحدۀ امریکا ۵

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا ۶

۳.۱.۱ اقتصاد آلمان ۷

۴.۱.۱ اقتصاد جاپان ۷

۱.۲ اقتصادهای در حال توسعه ۸

۱.۲.۱ اقتصاد چین ۸

۲.۲.۱ اقتصاد ترکیه ۹

۳.۲.۱ اقتصاد هند ۹

۲. چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه ۱۳

۱.۲ برنامۀ پولی ۱۳

۲.۲ حجم نقدینگی ۱۴

۳.۲ ذخایر خالص بین المللی ۱۷

۴.۲ بازار مبادلۀ ارز ۱۷

۵.۲ عملیات بازار آزاد و شرایط نقدینگی ۱۸

۱.۵.۲ لیلام اوراق سرمایوی ۱۸

۲.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی ۲۰

۳. روند و دورنمای تورم ۲۳

۱.۳ قیم مصرفی در افغانستان ۲۴

۲.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی ۲۵

۳.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل ۲۸

٤.چگونگی تغییرات سکتور خارجی ۳۳

۱.۴ بیلانس تادیات ۳۳

۱.۱.۴ بیلانس حساب جاری ۳۳

۲.۱.۴ حساب سرمایه ۳۴

۳.۱.۴ حساب مالی ۳۴
۲.۴ مال التجاره ۳۴
۳.۴ طرف تجاری ۳۵
۴.۴ ترکیب تجاری ۳۷
۱.۴.۴ ترکیب واردات ۳۷
۲.۴.۴ ترکیب صادرات ۳۸
۵.۴ بدهی های خارجی ۳۸
۶.۴ ذخایر خالص بین المللی ۳۹
۵. چگونگی تغییرات در سکتور مالی ۴۵
۱.۵ نرخ اجرای بودجه ۴۶
۲.۵ بودجهٔ اصلی (کسر و مازاد) ۴۶
۳.۵ جمع آوری عواید ۴۷
۱.۳.۵ عواید داخلی ۴۸
۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی ۴۸
۴.۵ کمک های مالی ۴۹
۵.۵ مصارف ۵۰
٦. چگونگی عملکرد نظام بانکی ۵۳
۱.۶ دارایی‌های نظام بانکی ۵۴
۱.۱.۶ قروض ناخالص ۵۵
۲.۱.۶ طلبات بین البانکی ۵۹
۲.۶ بدهی‌ها ۶۰
۱.۲.۶ امانات ۶۱
۲.۲.۶ قرضه گیری‌ها ۶۲
۳.۶ نقدینگی (سیالیت) ۶۲
۱.۳.۶ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانهٔ وسیع) ۶۳
۴.۶ سرمایه ۶۳
۵.۶ فایده نظام بانکی ۶۳
۶.۶ خطر مبادلهٔ ارز ۶۶

۷.۶ خطر نرخ تکتانه ۶۶
۸.۶ کارکرد سکتور بانکداری اسلامی از ماه جون سال ۲۰۱۹/ ماه جوزا سال ۱۳۹۸ ۶۶
۱.۸.۶ مجموع دارائی‌ها ۶۷
۲.۸.۶ مجموع امانات ۷۲
۳.۸.۶ نقدینگی ۷۳
۴.۸.۶ سرمایه ۷۴
۵.۸.۶ نافعیت ۷۴

گراف ها

گراف ۱.۱: رشد اقتصادی جهان، اقتصادهای توسعه یافته و رو به ظهور ۵

گراف ۲.۱: رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحدهٔ امریکا (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی) ۶

گراف ۳.۱: نرخ انفلاسیون ایالات متحدهٔ امریکا (شاخص قیم مصرفی) ۶

گراف ۴.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی) ۶

گراف ۵.۱: نرخ انفلاسیون شاخص قیم مصرفی بریتانیا، فیصدی تغییرات طی ۱۲ ماه ۷

گراف ۶.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از ربع قبلی ۸

گراف ۷.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی) ۸

گراف ۸.۱: میزان رشد تولیدات ناخالص داخلی جاپان ۹

گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی) ۹

گراف ۱.۲: سقف و مقدار حقیقی پایهٔ پولی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۱۴

گراف ۲.۲: پول در دوران، سال ۲۰۱۹ (۲۲ مارچ الی ۲۱ جون) ۱۴

گراف ۳.۲: دارائی‌های خالص خارجی، دارائی‌های خالص داخلی و پول به مفهوم وسیع ۱۵

گر اف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول به حیث سهم پول به مفهوم وسیع (فیصدی) ۱۵

گراف ۵.۲: ذخایر خالص بین المللی؛ میزان حقیقی و تعیین شده طی ربع دوم سال ۱۳۹۸ –۲۰۱۹ ..... ۱۷

گراف ۶.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر دالر امریکائی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۱۷

گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر پاوند و یورو، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۱۷

گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر روپیهٔ هندی و روپیهٔ پاکستانی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۱۸

گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر تومان ایرانی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۱۸

گراف ۱۰.۲: مبلغ اعطا و مورد تقاضا دالر امریکائی، ربع دوم سال ۲۰۱۹ ..... ۱۸

گراف ۱۱.۲: سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق بهادار، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۱۹

گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۷ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹ ..... ۱۹

گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۲۸ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹ ..... ۱۹

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹ ..... ۱۹

گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه، ربع دوم ۱۹

گراف ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی سالانه، سال ۱۳۹۸ (سال به سال) ۲۶

گراف ۲.۳: اوسط انفلاسیون ملی ربعوار، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۲۶

گراف ۳.۳: اوسط یابی ربعوار انفلاسیون ملی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۲۷

گراف ۴.۳: انفلاسیون عمومی سالانهٔ کابل، جون ۲۰۱۸ الی جون ۲۰۱۹ ۲۸
گراف ۵.۳: انفلاسیون عمومی ربعوار کابل، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۲۹
گراف ۶.۳: اوسط انفلاسیون ربعوار کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۰
گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری ۳۳
گراف ۲.۴: حساب سرمایوی و مالی (به میلیون دالر امریکائی) ۳۴
گراف ۳.۴: جریان داخلی سرمایه گذاری مستقیم خارجی، ربع دوم ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۳۴
گراف ۴.۴: کارکرد و بیلانس تجاری، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۵
گراف ۵.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۶
گراف ۶.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) ۳۶
گراف ۷.۴: طرف واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۶
گراف ۸.۴: طرف واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) ۳۷
گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) ۳۷
گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۷
گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۹) ۳۸
گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۸
گراف ۱۳.۴: مقایسهٔ بدهی خارجی در ربع دوم سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ ۳۹
گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی از ربع اول ۲۰۱۸ الی ربع دوم ۴۰
گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید به شمول کمک های مالی، مجموع مصارف، و مجموع کمک ها، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۶
گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ و ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۴۶
گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۶
گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه عمومی (به شمول، و بدون کمک ها)، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۷
گراف ۵.۵: مقایسهٔ عواید ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۷
گراف ۶.۵: سهم مجموع عواید ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۴۷
گراف ۷.۵: مقایسه عواید داخلی، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۸
گراف ۸.۵: اجزای عمدهٔ عواید داخلی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۴۸
گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدهٔ عواید غیرمالیاتی، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۹
گراف ۱۰.۵: تحلیل کمک ها، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۹
گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های دونران، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۴۹
گراف ۱۲.۵: مقایسه سهم کمک های مالی، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۵۰
گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۵۰

گراف ۱.۶: سهم سکتور بانکی (مجموع دارایی ها) در مجموعهٔ بانک ها طی ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۵۴
گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص در میان مجموعهٔ بانک ها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۵۵
گراف ۳.۶: سهم قروض خُرد، کوچک و متوسط در مجموع قروض ناخالص، ربع اول و دوم سال ۱۳۹۸(۲۰۱۹) ۵۸
گراف ۴.۶: کیفیت پورتفولیوی قروض در پایان ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۵۸
گراف ۵.۶: سهم طلبات بین البانکی در میان مجموعهٔ بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۶۰
گراف ۶.۶: سهم بدهی ها میان گروه های بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۶۰
گراف ۷.۶: امانات افغانی طی ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۶۱
گراف ۸.۶: ترکیب اسعاری امانات، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۶۱
گراف ۹.۶: امانات در میان مجموعهٔ بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۶۱
گراف ۱۰.۶: تفکیک امانات، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۶۲
گراف ۱۱.۶: نافعیت سکتور بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ۶۴
گراف ۱۲.۶: بازده دارایی ها و بازده سهم سهمداران ۶۵
گراف ۱۳.۶: سطح تکتانه خالص ۶۵
گراف ۱۴.۶: روند دارایی های بانکداری اسلامی ۶۸
گراف ۱۵.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول: مقایسه بین ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸(۲۰۱۹) ۷۱
گراف ۱۶.۶: فیصدی سرمایه گذاری و تمویل مالی بر اساس محصول، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۱
گراف ۱۷.۶ : طلبات بین البانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۲
گراف ۱۸.۶: تفکیک امانات، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۳
گراف ۱۹.۶: روند سرمایه بانک های اسلامی در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۴
گراف ۶.۲۰ :مفاد بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت؛ ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۶

جداول

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ ..... ۱۶

جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۲۷

جدول ۲.۳: انفلاسیون عمومی کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۳۰

جدول ۱.۴: بیلانس تادیات افغانستان (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۰

جدول ۲.۴: مال التجاره، (به میلیون دالر امریکائی) ۴۱

جدول ۳.۴: طرف تجارت خارجی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۱

جدول ۴.۴: مال التجاره (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۲

جدول ۵.۴: بدهی خارجی در ربع دوم سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۲

جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی، ربع اول ۱۳۹۷ الی ربع دوم ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۲

جدول ۱.۶: اندازه دارایی های سکتور بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ ..... ۵۴

جدول ۲.۶: توزیع کریدت بر اساس سکتور از سال مالی ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ..... ۵۷

جدول ۳.۶: مقایسه نسبت های نقدینگی در فیصدی از سال ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ ..... ۶۳

جدول ۴.۶: جدول فایده و ضرر، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۶۵

جدول ۵.۶: دارایی های بانک اسلامی طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۶۸

جدول ۶.۶: مجموع دارایی ها و قروض سکتور بانکداری اسلامی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۶۹

جدول ۷.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۰

جدول ۸.۶: شاخص های کلیدی سلامت سکتور بانکداری اسلامی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۳

جدول ۹.۶: جدول نفع و ضرر سکتور بانکداری اسلامی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۵

جدول ۱۰.۶ : فایده بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت، ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۶

جدول ۱۱.۶: تعداد مجموعی کارکنان، قرضه گیرندگان، سپرده گذاران سکتور بانکداری اسلامی الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۷۶

پیام سرپرست ریاست کُل د افغانستان بانک

حمایت از آسیب پذیرترین قشر جامعه، هدف سیاست ها و عملکردهای د افغانستان بانک است. این امر از طریق تطبیق مؤثر و سالم سیاست پولی صورت می گیرد، سیاستی که بر هدف اصلی بانک (ثبات قیم) متمرکز است.

خلص موضوع

افغانستان قرار است برنامهٔ سه سالهٔ سهولت کریدت تمدیدی (ECF) صندوق بین المللی پول را مؤفقانه به پایان برساند. به اساس این برنامه، برای افغانستان دو هدف مقداری (ذخایر خالص بین المللی و پایهٔ پولی) تعیین گردیده است. د افغانستان بانک در امر حصول هر دو هدف مقداری مؤفقانه عمل نموده که هدف پایهٔ پولی ۱۲ درصد (با افزایش سالانه) و هدف ذخایر خالص بین المللی صفر (بدون هیچ تغییر در پایان سال) بوده است.

د افغانستان بانک از رژیم هدف گذاری حجم نقدینگی استفاده می‌کند که به اساس آن پایهٔ پولی به عنوان هدف عملیاتی و پول در دوران (CiC) به عنوان هدف ضمنی نقدینگی تعیین گردیده اند.

د افغانستان بانک به منظور حصول اهداف عملیاتی (هدف پایهٔ پولی) خویش از عملیات بازار آزاد برای کنترول و مدیریت نقدینگی در بازار استفاده می‌کند.

افغانستان در امر مهار نمودن حد مطلوب انفلاسیون، موفقانه عمل نموده است، هرچند انفلاسیون در مقایسه به ربع قبلی سال ۲۰۱۹ افزایش ۳.۴ درصدی و نسبت به ربع دوم سال قبل (۲۰۱۸) افزایش ۵.۳ درصدی را تجربه نموده است. شاخص قیم مصرفی، نرخ انفلاسیون را طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوسط ۴.۲ درصد نشان داده، در حالی‌که در ربع دوم سال ۲۰۱۸ این رقم منفی ۱.۱ درصد بوده است. این تغییرات همگام با افزایش قیم کالاهای تجاری در بازارهای جهانی صورت گرفته است.

از آغاز سال مالی ۲۰۱۹ الی پایان ربع دوم این سال، د افغانستان بانک بطور مجموع ۱,۲۰۶.۹۴ میلیون دالر امریکائی را لیلام نموده و در طول ربع تحت بررسی مبلغ ۶۶۵ میلیون دالر امریکائی به منظور جذب سیالیت بیش از حد بازار و هم‌چنان کاهش نوسانات نرخ مبادلهٔ افغانی و دالر امریکائی، لیلام گردیده است. مجموع مبلغ حصول ناشدهٔ اوراق بهادار در پایان ربع دوم به ۲۷.۰۲ میلیارد افغانی می‌رسد. قابل یادآوریست که نرخ افغانی در ربع دوم و اول سال ۲۰۱۹ به ترتیب ۶.۶۱ درصد و ۷.۲۳ درصد کاهش یافته است.

سکتور خارجی اقتصاد افغانستان طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ بهبود یافته است. کسر تجاری به نسبت واردات کمتر، افزایش حصولی های حساب خدمات و وجوه ارسالی کارگران بیرون مرزی به اندازهٔ ۶.۷ درصد کاهش یافته است. حساب جاری در ربع دوم سال ۲۰۱۹ کسر ۶۰۴.۷۴ میلیون دالر امریکائی داشته است. ورود سرمایه به اندازهٔ ۳۲ درصد افزایش یافته، در حالی‌که خروج سرمایه از رهگذر سرمایه گذاری مستقیم خارجی به اندازهٔ ۸۷ درصد کاهش یافته، این در حالیست که جریان بیرونی نقدی سرمایه گذاری مستقیم خارجی به اندازهٔ ۸۱ درصد افزایش یافته است. بطور کُل، بیلانس تادیات (BOP) در ربع تحت بررسی کسر ۵۱۷.۱۲ میلیون دالر امریکائی را به ثبت رسانیده است.

در سکتور دولتی، افغانستان در ربع دوم سال ۲۰۱۹ کسر بودجوی (به استثنای کمک‌ها) به ارزش ۶۹ میلیارد افغانی داشته، اما افزودن کمک‌ها در مجموع عواید سبب مازاد بودجوی به ارزش ۲.۶۹ میلیارد افغانی گردیده است. عواید داخلی در ربع دوم به نسبت افزایش عواید مالیاتی و گمرکی و عاید سهمیهٔ د افغانستان بانک، بلند رفته است.

شاخص‌های عمومی سکتور بانکی که ۲۱.۵۱ درصد تولیدات ناخالص داخلی کشور را می‌سازد، نشاندهندهٔ افزایش مجموع دارائی‌ها، قروض ناخالص، امانات، سرمایهٔ صاحبان سهم و فایده می‌باشد.

هرچند، نقدینگی به اندازهٔ کافی موجود می‌باشد، اما کیفیت قروض هنوز پائین است. امانات که منبع اساسی تمویل سکتور بانکی می‌باشد، شامل امانات بین البانکی و امانات مشتری می گردد. سکتور بانکداری اسلامی که شامل یک بانک اسلامی و شش دریچهٔ بانکداری اسلامی می‌گردد، در مجموع دارائی ها ۱۰.۶۸ درصد سهم، در مجموع قروض ناخالص ۲۷.۹۲ درصد سهم و در مجموع امانات نظام بانکی ۱۰.۳۰ درصد سهم دارد.

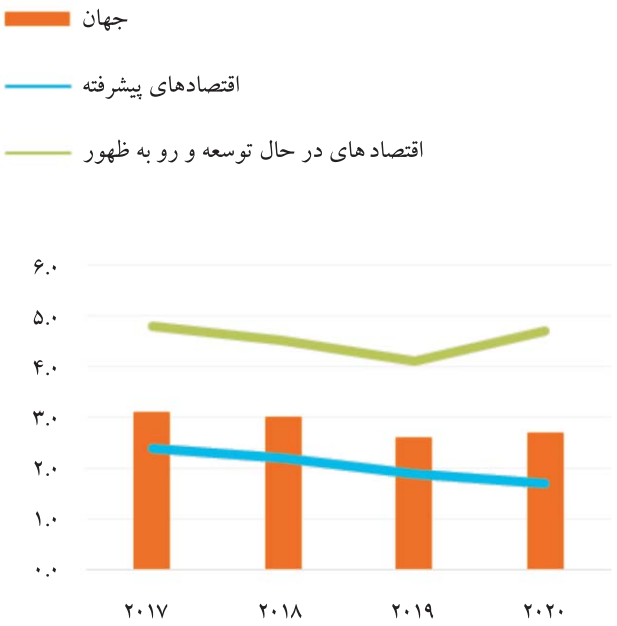
۱

وضعیت اقتصادی جهان

وضعیت اقتصادی جهان

رشد اقتصادی جهان در ربع دوم سال ۲۰۱۹ پائین بود. تنش‌های تجاری، سرمایه‌گذاری کمرنگ در اقتصادهای رو به ظهور، رشد محدود در تعداد زیاد کشورهای توسعه یافته، افزایش بدهی‌ها و تشنج برخاسته از بریکست از عوامل مهمی اند که اقتصاد جهان را به چالش کشیده است. صندوق بین المللی پول در گزارشی از دورنمای اقتصاد جهان میزان رشد ۱.۹ درصدی در سال ۲۰۱۹ و ۱.۷ درصدی در سال ۲۰۲۰ را برای اقتصادهای توسعه یافته؛ میزان رشد ۱.۳ درصدی در سال ۲۰۱۹ و ۱.۶ درصدی در سال ۲۰۲۰ برای منطقهٔ یورو و به همین ترتیب نرخ رشد ۴.۱ درصدی در سال ۲۰۱۹ و ۴.۷ درصدی در سال ۲۰۲۰ را برای بازارهای روبه ظهور و اقتصادهای در حال توسعه، پیش‌بینی نموده است.

گراف ۱.۱: رشد اقتصادی جهان، اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای در حال توسعه

منبع: دورنمای اقتصادی جهان (WEO)، صندوق بین المللی پول

در میان اقتصادهای توسعه یافته، اقتصاد ایالات متحدهٔ امریکا در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۲.۱ درصد رشد نموده، در حالی‌که وضعیت اقتصادی بریتانیا و آلمان به ترتیب ۰.۲ درصد و ۰.۱ درصد کاهش داشته است. از جمله اقتصادهای رو به ظهور، اقتصاد چین به ۶.۲ درصد کاهش یافته، به همین ترتیب اقتصاد هند به اندازهٔ ۵ درصد رشد نموده و ترکیه شاهد کاهش ۱.۵ درصدی رشد اقتصادی بوده است.

۱.۱ اقتصادهای توسعه یافته

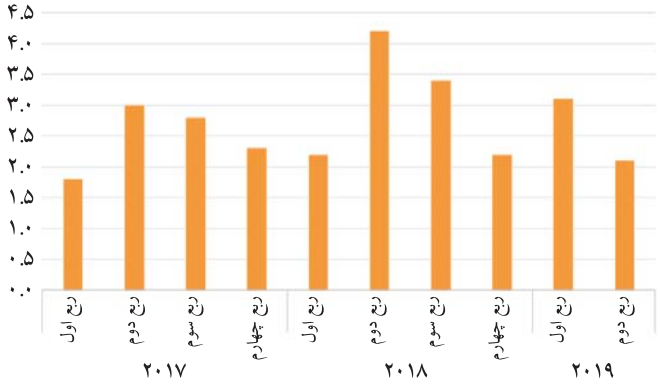
۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحدهٔ امریکا

به اساس معلومات وزارت تجارت این کشور، رشد اقتصادی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ کاهش یافته است. تولیدات ناخالص داخلی نسبت به رشد ۳.۱ درصدی ربع اول سال ۲۰۱۹ در ربع تحت بررسی به اندازهٔ ۲.۱ درصد افزایش یافته که از آغاز ریاست جمهوری دانلد ترامپ پائین ترین میزان رشد را نشان می‌دهد.

مصارف دولت و مصرف کنندگان در رشد اقتصادی این کشور سهم مثبت ایفا نموده، در حالی‌که سرمایه گذاری تجارتی رشد اقتصادی را اندکی کاهش داده است. مصارف شخصی به ۴.۳ درصد افزایش یافته، مصارف دولت و سرمایه گذاری ناخالص ۵ درصد افزایش یافته که از ربع دوم سال ۲۰۰۹ به اینسو سریع ترین رقم را نشان می‌دهد. از سوی دیگر، سرمایه گذاری ناخالص خصوصی ۵.۵ درصد پائین آمده است.

مصرف روی زیرساخت ها به اندازهٔ ۱۰.۶ درصد کاهش یافته است. بی‌اعتمادی‌ها ناشی از تنش‌های تجاری، عامل عمدهٔ تعیین کنندهٔ تمایلات تجاری درین مدت بوده است.

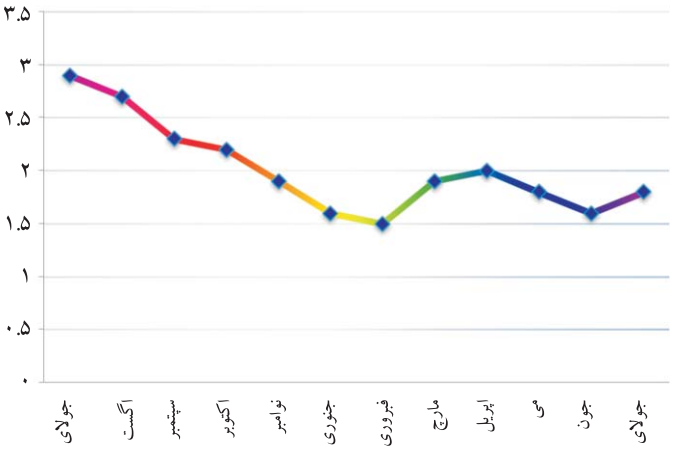
گراف ۲.۱: رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحدهٔ امریکا (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

منبع: ادارهٔ تحلیل اقتصادی ایالات متحدهٔ امریکا

طوری‌که در جدول ذیل نشان داده شده، اوسط انفلاسیون شاخص قیم مصرفی طی ربع دوم به ۱.۷۳درصد می رسد. با آنکه مقامات بانک‌های مرکزی از نرخ‌های بلند نگران اند، مفاد سهامی ثابت ساخته که این نرخ‌ها نسبت به توقع، انعطاف پذیر اند و تحلیلگران به این باورند که اقتصاد باوجودی کُندی آن، هنوز قابلیت آنرا دارد که از عواید موجود حمایت کند.

گراف ۳.۱: نرخ انفلاسیون ایالات متحدهٔ امریکا (شاخص قیم مصرفی)

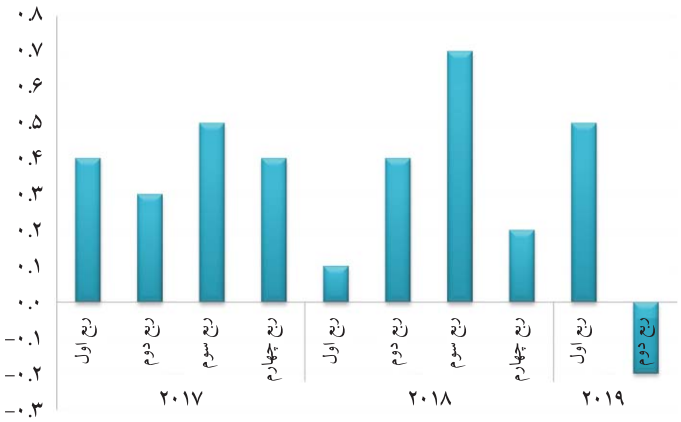

منبع: ادارهٔ احصائیهٔ کار ایالات متحدهٔ امریکا

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا

پس از رشد ۰.۵ درصدی در ربع اول سال ۲۰۱۹، تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا در ربع دوم به اندازهٔ ۰.۲ درصد کاهش یافت. تولیدات ناخالص داخلی به اساس سنجش سال به سال (از اپریل الی جون) ۱.۲ درصد رشد نموده، در حالیکه در دورهٔ جنوری الی مارچ ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۱.۸ درصد رشد نموده است. افزون بر این، تولیدات ناخالص داخلی اسمی نسبت به افزایش ۰.۹ درصد ربع اول سال ۲۰۱۹ در ربع دوم به اندازهٔ ۰.۴ درصد افزایش یافته است.

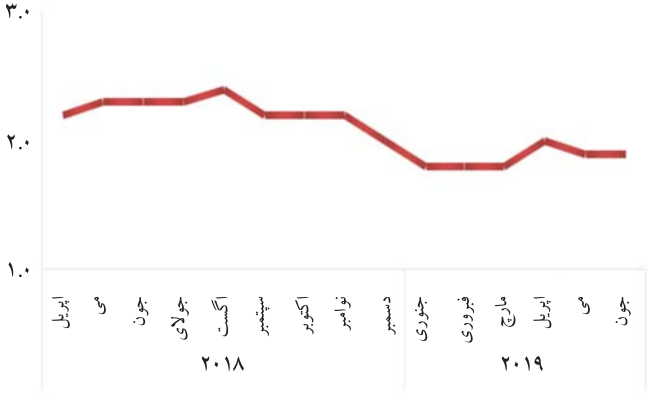
گراف ٤.١: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

منبع: ادارهٔ ملی احصائیه

میزان تولیدات، خدمات و محصولات کارخانه جات درین ربع کاهش یافته است. تولیدات به اندازهٔ ۱.۴ درصد کاهش یافته که از اثر کاهش ۲.۳ درصدی محصولات کارخانه‌جات متأثر گردیده است. محصولات کارخانه جات در ربع اول سریعاً بهبود یافته، درحالی‌که کاهش در ربع دوم از سال ۲۰۰۹ به اینسو پائین‌ترین رقم را نشان می دهد. در ضمن، رشد سکتور خدمات که در رشد تولیدات ناخالص داخلی سهم مثبت دارد، به اندازهٔ ۰.۱ درصد کاهش یافته که پائین ترین رقم در سه سال گذشته را به ثبت رسانده و نسبت به رشد ۰.۴ درصدی ربع اول نیز پائین می‌باشد. تولیدات ساختمانی نسبت به رشد ۱.۴ درصدی ربع قبلی در ربع تحت بررسی به اندازهٔ ۱.۳ درصد رشد نموده است.

گراف ۵.۱: نرخ انفلاسیون شاخص قیم مصرفی بریتانیا، فیصدی تغییرات طی ۱۲ ماه

منبع: ادارۀ ملی احصائیه بریتانیا

این بی‌ثباتی اساساً از تغییرات در زمان بندی فعالیت های پلان اصلی خروج بریتانیا از اتحادیۀ اروپا سرچشمه می گیرد. از زمانی که بارس جانسن نخست وزیر این کشور شده، پاوند سترلنگ ۳ درصد در برابر دالر امریکائی کاهش یافته است.

۳.۱.۱ اقتصاد آلمان

اقتصاد آلمان که بزرگترین اقتصاد اروپا است، رشد آن نسبت به ۰.۴ درصدی ربع اول در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۰.۳ درصد کاهش یافته است. این حالت انقباضی به بی اعتمادی های جهانی و بریکست و جنگ تجاری نسبت داده شده است. تولیدات صنعتی نسبت به سال قبل در ماه جون بیشتر از ۵ درصد کاهش یافته و تمایلات اقتصادی در ماه اگست بشدت کاهش یافته که از دسمبر ۲۰۱۱ به اینسو به پائین ترین سطح خود رسیده است.

اقتصاد آلمان به پیمانۀ وسیع روی صادرات به ایالات متحدۀ امریکا و چین متکی می‌باشد. صنعت موترسازی آلمان از اثر منازعۀ تجاری امریکا و چین و از بی‌اعتمادی‌های برخاسته از آن متضرر گردیده است.

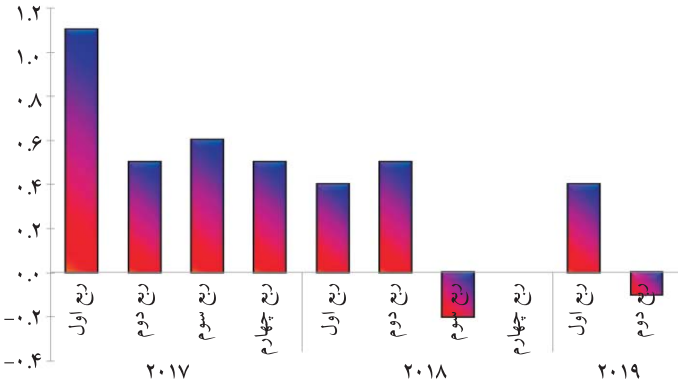
چین که بزرگترین بازار صنعت موترسازی آلمان می‌باشد، در ۱۳ ماه گذشته بطور متواتر در فروش موترهای جدید کاهش را تجربه نموده است. در کنار این، تقاضای جهانی برای موتر نیز کاهش یافته است. در ضمن، بی‌اعتمادی‌های برخاسته از بریکست نیز در ربع دوم تمایلات تجاری را تضعیف نموده است.

۴.۱.۱ اقتصاد جاپان

تولیدات ناخالص داخلی جاپان در مقایسه به رشد ۲.۲ درصدی ربع اول در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به نرخ سالانۀ ۱.۸ درصد رشد نموده که با وجودی تنش‌های مداوم تجاری چین و امریکا فراتر از توقعات بازار عمل نموده است. میزان رشد ربعوار برخلاف پیش‌بینی‌های ۰.۱ درصدی در دورۀ تحت بررسی ۰.۴ درصد رشد نموده است. هرچند، توقع می‌رود که تولیدات به دلیل افزایش مالیات دولت بر فروشات کاهش یابد.

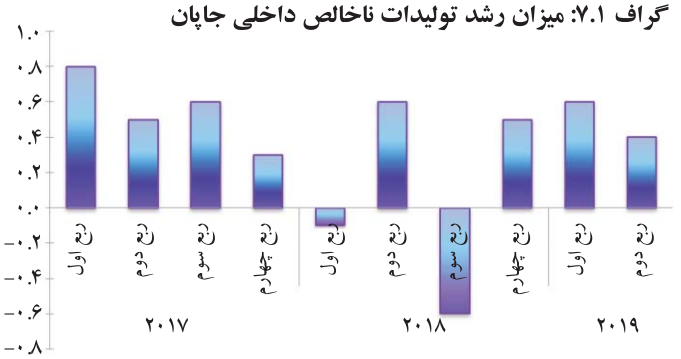
باوجودی‌که در سایر کشورهای شریک تجاری به دلیل کاهش فعالیت‌های اقتصادی تقاضای بیرونی در حد منفی قرار دارد، مصارف خصوصی و سرمایه‌گذاری بطور قابل ملاحظه افزایش یافته که باعث بهبود تدریجی تقاضای داخلی گردیده است. مصارف خصوصی که بیشتر از نیم تولیدات ناخالص داخلی را می‌سازد، نقش اساسی در رشد تولیدات ناخالص داخلی ایفا نموده است. این در حالیست که مخارج در طول ربع ۰.۶ درصد افزایش یافته چون مصرف کنندگان قبل از افزایش مالیه بر مصارف ملی از ۸ درصد به ۱۰ درصد در ماه اکتوبر، به خرید اجناس قیمتی چون موتر و ایرکندیشن هجوم بردند.

گراف ٦.١: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

منبع: ادارهٔ احصائیهٔ فدرال و سازمان همکاری و توسعهٔ اقتصادی

گراف ۷.۱: میزان رشد تولیدات ناخالص داخلی جاپان

منبع: دفتر کابینه، دولت جاپان

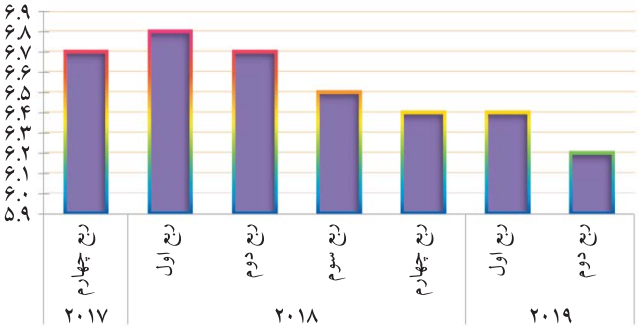
به همین ترتیب، مخارج سرمایه ای نسبت به ربع قبلی در ربع دوم به اندازهٔ ۱.۵ درصد افزایش یافته، که دلیل عمده این افزایش بالای کارگران از سوی کمپنی‌ها سرمایه‌گذاری کم گفته شده است، درحالی‌که صادرات جاپان در جریان کاهش رشد اقتصادی چین و سایر کشورهای آسیایی به اندازهٔ ۰.۱ درصد کاهش یافته است.

۱.۲ اقتصادهای در حال توسعه

۱.۲.۱ اقتصاد چین

رشد تولیدات ناخالص داخلی چین در مقایسه با ربع دوم سال قبل در زمان تحت بررسی به ۶.۲ درصد کاهش یافته که این رقم حد اقل در ۲۷ سال گذشته پائین ترین نرخ بوده، چون تقاضای جهانی و داخلی این کشور کاهش یافته و فشارهای تجاری امریکا بر چین پابرجا است. دولت چین برای حمایت از رشد اقتصادی از طریق معرفی طرح کاهش قابل توجهٔ مالیات به ارزش حدود ۲۹۱ میلیارد دالر امریکائی عمدتاً روی محرکه‌های مالی تمرکز نموده و اسناد خاص قرضه به ارزش ۲.۱۵ تریلیون یوان را صادر نموده تا ساخت و ساز زیربناها را تقویت کند. علاوه بر این، بانک مرکزی این کشور همچنان در نظر دارد که نسبت ذخایر الزامی را کاهش داده و از سایر ابزارهای مالی برای حمایت از شرکت‌های کوچک استفاده کند. این در حالیست که اقتصاد این کشور توان آنرا ندارد که به این بستهٔ تشویقی پاسخ بگوید و سرمایه گذاران نیز محتاطانه عمل می کنند. در همین حال، ارقام تازه در مورد تولیدات صنعتی، فروشات پرچون و سرمایه گذاری دارائی‌های ثابت نشان دهندهٔ اثرگذاری تلاش‌های دولت است. درین مدت زمان تولیدات صنعتی نسبت به سال قبل ۶.۳ درصد افزایش یافته است؛ سرمایه گذاری دارائی های ثابت طی شش ماه اول سال نسبت به سال قبل ۵.۸ درصد افزایش یافته که فراتر از پیش‌بینی ۵.۵ درصدی تحلیلگران اقتصادی واقع می شود. فروشات پرچون در ماه جون ۹.۸ درصد افزایش یافت و فروشات موتر نیز درین ماه ۱۷.۲ درصد بلند رفته که فایدهٔ آن در ماه می ۲.۱ درصد افزایش خواهد یافت. ارقام تولیدات کارخانه‌ای و فروشات پرچون نشانه‌هایی از ثبات را بازگو می‌کند. از سوی دیگر، بازارهای مالی و شرکاء تجاری در مورد تنش‌های تجاری امریکا و چین و رکود اقتصادی جهان نگران اند.

گراف ۸.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

منبع: ادارۀ ملی احصائیۀ چین

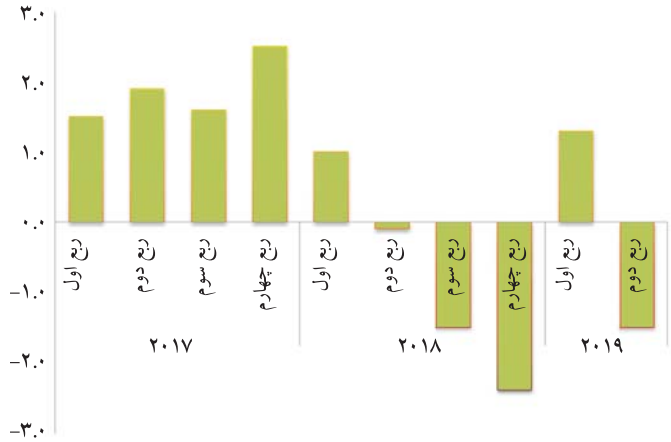
۲.۲.۱ اقتصاد ترکیه

به اساس معلومات منتشرۀ انستیتیوت احصائیۀ ترکیه (TurkStat)، تولیدات ناخالص داخلی ترکیه در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ارزش فعلی آن معادل ۱ تریلیون لیرۀ ترکیه (در حدود ۱۷۵ میلیارد دالر امریکائی) می‌شود. پس از آنکه رشد اقتصادی ترکیه در ربع اول سال ۲۰۱۹ کاهش یافت، تولیدات ناخالص داخلی آن در مقایسه با ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به اندازۀ ۱.۵ درصد کاهش یافت که نسبت به پیش‌بینی کاهش ۱.۸ درصدی اقتصاددانان کمتر می‌باشد. هرچند، رشد عیار شده به اساس فصل و تقویم نسبت به ربع قبلی ۱.۲ درصد ثبت گردیده است.

درین ربع رشد سکتور ساختمانی به اندازۀ ۱۲.۷ درصد، تولیدات صنعتی ۲.۷ درصد و سکتور خدمات به اندازۀ ۰.۳ درصد کاهش یافته است. این در حالیست که سکتور زراعت به اندازۀ ۳.۴ درصد و صادرات خالص ۷.۴ درصد در رشد تولیدات ناخالص داخلی سهم داشته است.

دولت برای ربع سوم و چهارم سال ۲۰۱۹ رشد قویتر را پیش‌بینی کرده است و برای رشد سال جاری هدف ۲.۳ درصدی، برای سال ۲۰۲۰ رشد ۳.۵ درصدی و برای سال ۲۰۲۱ رشد ۵ درصدی را تعیین کرده است.

گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه (فیصدی تغییرات از ربع قبلی به اینسو)

منبع: انستیتیوت احصائیۀ ترکیه و سازمان همکاری و توسعۀ اقتصادی

۳.۲.۱ اقتصاد هند

تولیدات ناخالص داخلی هند نسبت به رشد ۵.۸ درصدی ربع قبلی و ۸ درصدی دورۀ مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به اندازۀ ۵ درصد رشد نموده که طی شش سال اخیر پائین ترین رقم رشد می‌باشد. کاهش رشد تولیدات ناخالص داخلی عمدتاً از اثر مصارف کمتر خصوصی و رشد محدود سکتور ساخت و ساز به میان آمده است.

درین ربع، مصارف خصوصی به ۳.۱ درصد کاهش یافته که طی ۱۸ ربع گذشته پائین ترین رقم را نشان می‌دهد. در همین حال، سکتور ساخت و ساز (تولیدات کارخانه‌ای) نسبت به رشد ۱۲ درصدی دورۀ مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۰.۶ درصد کاهش قابل توجه داشته است. رشد سکتور زراعت نیز بیشتر از نیم رقم کاهش یافته است. ارقام نشان می‌دهد که اقتصاد هند از ۶ سال بدینسو در پائین ترین میزان رشد قرار دارد.

هرچند رشد در سکتور خدمات، تجارت، هوتل‌ها و ارتباطات نسبت به ۶ درصدی ربع قبلی در زمان تحت بررسی به اندازۀ

۷.۱ درصد است، در حالی که رشد خدمات مالی و خدمات ادارهٔ عامه طی این ربع کاهش نموده است. پیش ازین بانک مرکزی هند RBI میزان رشد برای نیمه اول سال ۲۰۱۹ را میان ۵.۸ الی ۶.۶ درصد و در نیمه دوم سال میان ۷.۳ الی ۷.۵ درصد برآورد نموده بود. رشد اقتصادی ۵ درصدی در پایان ربع دوم به مراتب پائین تر از پیش‌بینی ۵.۸ درصدی ریزرف بانک هندوستان (RBI) بود و این امر باعث شد که این اداره سطح پیش‌بینی سالانه را پائین بیاورد. در کنار این، ریزرف بانک هندوستان (بانک مرکزی) از آغاز سال ۲۰۱۹ به اینسو نرخ تکتانه را چهار برابر کاهش داده و دولت از قبل چندین مورد تشویقی را اعلام نموده تا تقاضای کمرنگ اقتصادی را تقویت ببخشد.

۲

چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه

۲

چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه

به اساس ارقام پولی، پایهٔ پولی (RM) رشد مثبت ۲.۷۶ درصدی را در پایان ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) تجربه کرده، اما از آغاز سال الی پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹، رشد منفی ۳.۹۵ درصد داشته که نسبت به رشد منفی ۱.۸۷ درصدی ربعوار و رشد ۷.۲۲ درصد از آغاز سال قبل الی ربع دوم آن، رشد آن منفی تر است. دلیل عمدهٔ که پایهٔ پولی رشد منفی داشته، جمع آوری عواید بیشتر در ربع تحت بررسی بوده است. پول در دوران (CiC) به عنوان جزء عمدهٔ پایهٔ پولی در ربع دوم سال رشد ۴.۲۵ درصدی و از آغاز سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) الی پایان ربع دوم رشد ۱.۴۹ درصدی را به ثبت رسانیده است.

رشد پایهٔ پولی (RM) و پول در دوران که اهداف عملیاتی و ضمنی د افغانستان بانک را می‌سازند، به دلیل جمع آوری نقدینگی بیشتر از بازار و بانک‌ها در مدت زمان ربع دوم از اهداف تعیین شده به مراتب پائین قرار دارد. پول به مفهوم محدود (M1) در پایان ربع دوم به ۴۴۸.۹۲۰ میلیون افغانی می‌رسد که رشد ۵ درصدی را ثبت نموده است. پول به مفهوم وسیع (M2) روند مشابه داشته که با رشد ۴.۰۶ درصدی ارزش آن در پایان ربع دوم به ۴۸۳،۴۲۸.۴۱ میلیون افغانی می‌رسد.

د افغانستان بانک بمنظور کاهش نوسانات شدید نرخ مبادله پول افغانی در برابر اسعار و مدیریت نقدینگی در بازار، تحت عملیات بازار آزاد از لیلام‌های اسعار و اوراق سرمایوی استفاده می کند.

د افغانستان بانک از آغاز الی پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)، مبلغ ۱،۲۰۶.۹۴ میلیون دالر امریکایی و طی ربع دوم سال مبلغ ۶۶۵ میلیون دالر امریکائی را بمنظور جلوگیری از سیالیت بیش از حد بازار و مهار نوسانات حاد نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر اسعار بفروش رسانده است. در عین زمان، مجموع مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی در پایان این دوره ۲۷.۰۲۰ میلیارد افغانی گزارش شده است.

به همین ترتیب، ارزش پول افغانی در برابر دالر امریکایی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۶.۶۱ درصد و در ربع اول ۷.۲۳ درصدکاهش یافته است.

۱.۲ برنامهٔ پولی

پایهٔ پولی در طول دورهٔ تحت بررسی به عنوان هدف عمدهٔ عملیاتی سیاست پولی باقی مانده، در حالیکه پول در دوران هدف ضمنی بوده است.

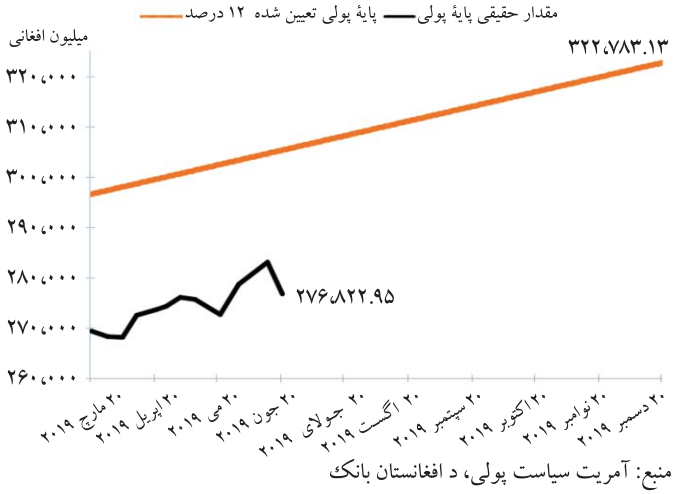
جهت حمایت از هدف اولیهٔ د افغانستان بانک که حفظ قیم داخلی می‌باشد، این بانک نظریهٔ مقداری پولی را به منظور تعیین مبلغ پایهٔ پولی مورد استفاده قرار می‌دهد. به همین ترتیب اهداف تعیین شده برای پایهٔ پولی و پول در دوران مطابق رشد اقتصادی مورد انتظار و نرخ متوقعه تورم طی زمان تحت بررسی می‌باشد.

سقف پایهٔ پولی و پول در دوران برای این دوره ۱۲ درصد تعیین شده است. قابل یادآوریست که طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ مقدار حقیقی پایهٔ پولی و پول در دوران به ترتیب رشد ۲.۷۶ درصد و ۲۵ درصد را به ثبت رسانیده که هردوی آن هنوز هم به مراتب پائین تر از اهداف تعیین شده قرار دارند.

د افغانستان بانک از طریق عملیات بازار آزاد مبلغ ۱،۲۰۶.۹۴ میلیون دالر امریکائی را لیلام نموده تا نقدینگی مازاد را از بازار برداشته و از بروز نوسانات شدید نرخ مبادلهٔ اسمی افغانی در برابر اسعار بخصوص اسعار بین المللی که وسیعاً مبادله می‌شوند، پیشگیری بکند.

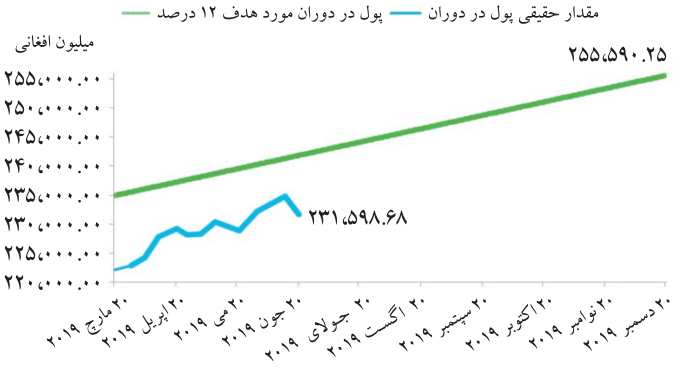
گراف‌های ۱.۲ و ۲.۲ نشانگر سقف و مقدار حقیقی پایهٔ پولی و پول در دوران در مدت تحت بررسی می‌باشد.

گراف ۱.۲: سقف و مقدار حقیقی پایهٔ پولی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۲.۲: پول در دوران، سال ۲۰۱۹ (۲۲ مارچ الی ۲۱ جون)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۲ حجم نقدینگی

پول به مفهوم وسیع و پول به مفهوم محدود(M1,M2) به اساس رهنمای گردآوری احصائیهٔ پولی و مالی، جمع آوری می گردد.

اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری و امانات جاری، پول به مفهوم محدود را شامل می‌شود، در حالیکه پول به مفهوم وسیع اجزای پول به مفهوم محدود و سایر دارایی‌های کمتر سیال یا شبه پول را در بر می گیرد.

طوریکه در جدول ۱.۲ نشان داده شده، پول به مفهوم محدود در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۵ درصد رشد داشته که نسبت به عین دورهٔ سال ۲۰۱۸ (۱۳۹۷) رشد بیشتر داشته و تفاوت ۲۱.۳۱۱ میلیون افغانی را نشان میدهد.

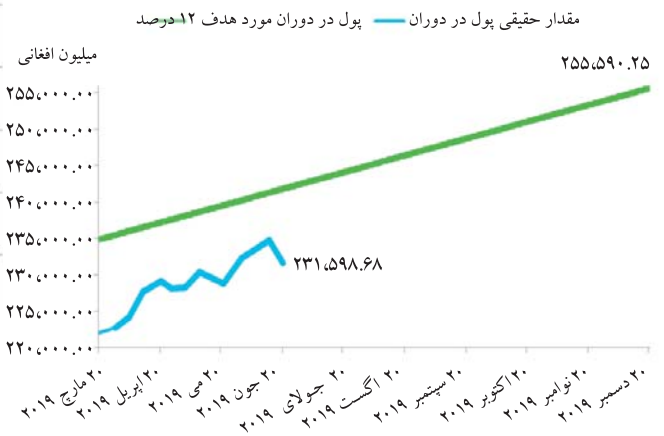
پول در دوران که ۴۶ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد، در مدت تحت بررسی به اندازهٔ ۲.۱۵ درصد رشد داشته که نسبت به رقم ۲.۷ درصدی عین دورهٔ سال قبل کاهش و تفاوت ۴،۶۵۸ میلیون افغانی را نشان میدهد. امانات جاری که بخش دیگری از پول به مفهوم محدود به حساب می‌رود، در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ رشد ۷.۹۱ درصدی را تجربه کرده که این رقم در زمان مشابه سال گذشته ۱۱.۳ درصد ثبت گردیده بود. امانات جاری در مقایسه با ربع مشابه سال قبل تفاوت ۱۶،۶۵۳ میلیون افغانی را نشان میدهد.

پول به مفهوم وسیع (M2) از ۴۶۴،۵۷۸.۷۹ میلیون افغانی دورهٔ مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به اندازهٔ ۴۸۳،۴۲۸.۴۱ میلیون افغانی افزایش یافته که رشد ۴.۰۶ درصدی را نشان می‌دهد و در مقایسه با رشد ۶.۲ درصدی عین دورهٔ سال قبل کاهش را نشان می‌دهد.

رشد کمرنگ پول به مفهوم وسیع عمدتاً به سیر نزولی سایر امانات نسبت داده می‌شود. ارقام نشان می دهد که پول به مفهوم محدود با سهم ۹۲.۸۶ درصدی یک جزء عمدهٔ پول به مفهوم وسیع را تشکیل داده است.

شبه پول (سایر امانات) که جزء دیگر پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد، در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ رشد منفی ۶.۶۶ درصدی داشته است. شبه پول در جریان ربع تحت بررسی ۷ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد که این رقم پائین تر از ۸ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ می‌باشد. ازینرو، اثر تغییرات در شبه پول بالای پول به مفهوم وسیع ناچیز بوده است. امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی به ۹،۴۷۹ میلیون افغانی می‌رسد که رشد منفی ۲۴.۷۴ درصدی را نشان می دهد، در حالی که امانات میعادی نامگذاری شده به اسعار به ۲۵،۰۳۰ میلیون افغانی می‌رسد که افزایش ۲.۶۸ درصدی را نشان می‌دهد.

گراف ۳.۲: دارائی‌های خالص خارجی، دارائی‌های خالص داخلی و پول به مفهوم وسیع

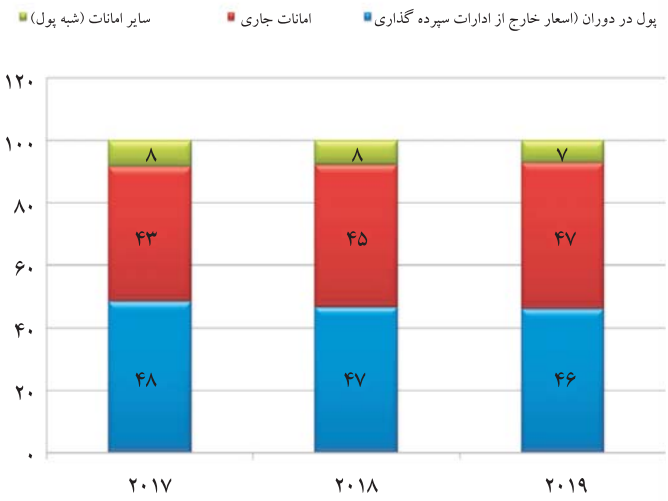

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

کاهش امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی و افزایش امانات میعادی نامگذاری شده به اسعار به سیر نزولی حسابات پس انداز افغانی بانک‌ها و افزایش امانات میعادی اسعار نسبت داده می‌شود. برعلاوۀ این، کاهش ارزش نرخ مبادلۀ افغانی در برابر دالر امریکائی همچنان باعث افزایش مبالغ مبادله شده امانات میعادی اسعاری گردیده است. ارقام نشان می‌دهد که در زمان تحت بررسی یک دالر امریکائی به ۸۰.۸۷ افغانی مبادله شده، این در حالیست که در زمان مشابه سال قبل این نرخ به ۷۱.۵۸ افغانی می‌رسید. امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی و اسعار به ترتیب ۱.۹۶ درصد و ۵.۱۸ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد.

امانات جاری به عنوان سهم پول به مفهوم وسیع در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۴۷ درصد می‌رسید. (گراف ۴.۲)

گراف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول به مفهوم وسیع (فیصدی)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

توضیح	ربع دوم ۲۰۱۷	ربع دوم ۲۰۱۸	فیصدی تغییرات سال به سال	تفاوت	ربع دوم ۲۰۱۹	فیصدی تغییرات سال به سال	تفاوت
	مبلغ به میلیون افغانی			مبلغ به میلیون افغانی			
۱- دارایی‌های خالص خارجی	۵۹۱،۴۲۲	۶۸۱،۵۲۴	٪ ۱۵.۲	۹۰،۱۰۲	۷۹۲،۶۳۳	٪۱۶.۳۰	۱۱۱،۱۱۰
الف) دارایی‌های خارجی	۶۰۲،۶۷۵	۶۹۶،۶۰۷	٪ ۱۵.۶	۹۳،۹۳۱	۸۰۴،۳۸۸	٪۱۵.۴۷	۱۰۷،۷۸۱
ذخایر ارزی د افغانستان بانک	۴۹۰،۷۱۱	۵۸۰،۷۴۷	٪ ۱۸.۳	۹۰،۰۳۶	۶۶۷،۷۵۲	٪ 14.98	۸۷،۰۰۵
طلا	۵۹،۷۵۱	۶۴،۱۶۰	٪ ۷.۴	۴،۴۰۹	۷۸،۳۴۲	٪ 22.10	۱۴،۱۸۲
سایر	۴۳۰،۹۶۱	۵۱۶،۵۸۷	٪ ۱۹.۹	۸۵،۶۲۶	۵۸۹،۴۱۰	٪ 14.10	۷۲،۸۲۳
سایر دارایی های خارجی	۱۱۱،۹۶۴	۱۱۵،۸۶۰	٪ ۳.۵	۳،۸۹۶	۱۳۶،۶۳۶	٪ 17.93	۲۰،۷۷۷
ب) بدهی های خارجی	۱۱،۲۵۳	۱۵،۰۸۳	٪ ۳۴.۰	۳،۸۳۰	۱۱،۷۵۵	٪ 22.07 -	۳،۳۲۸ -
۲. دارایی‌های خالص داخلی	۱۵۱،۳۵۶.۱۳ -	۲۱۴،۱۸۰.۷۳ -	٪ ۴۱.۵	۶۲،۸۲۵ -	۳۰۶،۵۸۲.۳۶ -	٪ 43.14	۹۲،۴۰۲ -
الف) کریدت خالص داخلی	۳۰،۰۷۱ -	۷۱،۷۱۸ -	٪ ۱۳۸.۵	۴۱،۶۴۷ -	۹۵،۵۵۴ -	٪ 33.23	۲۳،۸۳۵ -
کریدت خالص برای سکتور عامه غیر مالی	۷۶،۴۳۸ -	۱۱۸،۵۹۷ -	٪ ۵۵.۲	۴۲،۱۵۹ -	۱۴۴،۸۵۴ -	٪ 22.14	۲۶،۲۵۷ -
کریدت خالص برای دولت مرکزی	۷۶،۵۳۲ -	۱۱۸،۶۹۱ -	٪ ۵۵.۱	۴۲،۱۵۹ -	۱۴۴،۹۴۸ -	٪ 22.12	۲۶،۲۵۷ -
کریدت برای دولت مرکزی	۲۲،۸۷۹	۱۵،۰۵۹	٪ ۳۴.۲ -	۷،۸۲۱ -	۷،۱۸۵	٪ 52.29 -	۷،۸۷۴ -
بدهی‌های دولت مرکزی	۹۹،۴۱۱	۱۳۳،۷۵۰	٪ ۳۴.۵	۳۴،۳۳۸	۱۵۲،۱۳۳	٪ 13.74	۱۸،۳۸۳
کریدت خالص برای دولت مرکزی و محلی	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	٪ ۰.۰	۰	۰.۰۰۰	٪ ۰.۰۰	۰
کریدت خالص برای شرکت‌های غیر مالی عامه	۹۴	۹۴	٪ ۰.۰	۰	۹۴	٪ ۰.۰۰	۰
کریدت برای سکتور خصوصی	۴۷،۵۸۵	۴۸،۰۶۸	٪ ۱.۰	۴۸۳	۵۰،۰۳۳	٪ 4.09	۱،۹۶۶
کریدت خالص برای سایر شرکت‌های مالی	۱،۲۱۹ -	۱،۱۸۹ -	٪ ۲.۴ -	۲۹	۷۳۳ -	٪ 38.33 -	۴۵۶
ب) حسابات سرمایه	۱۴۲،۱۴۸	۱۶۹،۲۸۲	٪ ۱۹.۱	۲۷،۱۳۴	۲۳۲،۵۵۲	٪ 37.38	۶۳،۲۷۰
ت) سایر اقلام خالص	۲۰،۸۶۴	۲۶،۸۲۰	٪ ۲۸.۵	۵،۹۵۶	۲۱،۵۲۳	٪ 19.75 -	۵،۲۹۷ -
۳- پول به مفهوم وسیع	۴۳۷،۴۰۱.۰۲۴	۴۶۴،۵۷۸.۷۸۹	٪ ۶.۲	۲۷،۱۷۸	۴۸۳،۴۲۸.۴۱	٪ 4.06	۱۸،۸۵۰
پول به مفهوم محدود	۴۰۰،۶۲۱	۴۲۷،۶۰۹	٪ ۷	۲۶،۹۸۸	۴۴۸،۹۲۰	٪ ۵	۲۱،۳۱۱
پول در دوران (اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری)	۲۱۱،۴۱۲	۲۱۷،۰۶۷	٪ ۲.۷	۵،۶۵۴	۲۲۱،۷۲۴	٪ 2.15	۴،۶۵۸
امانات جاری	۱۸۹،۲۰۹	۲۱۰،۵۴۳	٪ ۱۱.۳	۲۱،۳۳۴	۲۲۷،۱۹۶	٪ 7.91	۱۶،۶۵۳
سایر امانات (شبه پول)	۳۶،۷۷۹.۶۹۶	۳۶،۹۶۹.۶۳۸	٪ ۰.۵	۱۹۰	۳۴،۵۰۸.۴۸۸	٪ 6.66 -	۲،۴۶۱ -
امانات به افغانی	۱۵،۰۵۹	۱۲،۵۹۴	٪ ۱۶.۴ -	۲،۴۶۵-	۹،۴۷۹	٪ 24.74 -	۳،۱۱۵ -
امانات به اسعار	۲۱،۷۲۱	۲۴،۳۷۶	٪ ۱۲.۲	۲،۶۵۵	۲۵،۰۳۰	٪ 2.68	۶۵۴
اوراق سرمایوی به استثنای سهام	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰

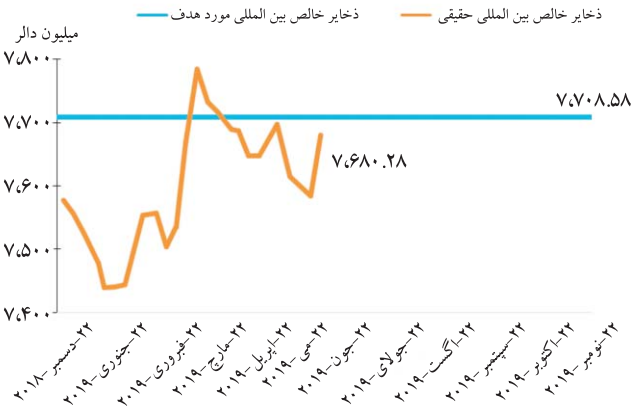
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۳.۲ ذخایر خالص بین المللی

ذخایر خالص بین المللی د افغانستان بانک شامل ذخایر طلا، موقف ذخیره وی و حقوق برداشت خاص (SDR) نزد صندوق بین المللی پول و ذخایر اسعاری معتبر مانند دالر امریکایی، یورو، پوند و سایر اسعار می‌شود. ذخایر خالص بین المللی (NIR) که به دالر امریکایی بیان شده و تعریف آن همانا مجموع ذخایر دارایی‌ها منفی ذخایر بدهی ها می‌باشد.

ذخایر خالص بین المللی در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۰.۲۱ درصد اندک کاهش را نشان می‌دهد که این کاهش به ارزش ۱۶.۵ میلیون دالر امریکائی است. هدف تعیین شدهٔ ذخایر خالص بین المللی برای مدت تعیین شده ۷،۷۰۸.۵۸ میلیون دالر امریکایی گفته شده، این در حالیست که مجموع حقیقی آن در پایان این دوره به ۷،۶۸۰.۳ میلیون دالر امریکایی گزارش شده است.

گراف ۵.۲: ذخایر خالص بین المللی؛ میزان حقیقی و تعیین شده طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ -۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

٤.۲ بازار مبادلهٔ ارز

- **نرخ مبادلهٔ ارز:**

هدف نهایی د افغانستان بانک ثبات قیم داخلی می‌باشد. د افغانستان بانک بمنظور نیل به این هدف تمرکز خود را روی استفاده از ابزار پولی خویش که اساساً استفادهٔ عملیات بازار آزاد با تطبیق مؤثر و سالم پالیسی می‌باشد، معطوف می دارد. در مدت تحت بررسی، ارزش پول افغانی بطور قسمی در برابر پاوند سترلنگ، یورو، فرانک سویس، دالر امریکائی، درهم امارات متحدهٔ عربی، ریال سعودی و روپیهٔ هندی کاهش یافته، در حالی‌که ارزش آن در برابر روپیهٔ پاکستانی و تومان ایرانی افزایش یافته است.

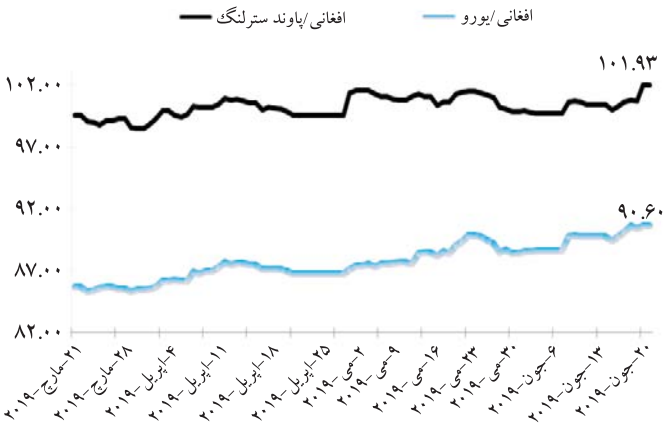
شرح روزمرهٔ اوسط نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر دالر امریکائی و سایر اسعار در مدت تحت بررسی در گراف‌های ذیل نشان داده شده است.

گراف ٦.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر دالر امریکائی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

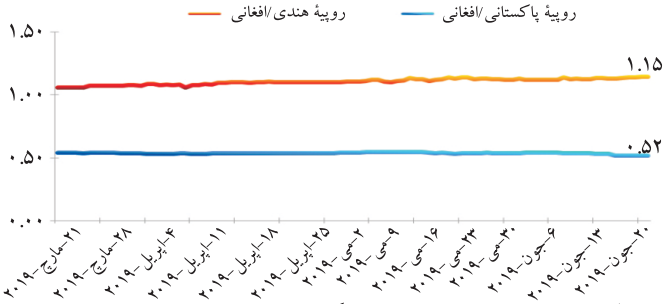
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر پاوند و یورو، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

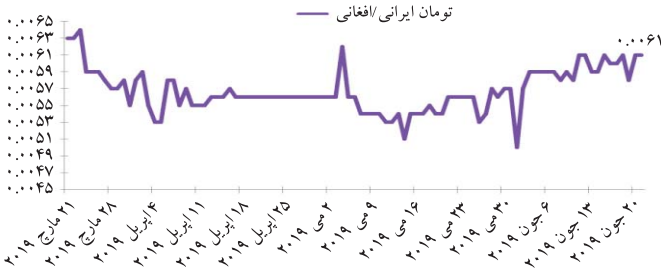
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر روپیهٔ هندی و روپیهٔ پاکستانی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر تومان ایرانی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

- **لیلام ارز**

بمنظور کنترول عرضهٔ پول و حفظ ثبات قیم در بازار داخلی، د افغانستان بانک با راه اندازی پروسهٔ لیلام اسعار هفتهٔ سه بار و لیلام اوراق سرمایوی هفته یکبار، منحیث ابزار اولیهٔ پولی، پایهٔ پولی خود را نزدیک به هدف تعیین شده حفظ می کند. د افغانستان بانک بمنظور مهار سیالیت بیش از حد بازار و جلوگیری از نوسانات نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر اسعار مخصوصاً دالر امریکایی به لیلام اوراق سرمایوی ادامه داده است.

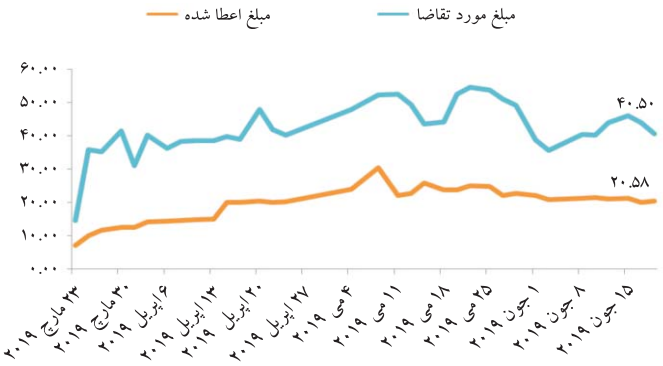
د افغانستان بانک طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ مبلغ ۶۶۵ میلیون دالر امریکایی را لیلام نموده، در حالیکه مجموع تقاضا در این مدت ۱،۴۳۷.۲۰ میلیون دالر امریکایی گفته شده است. دلیل عمدهٔ تقاضا بیشتر برای دالر امریکائی، کاهش ارزش افغانی در برابر دالر بوده است.

باید تذکر داد که بطور اوسط به تعداد ۵۹ داوطلب در هر مزایده اشتراک داشته و ۴۳ داوطلبی اعلام شده است. به داوطلبی‌های برنده در هر لیلام مبلغ اوسط ۱۹.۵۶ میلیون دالر امریکائی فروخته شده و مجموع برداشت افغانی ۵۲.۱۸۸ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. مجموع مبلغ لیلام شده در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۵۲۸.۸۳ میلیون دالر امریکائی می رسد، در حالی که مبلغ تقاضا شده ۷۵۳.۴۴ میلیون دالر امریکائی بوده است.

بطور اوسط به تعداد ۵۰ داوطلب در هر لیلام اشتراک نموده و از این جمله به ۳۸ داوطلب در هر مورد لیلام مبلغ اوسط ۱۹.۵۸ میلیون دالر امریکائی اعطا شده و مجموع برداشت به اندازهٔ ۳۷.۳۰۶ میلیارد افغانی ثبت گردیده است.

گراف ۱۰.۲: مجموع مبلغ اعطا شده و مورد تقاضای دالر امریکایی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ را نشان می‌دهد.

گراف ۱۰.۲: مبلغ اعطا و مورد تقاضا دالر امریکائی، ربع دوم سال ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۵.۲ عملیات بازار آزاد و شرایط نقدینگی

۱.۵.۲ لیلام اوراق سرمایوی

اوراق سرمایوی عبارت از اوراق سرمایوی کوتاه مدت اسمی افغانی بوده که توسط د افغانستان بانک به مشتریان بازار اولیه که اکثراً بانک‌های تجارتی می‌باشد، بصورت هفته وار صادر می گردد.

د افغانستان بانک اوراق سرمایوی را به عنوان ابزار پولی بمنظور مدیریت عرضهٔ پول استفاده می کند. اوراق سرمایوی بمنظور جذب نقدینگی بیش از حد بانک‌های تجارتی مورد استفاده قرار می گیرد. د افغانستان بانک در حال حاضر اوراق سرمایوی یک هفته ای، یک ماهه، سه ماهه، شش ماهه و یک ساله را عرضه می‌نماید.

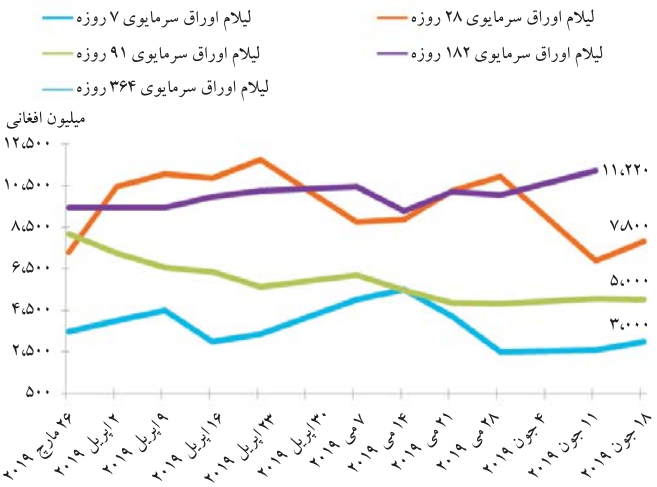
مجموع سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی در پایان ربع دوم به ۲۷.۰۲۰ میلیارد افغانی می‌رسد که نسبت به ۳۷.۹۶۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی کاهش ۱۰.۴۹۰ میلیارد افغانی را نشان می‌دهد. عامل عمدهٔ کاهش مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی درین مدت کاهش فروشات اوراق سرمایوی می‌باشد.

مجموع مبلغ تصفیه ناشدهٔ ۷ روزهٔ اوراق سرمایوی ۳ میلیارد افغانی، اوراق سرمایوی ۲۸ روزه ۷.۸ میلیارد افغانی، ۹۱ روزه به ارزش ۵ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه به ۱۱.۲۲ میلیارد و اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه به صفر می‌رسد، چون در مورد دوم هیچ لیلام صورت نگرفته است.

مجموع مبلغ تکتانهٔ که در بدل اوراق سرمایوی پرداخت گردیده، در پایان ربع تحت بررسی به ۵۵.۱۷ میلیون افغانی می‌رسد.

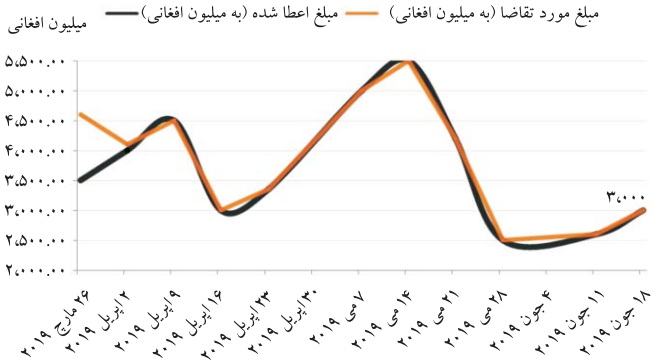
علاوه بر این، طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ اوسط نرخ تکتانهٔ عیار شده برای اوراق سرمایوی ۷ روزه ۰.۱۶ درصد؛ ۲۸ روزه ۰.۳۶ درصد؛ ۹۱ روزه ۰.۵۳ درصد؛ ۱۸۲ روزه ۰.۷۳ درصد و در بدل اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه هیچ تکتانه پرداخت نگردیده است.

گراف ۱۱.۲: سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق سرمایوی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

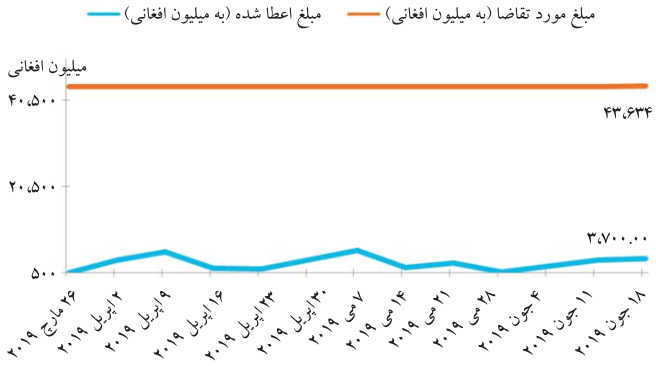
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۷ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹

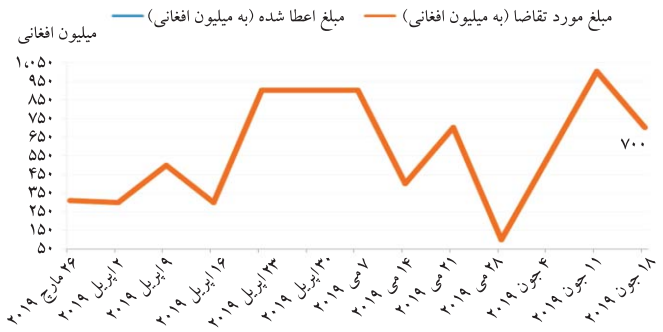
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۲۸ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹

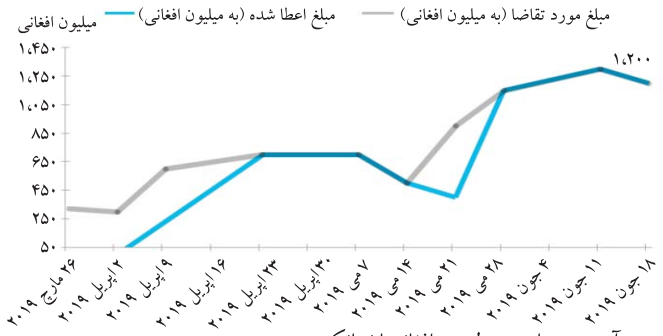
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه، ربع دوم ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی

بانک‌های تجارتی مکلف اند که ۸ درصد مجموع سپرده‌های خویش را برای حسابات افغانی و ۱۰ درصد مجموع سپرده‌های اسعاری را برای حسابات ارزی خویش در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری کنند. اکنون ذخایر اجباری هم در افغانی و هم در سایر ارزهای خارجی پذیرفته می شوند که این شیوه برخلاف طرزکار گذشته بوده که در آن ذخایر اجباری برای تمام سپرده ها در افغانی نگهداری می شدند.

در بدل همچو سپرده‌ها به بانک‌های تجارتی هیچ تکتانهٔ پرداخت نمی‌گردد. در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ ذخایر اجباری اسمی افغانی به ۶،۰۴۷.۵۳ میلیون ثبت گردیده، این در حالیست که ذخایر اجباری دالر امریکایی و یورو به ترتیب به اندازهٔ ۲۰۹.۴۲۷ میلیون دالر امریکایی و ۱۹.۲۳۱ میلیون دالر امریکایی گزارش شده است.

تسهیلات سپرده گذاری شبانه: این تسهیلات برای تمام بانک‌های تجارتی فراهم گردیده تا از روی بیلانس های مازاد تکتانه بدست بیاورند. مطابق به متحدالمال منتشرهٔ تاریخ ۱۱ سپتمبر سال ۲۰۱۷ به تمام بانک‌ها که توسط شورای عالی بانک مرکزی منظور گردیده، نرخ تکتانه که روی تسهیلات سپرده گذاری شبانه وضع می‌گردد، در حال حاضر ۰.۱ درصد می‌باشد.

اوسط مبلغ تصفیه ناشدهٔ بیلانس‌های تسهیلات سپرده گذاری شبانه در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۷،۴۱۵.۹۰ میلیون افغانی ثبت گردیده است و پرداخت نرخ تکتانه در برابر این تسهیلات مبلغ ۲.۲۳۵ میلیون افغانی گزارش شده است.

تسهیلات قروض شبانه: اینگونه تسهیلات توسط بانک‌ها به گونه کوتاه مدت در موقع نیازمندی به پول نقد مورد استفاده قرار می‌گیرد. بانک‌ها این سهولت را در هنگام کمبود نقدینگی از طرف شب از د افغانستان بانک اخذ میدارند. نرخ تکتانهٔ که ازین بابت بالای بانک‌ها هزینه میگردد ۰.۱ درصد بیشتر از آخرین نرخ لیلام اوراق سرمایوی ۲۸ روزه می باشد. این نوع قرضه گیری صرفاً با اوراق سرمایوی تصفیه ناشده تضمین میگردد.

شایان ذکر است که در زمان تحت بررسی هیچ بانک از تسهیل قروض شبانه استفاده ننموده است.

۳

روند و دورنمای تورم

قیم کالاهای تجارتی پس از کاهش سال قبل، در ربع دوم سال ۲۰۱۹ افزایش یافته و نرخ بیشترین اقلام از نرخ پائین خود بلند رفته است. بازارهای مواد خام طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ خسارهٔ اندکی تجربه کرده و در همین حال شاخص دالر به دلیل تنش‌های تجاری میان امریکا و چین که الی روز پایانی نیمه اول سال ۲۰۱۹ پابرجا بوده، پائین آمده است. شاخص دارائی‌های مال التجاره که از ۲۹ مورد کالاهای تجارتی اولیه که میان امریکا و بریتانیا مبادله می‌شود، طی ربع دوم به اندازهٔ ۱.۱۷ درصد کاهش یافته، ولی نسبت به شش ماه اول امسال به اندازهٔ ۵.۲۳ درصد بلندتر بوده است. در سال ۲۰۱۸ شاخص دارائی، خسارهٔ ۶.۸۲ درصدی داشته است.

قیمت گاز طبیعی در ماه مارچ و اپریل به دلیل افزایش صادرات آن از امریکا و استرالیا بطور قسمی کاهش ناگهانی را تجربه کرده که این تغییر روی قیمت زغال سنگ که بدیل خوب گاز طبیعی می‌باشد، فشار وارد کرده است. انتظار می‌رود که بهای نفت از قیمت بلند اخیر کاهش یافته و در سال ۲۰۱۹ فی بیرل به ۶۶ دالر و در سال ۲۰۲۰ فی بیرل به ۶۵ دالر برسد. قیم بیشترین اقلام زراعتی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور ملایم افزایش یافته و سپس در ربع دوم کاهش چشمگیری داشته است. شاخص قیم زراعت بانک جهانی در ربع تحت بررسی ۰.۹ درصد افزایش یافته (ربع به ربع)، طوری‌که کاهش ۳.۴ درصد مشروبات توسط افزایش میانهٔ قیم تمام کتگوری‌ها جبران و متوازن گردیده است. این شاخص نسبت به یک سال قبل هنوز هم ۵.۶ درصد پائین می‌باشد. بیشترین عواملی که سال قبل باعث افزایش قیمت‌ها گردیده، از شدت آن کاسته شده، مثلاً تنش‌های تجاری کاهش یافته و امیدواری های اندک مبنی بر کشت محصولات فصل بعدی در ایالات متحدهٔ امریکا بوجود آمده است. توقع می‌رود که این شاخص در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۲.۶ درصد کاهش بیابد.

قیمت نفت خام پس از کاهش ۱۱.۵ درصدی در ربع قبلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۶ درصد (به اساس سنجش ربع به ربع) کاهش یافته است. انتظار می‌رود که قیمت غیر انرژی در سال ۲۰۱۹ از نرخ اوسط سال ۲۰۱۸ پائین بماند و در سال ۲۰۲۰ بطور میانه افزایش بیابد.

انرژی

قیمت انرژی پس از کاهش شدید در قیمت تمام اقلام انرژی طی ربع گذشته، در ربع تحت بررسی دوباره بطور قسمی بهبود یافته است. هرچند، در میان اقلام مختلف انرژی انحراف قابل ملاحظهٔ به وجود آمده است. قیمت نفت با در نظر داشت کاهش تولیدات نفتی OPEC و سایر تولید کنندگان و هم‌چنان به دلیل اختلالات در روند عرضه در سایر نقاط جهان، از آغاز سال به اینسو ۳۴ درصد افزایش یافته است.

برعکس، قیمت گاز طبیعی در ماه مارچ و قسماً در ماه اپریل شدیداً کاهش یافته که عامل عمدهٔ آن افزایش صادرات گاز از طرف ایالات متحدهٔ امریکا و استرالیا می‌باشد که این امر بالای قیمت زغال سنگ که جایگزین خوب گاز می‌باشد، نیز اثر نزولی گذاشته است. انتظار می‌رود که قیمت نفت نسبت به افزایش اخیر و قیمت ۶۶ دالر فی بیرل در ۲۰۱۹ و ۶۵ دالر فی بیرل در ۲۰۲۰، کاهش پیدا کند.

اقلام غیر انرژی

قیمت بیشترین اقلام غیر انرژی که در طول ربع اخیر سال ۲۰۱۸ افت نموده یا تحت فشار مانده اند، در ماه مارچ دوباره افزایش یافته است که در این میان فلزات و منرال ها بطور اخص رشد بیشتری را تجربه نموده است.

افزایش قیمت فلزات به امیدواری‌های رشد اقتصادی چین که نیمی از مصرف فلزات جهان را دارد و یک سلسله موانع و

محدودیت‌های تولیدی منجلمه واقعهٔ بند ویل در برازیل (سنگ آهن، نکل)؛ سیلاب‌های شدید در چیلی (مس)؛ اعتراضات در پیرو (مس)؛ محدودیت‌ها و موانع در راه تصفیهٔ مواد به عنوان پاسخ به نگرانی‌های محیط زیستی در چین (سرب، زینک) و محدودیت‌های صادراتی در اندونیزیا (مادهٔ المونیمی) و سایر نگرانی‌های مربوطه به آن ربط می‌گیرد.

به همین ترتیب، عوامل تولید و عرضه باعث بازگشت سطح قیمت بیشترین اقلام زراعتی به میزان سال ۲۰۱۸ شده است. این امر شامل تأخیر کشت گندم و جواری در ایالات متحدهٔ امریکا به نسبت شرایط جوی و هم‌چنان کشت کمتر سویابین در ایالات متحده به دلیل تنش‌های تجاری می‌باشد.

زراعت:

پس از آنکه در نیمه دوم سال قبل قیمت بیشترین محصولات زراعتی کاهش پیدا کرد، در ربع اول سال ۲۰۱۹ این قیمت بطور معتدل افزایش یافته است. شاخص قیمت زراعت بانک جهانی درین ربع ۰.۹ درصد افزایش یافته (ربع به ربع) که کاهش ۳.۴ درصدی مشروبات توسط افزایش معتدل تمام کتگوری‌های دیگر دوباره جبران شده است. این شاخص هنوز هم به نسبت رقم یک سال قبل ۵.۶ درصد پائین می‌باشد. بیشترین عوامل که قیمت‌های سال قبل را کاهش داده بود، حالت ملایمی اختیار نموده که شامل کاهش تنش‌های تجاری و کشت امیدوار کنندهٔ محصولات در ایالات متحده برای فصل بعدی می‌باشد. توقع می‌رود که این شاخص به دلیل تولیدات کمتر و قیمت بلند کودکیمیایی در سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۲.۶ درصد کاهش، اما در سال ۲۰۲۰ به اندازهٔ ۱.۷ درصد افزایش یابد. خطرات کاهش دهندهٔ قیم عمدتاً از تشدید تنش‌های تجاری سرچشمه می‌گیرد. بر خلاف این، قیمت بلند انرژی می‌تواند مصارف محصولات متمرکز به انرژی بخصوص غله جات و نباتات تیلی را بلند ببرد. تقاضای فراتر از انتظار برای نفت عضوی نیز می‌تواند قیمت برخی کالاهای تجارتی را بلند ببرد.

۱.۳ قیم مصرفی در افغانستان

در حال حاضر شاخص قیم مصرفی در افغانستان براساس قیمت‌های ماه اپریل سال ۲۰۱۵ گردآوری می‌شود، در حالی که قبلاً این شاخص به اساس قیمت‌های ماه مارچ ۲۰۱۱ محاسبه می‌گردید. به همین ترتیب، در این سنجش جدید اجزای شاخص قیم مصرفی همچنان با در نظر داشت عوامل جدید عیار می‌شوند. طبق معلومات ادارهٔ ملی احصائیه و معلومات (NSIA) و تحلیل د افغانستان بانک، نتایج ذیل در شاخص قیم مصرفی افغانستان مشاهده گردیده است:

سنجش سال به سال تغییرات شاخص قیم مصرفی نشان می دهد که نرخ انفلاسیون طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به ۴.۲ درصد می‌رسد که این رقم بلند تر از منفی ۱.۱ درصد ربع دوم سال قبل می‌باشد. افزایش نرخ انفلاسیون همزمان با افزایش قیمت کالاهای تجاری در بازارهای جهانی، واقع شده است. به اساس گزارش‌ها، شاخص قیم بیشترین اقلام کالاهای تجاری طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ نشان دهندهٔ قیمت‌های بلند بوده است.

همانند مقایسهٔ سال به سال ارقام، سنجش ربعوار انفلاسیون نیز در دورهٔ تحت بررسی افزایش را نشان می‌دهد. با توجه به معلومات ربع قبلی، اوسط نرخ انفلاسیون در ربع دوم سال به ۴.۲ درصد افزایش یافته که این رقم نسبت به اوسط نرخ ۰.۸ درصدی ربع قبلی افزایش را نشان می‌دهد.

شاخص قیم مصرفی کابل نیز طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ روند انفلاسیونی داشته است. با در نظر داشت شاخص قیم عمومی مصرفی کابل، نرخ انفلاسیون نسبت به ۰.۲۲ درصد ربع مشابه سال قبل درین مدت بطور میانگین به ۴.۲۷ درصد افزایش یافته است.

به اساس سنجش ربعوار، شاخص قیم مصرفی کابل از ۰.۹۲ درصد ربع قبلی بطور اوسط به ۴.۲۷ درصد کاهش یافته است.

۱.۱.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی

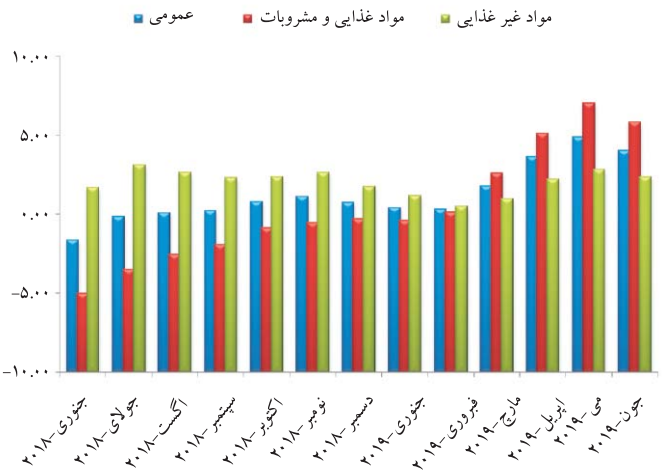
۱.۲.۳ تغییرات سالانه (سال به سال)

شاخص عمومی قیم مصرفی به اساس سنجش سال به سال در زمان تحت بررسی افزایش را نشان می‌دهد. طبق معلومات دست داشته، انفلاسیون عمومی به اساس سنجش سال به سال از منفی ۱.۱ درصد ربع دوم سال قبل در زمان تحت بررسی بطور میانگین به ۴.۲ درصد افزایش یافته است. طبق سنجش ماهوار، این رقم در ماه‌های اپریل، می و جون به ترتیب ۳.۶۳ درصد، ۴.۸۸ درصد و ۴.۰۳ درصد ثبت گردیده است.

در شاخص مواد غذائی، نرخ انفلاسیون از منفی ۳.۷ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۶.۰ درصد افزایش یافته است. در شاخص فوق الذکر، فشارهای انفلاسیونی از اثر قیمت‌های بلند شیر، پنیر و تخم، بوره و شیرینی باب، چاشنی‌ها و سبزیجات به میان آمده است. بیشترین افزایش که درین شاخص ثبت گردیده، مربوط به قیمت چاشنی‌ها و سبزیجات بوده که به ترتیب از منفی ۲۱.۰ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۱۷.۹ درصد و از منفی ۱۵.۰ درصد به ۴.۳ درصد افزایش یافته است. از سوی دیگر، کاهش قیمت صرفاً در شاخص قیم روغن خوراکی و شحمیات به ثبت رسیده که از منفی ۱.۳ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به منفی ۳.۵ درصد افزایش یافته است.

در کتگوری غیر غذائی، انفلاسیون از اثر قیمت های بلند تنباکو، البسه، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، ترانسپورت، معلومات و کلتور و رستورانت‌ها و هوتل‌ها افزایش یافته است، این در حالیست که نرخ انفلاسیون در خانه سازی، ارتباطات، تعلیم و تربیه و اجناس متفرقه کاهش یافته است. در کُل، انفلاسیون کتگوری غیر غذائی از ۱.۶ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۵ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری بیشترین افزایش در شاخص قیم صحت، فرنیچر و لوازم خانه، معلومات و کلتور مشاهده شده که از ۰.۲ درصد، ۲.۱ درصد و منفی ۰.۸ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به ترتیب بطور میانگین به ۴.۴ درصد، ۴.۶ درصد و ۲.۰ درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر، شاخص قیم تعلیم و ارتباطات در مقایسه به ۱۰.۲ درصد و ۰.۱ درصد ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ترتیب بطور میانگین به منفی ۱.۳ درصد و منفی ۳.۵ درصد کاهش نموده است. انفلاسیون اصلی در مقایسه با ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی سیر صعودی را نشان داده است. روش اوسط یابی که معمول وسیلهٔ سنجش انفلاسیون اصلی دانسته می‌شود، از رقم ۰.۷ درصدی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۳.۸ درصد افزایش یافته است. افزون بر این، انفلاسیون شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت از منفی ۱.۵ درصد ربع دوم سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۳.۷ درصد افزایش یافته است

گراف ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی سالانه، سال مالی ۱۳۹۸ (سال به سال)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه،آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۲.۳ تغییرات ربعوار (سال به سال)

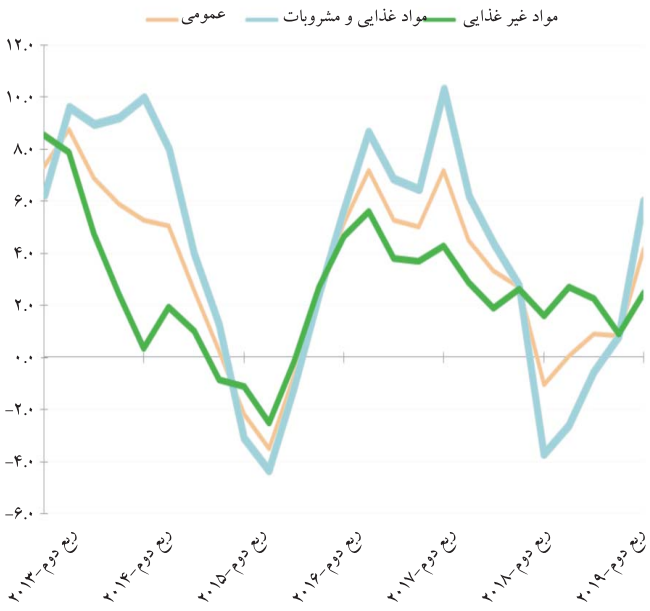
سنجش کوتاه مدت انفلاسیون عین روندی را منعکس می کند که در سنجش سالانه نمایان شده است. انفلاسیون عمومی ملی که بطور ربعوار محاسبه گردیده، از ۰.۸ درصد ثبت شدهٔ ربع قبلی در ربع تحت بررسی به ۴.۲ درصد کاهش یافته است.

بیشترین افزایش که در نرخ انفلاسیون بمیان آمده، نتیجهٔ افزایش قیمت نان خشک و حبوبات، گوشت و غذاهای تازه و خشک می‌باشد. در عین زمان، کتگوری غیر غذائی نیز نرخ دیفلاسیون را در مقایسه به ربع اول سال جاری بلند تر نشان داده است.

به اساس ارقام ربعوار، انفلاسیون غذائی از ۰.۸ درصد ربع قبلی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به ۶.۰ درصد افزایش یافته است. شاخص قیم اقلام غذائی چون نان خشک و حبوبات، گوشت، شیر، پنیر و تخم، میوهٔ تازه و خشک و سبزیجات افزایش، اما مشروبات غیرالکولی نسبت به ربع اول سال در ربع دوم کاهش یافته است. در همین حال، درین کتگوری بیشترین افزایش ربعوار در قیمت نان خشک و حبوبات، سبزیجات و چاشنی‌ها به میان آمده که به ترتیب منفی ۹.۴ درصد، ۴.۳ درصد و ۱۷.۹ درصد ثبت گردیده است.

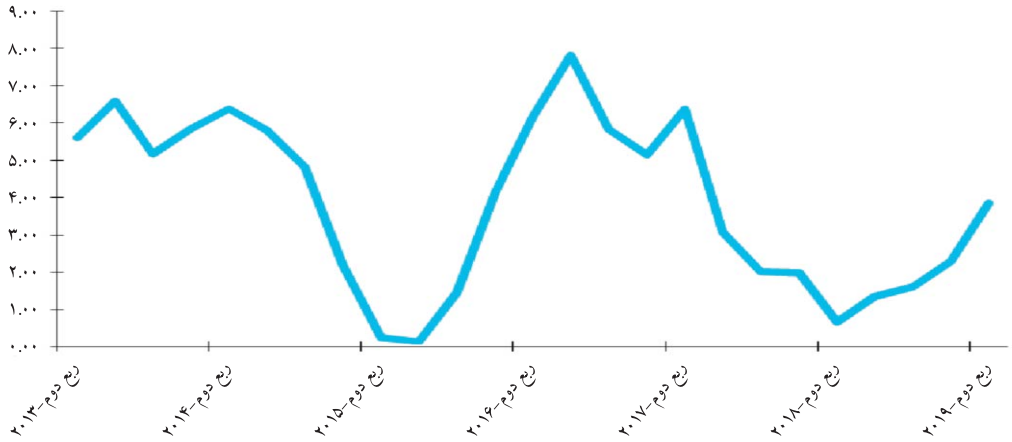
از سوی دیگر، انفلاسیون غیر غذائی نسبت به ۰.۹ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۵ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری قیمت فرنیچر، لوازم خانه و البسه با تفاوت‌های بزرگ افزایش یافته است. از طرف دیگر، قیمت برخی اقلام فرعی دیگر کتگوری‌های غیر غذائی چون تنباکو، ترانسپورت، ارتباطات و تعلیم و تربیه در ربع دوم کاهش یافته است.

گراف ۲.۳: اوسط انفلاسیون ملی ربعوار، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه،آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۳.۳: اوسط یابی ربعوار انفلاسیون ملی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه،آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

انفلاسیون عمومی ملی، سال مالی ۱۳۹۸											
به اساس ارقام اپریل ۲۰۱۵											
توضیح	وزن	سال ۲۰۱۸			اوسط (سه ماه)	سال ۲۰۱۹			اوسط (سه ماه)	سال ۲۰۱۹		اوسط (سه ماه)
		اپریل	می	جون		جنوری	فبروری	مارچ		اپریل	می	جون	
شاخص عمومی	۱۰۰.۰	-۰.۴۷	-۱.۰۵	-۱.۶۳	-۱.۱	۰.۴۱	۰.۳۴	۱.۷۷	۰.۸	۳.۶۳	۴.۸۸	۴.۰۳	۴.۲
مواد غدایی و مشروبات غیر الکولی	۴۷.۸	-۲.۵۶	-۳.۶۳	-۵.۰۰	-۳.۷	-۰.۴۱	۰.۱۴	۲.۶۲	۰.۸	۵.۱۲	۷.۰۴	۵.۸۶	۶.۰
نان خشک و حبوبات	۱۴.۶	۱.۴۶	۰.۴۰	-۱.۴۰	۰.۲	۶.۱۴	۵.۶۵	۶.۸۸	۶.۲	۸.۱۹	۹.۹۴	۱۰.۱۶	۹.۴
گوشت	۷.۵	۰.۰۰	۰.۰۵	-۱.۲۶	-۰.۴	۱.۳۹	۱.۳۷	۱.۱۶	۱.۳	۱.۴۳	۴.۹۲	۵.۵۳	۴.۰
شیر، پنیر و تخم مرغ	۴.۷	-۰.۴۷	-۰.۴۱	-۰.۶۸	-۰.۵	۱.۳۸	۱.۳۵	۱.۹۲	۱.۶	۳.۰۶	۲.۶۱	۲.۲۸	۲.۷
روغنیات و شحمیات	۴.۶	-۰.۱۷	-۱.۲۵	-۲.۵۴	-۱.۳	-۲.۸۱	-۴.۱۹	-۵.۴۶	-۴.۲	-۴.۳۲	-۳.۲۸	-۲.۸۷	-۳.۵
میوۀ تازه و خشک	۵.۰	۱.۱۲	۲.۴۸	-۳.۶۷	۰.۰	۲.۴۵	۳.۳۴	۵.۴۷	۳.۸	۹.۷۰	۱۱.۹۱	۹.۰۱	۱۰.۲
سبزیجات	۶.۰	-۱۰.۵۲	-۱۷.۲۶	-۱۷.۲۹	-۱۵.۰	-۱۷.۴۴	-۱۳.۶۷	-۲.۴۰	-۱۱.۲	۶.۸۴	۶.۶۷	-۰.۷۳	۴.۳
بوره و شیرینی	۲.۷	-۱۱.۲۶	-۹.۶۸	-۹.۳۸	-۱۰.۱	-۰.۸۵	-۰.۳۳	۴.۱۴	۱.۰	۳.۱۱	۷.۳۵	۷.۳۶	۵.۹
چاشنی ها	۱.۳	-۲۲.۴۲	-۲۰.۷۲	-۱۹.۸۱	-۲۱.۰	۰.۴۲	۳.۹۲	۴.۲۱	۲.۹	۱۱.۱۵	۲۲.۶۴	۱۹.۹۳	۱۷.۹
مشروبات غیر الکولی	۱.۴	۱.۹۰	۱.۹۹	۱.۲۱	۱.۷	۵.۱۵	۵.۳۹	۶.۴۰	۵.۶	۵.۴۵	۵.۶۵	۵.۵۱	۵.۵
مواد غیر غدایی، تنباکو و خدمات	۵۲.۲	۱.۵۷	۱.۴۹	۱.۷۱	۱.۶	۱.۱۹	۰.۵۳	۰.۹۷	۰.۹	۲.۲۴	۲.۸۵	۲.۳۵	۲.۵
تنباکو	۰.۳	۳.۲۱	۲.۷۹	۳.۳۸	۳.۱	۵.۵۶	۴.۹۶	۴.۰۴	۴.۹	۴.۱۲	۴.۴۲	۳.۶۸	۴.۱
البسه	۴.۶	۳.۱۷	۲.۸۷	۲.۶۴	۲.۹	۵.۲۲	۴.۰۵	۳.۲۵	۴.۲	۴.۷۸	۵.۹۳	۵.۱۷	۵.۳
خانه سازی	۱۹.۱	۰.۷۵	۰.۵۶	۱.۰۵	۰.۸	-۲.۷۳	-۳.۳۶	-۲.۳۱	-۲.۸	-۰.۲۱	۰.۰۰	-۰.۳۷	-۰.۲
فرنیچر و اثاثۀ خانه	۱۱.۹	۲.۶۵	۲.۰۶	۱.۶۳	۲.۱	۲.۵۹	۲.۷۱	۳.۲۰	۲.۸	۴.۳۷	۴.۸۹	۴.۶۲	۴.۶
صحت	۶.۲	۰.۳۴	۰.۱۳	-۰.۰۱	۰.۲	۳.۰۴	۲.۱۴	۱.۸۹	۲.۴	۲.۵۷	۵.۲۴	۵.۳۰	۴.۴
حمل و نقل	۴.۳	۲.۱۰	۴.۲۳	۵.۷۹	۴.۰	۷.۷۹	۴.۸۰	۵.۷۷	۶.۱	۵.۶۸	۴.۳۰	۲.۹۱	۴.۳
ارتباطات	۱.۷	-۰.۰۸	۰.۱۰	۰.۱۴	۰.۱	-۲.۶۳	-۲.۳۹	-۲.۸۳	-۲.۶	-۳.۳۲	-۲.۷۳	-۴.۵۸	-۳.۵
اطلاعات و فرهنگ	۱.۱	-۱.۶۸	-۰.۳۶	-۰.۴۴	-۰.۸	-۰.۲۴	۰.۹۵	۰.۳۵	۰.۴	۲.۶۷	۲.۱۱	۱.۱۸	۲.۰
تعلیم و تربیه	۰.۴	۱۰.۱۶	۱۰.۳۱	۹.۹۹	۱۰.۲	۷.۸۸	۵.۳۲	۶.۲۴	۶.۵	-۴.۵۰	۰.۲۱	۰.۲۹	-۱.۳
هوتل و رستورانت ها	۱.۱	۲.۱۰	۲.۰۷	۲.۱۳	۲.۱	۳.۰۶	۳.۶۲	۳.۲۰	۳.۳	۳.۵۸	۴.۰۴	۴.۵۶	۴.۱
متفرقه	۱.۴	۲.۸۵	۲.۱۳	۳.۴۹	۲.۸	۱.۷۴	۰.۶۹	۰.۳۵	۰.۹	۲.۱۵	۳.۹۷	۱.۵۹	۲.۶
شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تنباکو		-۰.۹۷	-۱.۶	-۲.۰	-۱.۵	-۰.۸۵	-۰.۶۰	۱.۰۶	-۰.۱	۳.۱۷	۴.۴۸	۳.۳۹	۳.۷
۳۰ درصد اوسط یابی		۰.۹۲	۰.۹	۰.۲	۰.۷	۲.۰۲	۲.۲۳	۲.۶۲	۲.۳	۳.۵۴	۴.۴۵	۳.۵۴	۳.۸

۳.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل

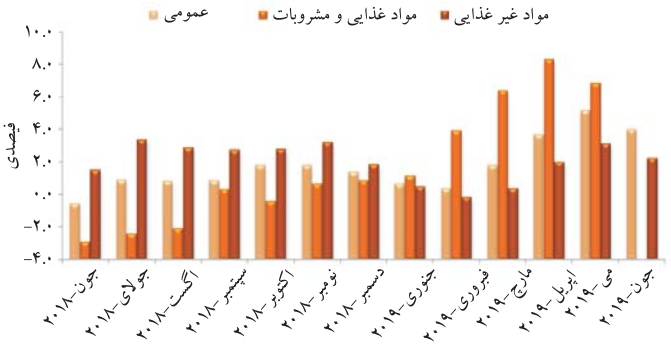
۱.۳.۳ تغییرات سالانه (تغییرات سال به سال)

انفلاسیون شاخص عمومی قیم مصرفی کابل از ۰.۲۲ درصد ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۴.۲۷ درصد افزایش یافته است. شاخص غذائی که ۳۷.۲ درصد وزن شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، سیر انفلاسیونی را در مدت یک سال تجربه نموده است. درین کتگوری فشارهای انفلاسیونی از اثر افزایش قیمت‌های نان خشک و حبوبات، گوشت، شیر، پنیر و تخم، روغن خوراکی و شحمیات، میوهٔ تازه و خشک و سبزیجات به میان آمده است. در نتیجه انفلاسیون غذائی از منفی ۱.۵۱ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۷.۱۶ درصد افزایش یافته است.

انفلاسیون اقلام غیر غذائی که ۶۲.۸ درصد وزن مجموعی شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، از ۱.۳۵ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به ۲.۴۵ درصد افزایش یافته است. این افزایش عمدتاً به قیمت بلند تنباکو، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، ترانسپورت و وسایل خانه سازی ارتباط می‌گیرد. هرچند، درین کتگوری نسبت به دورهٔ قبل انفلاسیون تنباکو از ۱.۹۳ درصد بطور اوسط به ۳.۱۶ درصد و صحت از ۲.۴۴ درصد بطور اوسط به ۶.۱۱ درصد افزایش یافته است.

از طرف دیگر، انفلاسیون اصلی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت نیز در مقایسه با ربع مشابه سال قبل در این ربع افزایش را نشان می‌دهد. در ربع دوم سال ۲۰۱۹ نرخ انفلاسیون اصلی بطور اوسط به ۳.۹۸ درصد افزایش یافته، در حالی‌که در ربع دوم سال ۲۰۱۸ این رقم منفی ۰.۱۹ درصد ثبت گردیده است. روش اوسط یابی ۳۰ درصدی نشان می‌دهد که انفلاسیون نسبت به ۰.۷۵ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۳.۸۸ درصد رسیده است.

گراف ۴.۳: انفلاسیون عمومی سالانهٔ کابل، جون ۲۰۱۸ الی جون ۲۰۱۹

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۳.۳ تغییرات ربعوار (تغییرات ربع به ربع)

سنجش ربعوار انفلاسیون عمومی کابل سیر صعودی را نشان می‌دهد که در هر دو قلم غذائی و غیر غذائی شاخص قیم مصرفی انفلاسیون را منعکس می‌سازد. انفلاسیون عمومی کابل از ۰.۹۲ درصد ثبت شدهٔ ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۴.۲۷ درصد افزایش یافته است.

انفلاسیون شاخص غذائی از ۱.۹۸ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۷.۱۶ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری قیمت‌های چاشنی ها، نان و حبوبات، سبزیجات، بوره و شیرینی باب در زمان گزارش دهی افزایش داشته است. درین کتگوری، بیشترین افزایش در شاخص قیم چاشنی‌ها که از ۷.۱۲ درصد ربع قبلی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به منفی ۳۰.۹۷ درصد رسیده، مشاهده گردیده است. از طرف دیگر، نرخ دیفلاسیون در روغن خوراکی و شحمیات به اساس سنجش ربعوار کاهش را نشان می‌دهد که

از منفی ۲.۶۲ درصد ربع قبلی سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور میانگین به منفی ۶.۰۳ درصد رسیده است.

کتگوری غیر غذائی شاخص قیم مصرفی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ میلادی سطح بلند انفلاسیون را ثبت نموده است. کتگوری غیر غذائی نسبت به نرخ ۰.۲۴ درصدی ربع قبلی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به ۲.۴۵ درصد افزایش یافته است. انفلاسیون غیر غذائی عمدتاً از اثر قیمت‌های بلند اقلام چون تنباکو، البسه، خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، معلومات و کلتور و مواد متفرقه افزایش یافته است که درین جمله بیشترین افزایش در قیمت صحت مشاهده شده که نرخ آن از ۱.۷۵ درصد دورهٔ قبلی سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶.۱۱ درصد رسیده است.

به اساس ارقام و احصائیهٔ ربع دوم سال ۲۰۱۹، دورنمای کوتاه مدت انفلاسیون نشان می‌دهد که انفلاسیون متوازن باقی مانده و بطور تدریجی سیر صعودی را اختیار می کند. آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک نرخ انفلاسیون در طول ربع سوم سال ۲۰۱۹ را از ۲ الی ۴ درصد پیش‌بینی می کند. این پیش‌بینی به اساس عوامل ذیل صورت می گیرد:

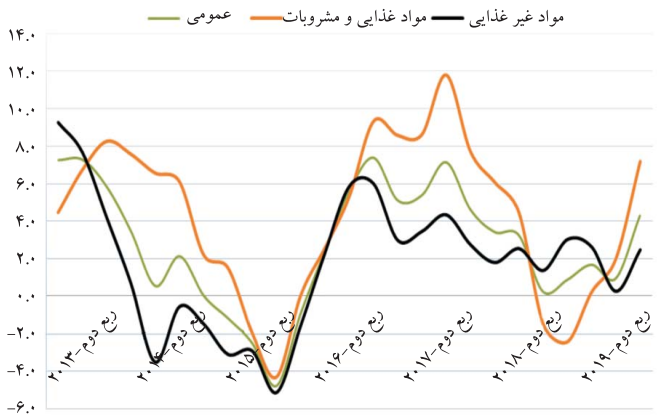
اول این که مطابق ارقام سال ۲۰۱۹، افغانستان با ایران صادرات و واردات به ارزش بیشتر از ۲ میلیارد دالر دارد که حجم واردات به مراتب بیشتر می‌باشد، اما تحریم‌های اخیر مالی ایالات متحدهٔ امریکا بالای ایران که در بر گیرندهٔ ممنوعیت واردات و صادرات موتر، ماشین آلات موترسازی، نفت و گاز، طلا و سایر فلزات گرانبها و مبادلهٔ اسعار می باشد، می‌تواند پروژه‌های حیاتی تجاری افغانستان را تهدید کند. در همین حال، افغانستان از لحاظ اقتصادی به دالر امریکائی وابسته است و بانکنوت‌های دالری به خارج از کشور قاچاق می‌شود.

در قدم دوم باید گفت که به اساس معلومات اطاق تجارت و صنایع افغانستان (ACCI)، روزانه میلیون ها دالر به شکل فزیکی از طریق دروازهٔ سرحدی اسلام قلعهٔ هرات وارد ایران می‌شود که در نتیجهٔ جریان‌های غیر قانونی دالر امریکائی از افغانستان به ایران ارزش پول افغانی نیز کاهش یافته و این امر بنوبهٔ خویش روی انفلاسیون اثرات قابل توجه گذاشته است.

در کنار واقعات و ارقام فوق الذکر، باید گفت که تحریم‌های امریکا علیه ایران بالای اقتصاد افغانستان از رهگذر نرخ مبادله و انفلاسیون اثرات ناگوار بجا گذاشته است.

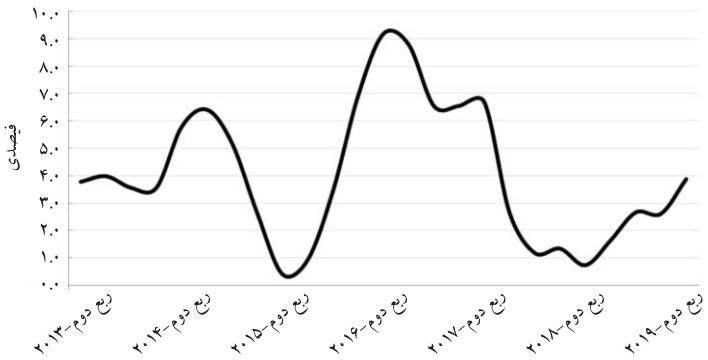
علاوه بر این، افغانستان یک کشور مصرفی بوده و واردات از کشورهای همسایه به پیمانهٔ وسیع صورت می گیرد که نرخ انفلاسیون ملی بارها تحت نفوذ واردات کالاها از ایران، پاکستان، چین، تاجکستان و ازبکستان، قرار می گیرد. در ضمن، نرخ مبادلهٔ اسعار منطقه بطور مداوم کاهش می‌یابد که روی نرخ انفلاسیون کشور تاثیر می کند. این تغییرات صرفاً در افغانستان واقع نشده، بلکه در کُل منطقه بخصوص کشورهای که شریک تجاری افغانستان اند، بوجود آمده است.

گراف ۵.۳: انفلاسیون عمومی ربعوار کابل، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ٦.٣: اوسط انفلاسیون ربعوار کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۲.۳: انفلاسیون عمومی کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

انفلاسیون عمومی کابل، سال مالی ۱۳۹۸											
به اساس سنجش اپریل ۲۰۱۵											
مبلغ به میلیون افغانی											
توضیح	وزن	سال مالی ۲۰۱۸			اوسط (سه ماه)	سال مالی ۲۰۱۹			اوسط (سه ماه)	سال مالی ۲۰۱۹			اوسط (سه ماه)
		اپریل	می	جون		جنوری	فبروری	مارچ		اپریل	می	جون	
شاخص عمومی	۱۰۰.۰	۰.۸۰	۰.٤۲	-۰.٥٦	۰.۲۲	۰.٦٤	۰.۳٥	۱.۷۷	۰.۹۲	۳.٦۸	٥.۱٤	۳.۹۹	٤.۲۷
مواد غدایی و مشروبات غیر الکولی	۳۷.۲	-۰.۱٥	-۰.۷۱	-۳.٦۷	-۱.٥۱	۰.۸۸	۱.۱٤	۳.۹۳	۱.۹۸	٦.۳۸	۸.۳۱	٦.۸۰	۷.۱٦
نان خشک و حبوبات	۹.۸	۲.٦۳	۱.۱۹	-۰.۱۸	۱.۲۱	۷.۳٥	۸.۰۷	۸.۳٥	۷.۹۲	۱۰.۹۳	۱۱.۷۱	۱۲.۴٦	۱۱.۷
گوشت	۶.۴	۳.۲۸	۲.۲۸	-۱.۷۲	۱.۲۸	۴.۲۴	۴.۴۱	۲.۷۹	۳.۸۱	۲.۷۹	۵.۲٥	۶.۷۱	۴.۹۲
شیر، پنیر و تخم مرغ	۳.۲	-۲.۸۹	-۰.۹۲	-۰.۸۷	-۱.٥۶	۴.٥۴	۵.۳٥	۲.۷۸	۴.۲۲	۳.٥۹	۲.۲۹	۱.۷۸	۲.٥٥
روغنیات و شحمیات	۳.۶	-۲.۱۹	-۲.۰۶	-۳.۳۴	-۲.٥۳	-۰.۴۹	-۱.۸۱	-٥.٥٥	-۲.۶۲	-٥.۹۱	-۶.۰٥	-۶.۱۳	-۶.۰۳
میوهٔ تازه و خشک	۵.۲	۱۱.۰۹	۱۴.۴۸	۱.۱۶	۸.۹۱	۱.۴۹	۰.۳۲	۲.٥۱	۱.۴۴	۸.۱۳	۱۱.۷۶	۱۲.۳۴	۱۰.۷۴
سبزیجات	۴.۲	-۹.۴٥	-۱٥.۷۹	-۱٥.۲۴	-۱۳.۴۹	-۱۷.۶۴	-۱٥.۲۲	۲.٥٥	-۱۰.۱۰	۹.۶۳	۳.۶۸	-۸.۱۸	۱.۷۱
بوره و شیرینی	۲.۸	-۸.۱٥	-۶.۸۰	-۸.۱٥	-۷.۷۰	۰.٥۳	-۲.۱۳	۷.٥۴	۱.۹۸	٥.۰۶	۱۳.۲۲	۱۳.۳۰	۱۰.٥۳
چاشنی ها	۱.۰	-۱۶.۲٥	-۱۷.٥۶	-۱۴.۷۶	-۱۶.۱۹	۴.۲۹	۸.۳۸	۸.۷۰	۷.۱۲	۲۱.۲۷	۴۸.٥۷	۲۳.۰۸	۳۰.۹۷
مشروبات غیر الکولی	۰.۹	۱.٥۶	۲.۰۳	۰.۰۶	۱.۲۲	٥.۷۶	۷.۴۳	۶.۰۱	۶.۴۰	٥.۳۴	۶.۲۹	۴.۴۹	٥.۳۷
مواد غیر غدایی	٦۲.۸	۱.٤۲	۱.۱٥	۱.٤۸	۱.۳٥	۰.٤۹	-۰.۱٦	۰.۳۹	۰.۲٤	۱.۹۷	۳.۱۳	۲.۲٥	۲.٤٥
تنباکو	۰.۳	۲.۲۹	۱.۴۴	۲.۱۰	۱.۹٥	۳.۸٥	۳.۸۷	۳.۱۹	۳.۶۴	۳.۳۶	۴.٥۴	٥.۲۶	۴.۳۹
البسه	۴.۸	۲.۷۲	۳.۰۴	۳.۳۶	۳.۰۴	۳.۷۴	۰.۷۳	-۰.٥۹	۱.۲۹	۲.۱۴	۳.۱٥	۲.۰٥	۲.۴٥
خانه سازی	۲۳.٥	۰.۲۰	-۰.۸۱	-۰.۲۷	-۰.۲۹	-۳.۸۰	-۴.۶۳	-۳.۴۲	-۳.۹٥	-۰.۷۶	۰.۴۲	-۰.۴۱	-۰.۲٥
فرنیچر و اثاثیهٔ خانه	۱۷.۶	۲.۸۲	۱.۸۲	۱.۶۱	۲.۰۸	۲.۷۹	۳.۳۱	۴.۰۱	۳.۳۷	۴.۸۴	٥.۴۷	۴.۸۸	٥.۰۶
صحت	٥.۳	۲.۲۷	۲.۹۱	۲.۱۴	۲.۴۴	۱.۶۹	۲.۱۳	۱.۴۲	۱.۷٥	۱.۸۷	۸.۳۲	۸.۱۲	۶.۱۱
حمل و نقل	۴.۶	-۰.۶۷	۲.۳۸	۴.۰۸	۱.۹۳	۴.۷۳	۱.۱۱	۳.۷۹	۳.۲۱	٥.۰۶	۲.۸۸	۱.٥۳	۳.۱۶
ارتباطات	۲.۰	-۰.۲٥	۰.۲۱	۰.۱٥	۰.۰۳	-۰.٥۶	۰.۰۸	-۰.۹۹	-۰.۴۹	-۰.۷۳	۰.۶۷	-۱.۶۱	-۰.٥٥
اطلاعات و فرهنگ	۱.۷	-۲.۸۳	-۰.۴۶	-۰.۹۴	-۱.۴۱	-۱.۷۷	-۰.۲٥	-۲.۲۰	-۱.۴۱	۱.۶۷	۰.۸۶	-۰.۸۲	۰.٥۷
تعلیم و تربیه	۰.۷	۱۳.۹۰	۱۴.۰٥	۱۳.۸۷	۱۳.۹۴	۹.۷۶	۶.۲۲	٧.٥٥	٧.٨۴	-۷.۱۶	-۰.۹۹	-۰.۶۳	-۲.۹۳
هوتل و رستورانت ها	۱.۰	۲.۹٥	۳.۲٥	۳.٥۸	۳.۲۶	۱.۹۹	۳.۳۳	۰.۷٥	۲.۰۲	۱.۷۲	۱.۲۷	۱.۲۷	۱.۴۲
متفرقه	۱.۳	۱.۲٥	۱.٥۹	٥.۶٥	۲.۸۳	٥.۸۰	۳.۹۹	۳.۰۲	۴.۲۷	۶.۷۰	۶.۴۸	۲.۰۷	٥.۰۸
شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تنباکو		۰.۸۲	۰.۳٤	-۰.۷۲	-۰.۱۹	-۰.۲٦	-۰.٤۳	۱.۲٦	۰.۱۹	۳.۲٥	٥.۰٤	۳.٦٥	۳.۹۸
۳۰ درصد اوسط یابی		۰.۷۰	۱.۰٤	۰.٤۹	۰.۷٥	۲.۷٦	۲.۳٤	۲.۷۷	۲.٦۲	۳.٦۸	٤.٤۹	۳.٤۸	۳.۸۸

منبع: ادارهٔ ملی احصائیه و معلومات/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۴

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

٤
چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

تغییرات عمدۀ سکتور خارجی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ربع مشابه سال قبل درین فصل توضیح می گردد. ارقام دست داشته نشان می‌دهد که طی ربع تحت بررسی عملکرد سکتور خارجی بهبود یافته است.

کسر مال التجاره در ربع دوم سال ۲۰۱۹ در نتیجۀ کاهش معتدل مصارف واردات به اندازۀ ۶.۷ درصد کاهش یافته است. این تغییرات مثبت یکجا با افزایش حصولی‌ها از طریق حساب خدمات و هم‌چنان افزایش جریان‌های داخلی وجوه ارسالی کارگران بیرون مرزی کمک کرده که کسر حساب جاری خارجی از ۷۸۴.۵۸ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶۰۴.۷۴ میلیون دالر امریکائی برسد.

جریان‌های داخلی به حساب سرمایوی به دلیل انتقال سرمایه به سکتور دولتی، به اندازۀ ۳۲ درصد افزایش یافته است.

جریان های خالص داخلی از رهگذر سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) به اندازۀ ۸۷ درصد تقلیل یافته در حالی که جریان‌های بیرونی سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو در طول ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازۀ ۸۱ درصد افزایش یافته است.

با توجه به بهبودی که در حساب جاری، سرمایوی و مالی به میان آمده، بیلانس تادیات نسبت به کسر ۶۰۶.۳۱ میلیون دالر امریکائی ثبت شده ربع دوم سال ۲۰۱۸، در ربع تحت بررسی کسر ۵۱۷.۱۲ میلیون دالر امریکائی را ثبت نموده است.

ذخایر رسمی دارائی‌ها در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازۀ ۲۹.۳۱ میلیون دالر امریکائی ثبت گردیده است.

٤.١. بیلانس تادیات

١.١.٤ بیلانس حساب جاری

حساب جاری بیلانس تادیات در مقایسه به کسر ۷۸۴.۵۸ میلیون ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی کسر ۶۰۴.۷۴ میلیون دالر امریکائی را به ثبت رسانیده که کاهش ۲۲.۹ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۱.۴، گراف ۱.۴)

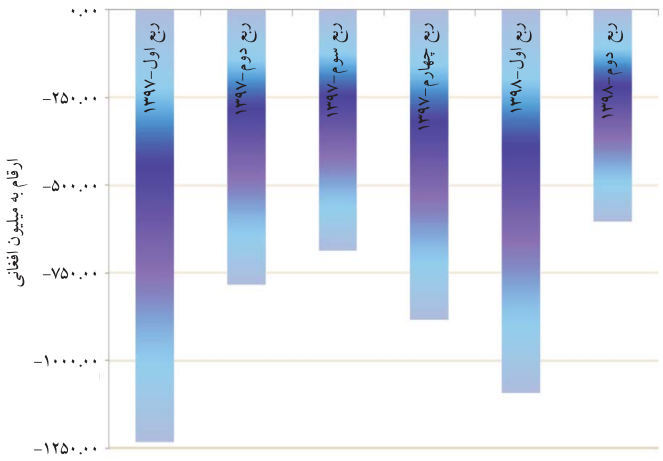
این تغییر عمدتاً در نتیجۀ کاهش مخارج صادراتی توأم با افزایش حصولی‌ها از بابت ساخت و ساز، سفر و خدمات دولتی به میان آمده است. کسر مال التجاره (حساب اجناس) در حد متوسط ۲.۲ درصد افزایش یافته است.

در بیلانس تادیات، حساب خدماتی کسر ۷۷.۷۴ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۹ در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به مازاد ۹۵.۷۲ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

از سوی دیگر، معاشات کارمندان توأم با جریان‌های داخلی عاید سرمایه گذاری از ۶۰.۶۰ میلیون دالر امریکائی ثبت شدۀ ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۵۳.۸۵ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که کاهش ۱۱.۲ درصدی را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر، کمک‌های رسمی به سکتور دولتی و وجوه ارسالی که توسط کارگران بیرون مرزی افغان به داخل کشور انتقال می کند، از ۶۵۱.۰۳ میلیون دالر امریکائی ثبت شدۀ ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۵۶۸.۴۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۲.۷ درصدی را نشان می‌دهد.

گراف ١.٤: بیلانس حساب جاری

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

۲.۱.٤ حساب سرمایه

مازاد حساب سرمایوی بیلانس تادیات از ۱۷۱.۹۳ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در ربع تحت بررسی به ۲۲۸.۵۱ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۳۲.۹ درصدی را نشان می‌دهد. این مازاد در نتیجهٔ انتقالات بیشتر سرمایه به سکتور دولتی، شرکت‌ها و خانواده‌ها، به میان آمده است.

۳.۱.٤ حساب مالی

در زمینهٔ حساب مالی بیلانس تادیات، سرمایه گذاری خارجی یک جزء مهم می‌باشد که از سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI)، سرمایه گذاری مستقیم پورتوفولیو و سایر سرمایه‌گذاری تشکیل گردیده است.

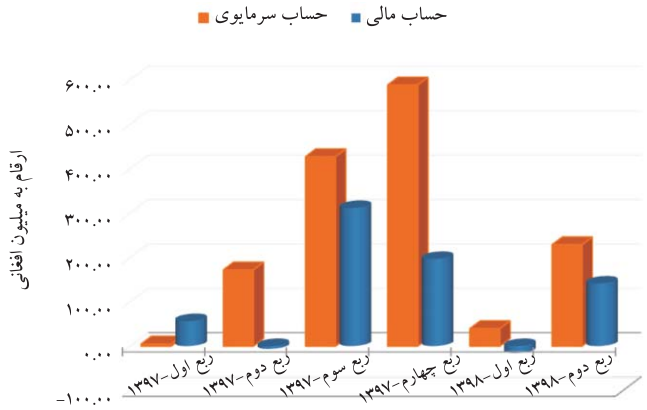
جریان‌های خالص پولی که از جهت سرمایه گذاری مستقیم خارجی به کشور وارد می‌شود، از ۴۹.۷۵ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶.۰۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش چشمگیری ۸۷.۸ درصدی را نشان می‌دهد. جریان‌های بیرونی پولی که از رهگذر سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو واقع شده، در مقایسه به ۱۱.۲۵ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۲۰.۴۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۸۱.۸ درصدی را نشان می‌دهد.

تحلیل و بررسی‌ها نشان می‌دهد که سایر دارائی‌های مجموعی مالی کشور در خارج، از ۴۹.۵۷ میلیون دالر امریکائی ثبت شدهٔ ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۹۰.۷۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۸۳ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۱.۴، گراف ۱.۴، ۲.۴ و ۳.۴)

از طرف دیگر، مجموع بدهی‌های مالی نسبت به ۲۲.۴۴ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۶.۴۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۷۱.۴ درصدی را نشان می‌دهد.

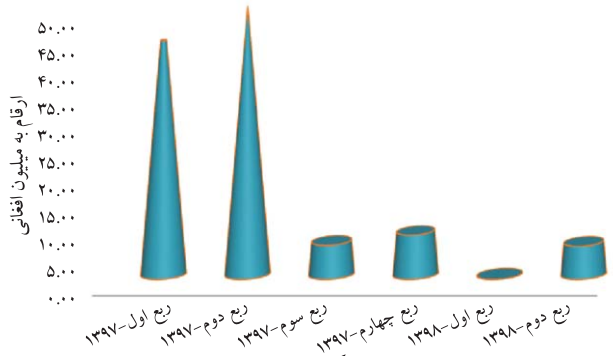
مجموع بیلانس حساب مالی در مقایسه به منفی ۶.۳ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۱۴۰.۹۰ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

گراف ۲.٤: حساب سرمایوی و مالی (به میلیون دالر امریکائی)

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ۳.٤: جریان داخلی سرمایه گذاری مستقیم خارجی، ربع دوم ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

۲.٤ مال التجاره

این قسمت خلاصهٔ راپور تحلیل کارکرد مال التجارهٔ افغانستان بطور مقایسه وار میان ربع دوم سال ۱۳۹۸ و ربع دوم سال ۱۳۹۷ را ارائه می کند.

بیلانس تجاری افغانستان از مدت طولانی به اینسو با کسر مواجه است. این وضعیت می‌رساند که ارزش مجموعی اجناس وارد شده بیشتر از ارزش مجموعی اجناس صادر شده می‌باشد. (جدول ۲.۴، گراف ۴.۴)

در ربع تحت بررسی کسر مال التجاره از ۱،۶۲۰.۱۵ میلیون دالر امریکائی ربع دوم در ربع تحت بررسی به ۱،۴۸۷.۹۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

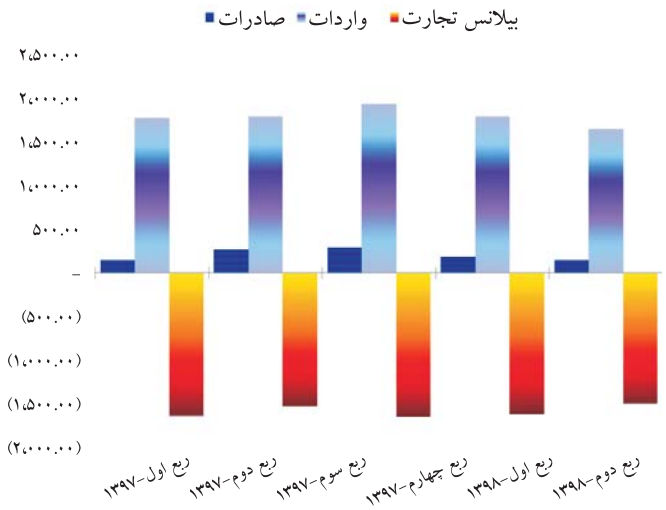
مجموع صادرات کالاهای تجارتی از ۱۴۶.۸۱ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۴۳.۲۹ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۲ درصدی را نشان می‌دهد.

در میان اقلام صادراتی، صرفاً صادرات چرم و پشم سیر صعودی را نشان می‌دهد، در حالی‌که قالین، فرش و اقلام غذائی و نباتات طبی در زمان تحت بررسی سیر نزولی را نمایان می سازد.

به همین ترتیب، مجموع واردات از ۱،۷۶۶.۹۶ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱،۶۳۱.۲۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

طی مدت مقایسوی در ارزش واردات بیشترین بخش های کالاهای عمدهٔ تجاری سیر نزولی به ثبت رسیده، بخصوص در واردات اجناس مصرفی ۱۶ درصد کاهش بعمل آمده است. در زمان گزارش دهی، نفت و روغنیات به اندازهٔ ۱۸ درصد و اجناس سرمایوی به اندازهٔ ۱ درصد کاهش یافته است.

گراف ٤.٤: کارکرد و بیلانس تجاری، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

۳.٤ طرف تجارت

شرکای بزرگ تجاری افغانستان کشورهای چون پاکستان، ایران، هند، چین و دولت‌های مستقل مشترک المنافع (CIS) می‌باشد. به اساس احصائیهٔ مال التجاره، در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ هند نخستین خریدار بزرگ اموال صادراتی افغانستان بوده است.

سهم صادرات افغانستان به هند درین ربع به اندازهٔ ۵۱ درصد افزایش یافته، در حالی‌که از لحاظ ارزش این صادرات به اندازهٔ ۴۰ درصد افزایش یافته که از ۵۲.۴۵ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به ۷۳.۲۸ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

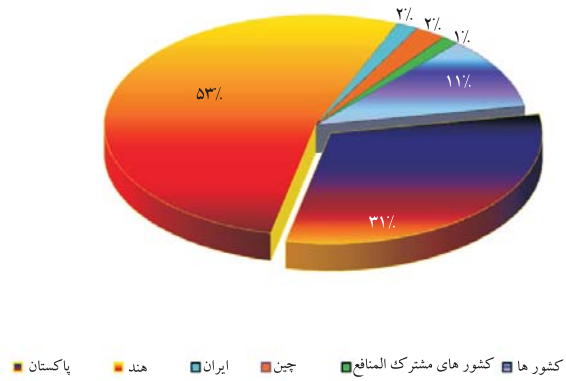
طی ربع دوم سال ۲۰۱۹، پاکستان دومین خریدار بزرگ کالاهای صادراتی افغانستان بوده است. سهم صادرات افغانستان به پاکستان از ۴۲ درصد ثبت شدهٔ دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۳۰ درصد کاهش یافته است. از لحاظ ارزش، مجموع صادرات افغانستان به پاکستان با کاهش ۳۰ درصدی از ۶۲.۱۸ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در ربع تحت بررسی به ۴۳.۲۲ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

آلمان و ایران در زمان تحت بررسی در جایگاه سوم و چهارم بزرگترین خریداران کالاهای تجاری افغانستان قرار گرفته اند. سهم صادرات به آلمان از ۰.۷۷ درصد ربع دوم سال ۱۳۹۷ در ربع دوم سال ۱۳۹۸ به ۲ درصد افزایش یافته است.

این در حالیست که سهم صادرات به ایران از ۴ درصد ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱.۶ درصد کاهش یافته است.

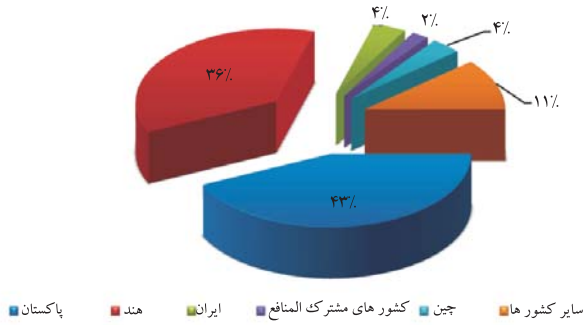
از لحاظ ارزش، صادرات به آلمان از ۱.۱۳ میلیون دالر امریکائی به ۲.۸۴ میلیون دالر امریکائی افزایش داشته، در حالی که ارزش صادرات به ایران از ۵.۴۵ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در زمان تحت بررسی به ۲.۳۱ میلیون دالر امریکائی رسیده است. (جداول ۳.۴ و ۴.۴ و گراف ۵.۴ و ۶.۴)

گراف ٥.٤: طرف صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ٦.٤: طرف صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

کشورهای مستقل مشترک المنافع طی ربع دوم منبع بزرگ واردات برای افغانستان بوده است. مجموع واردات از کشورهای مستقل مشترک المنافع از ۴۶۲.۴۹ میلیون دالر امریکائی با سهم ۲۶.۱۷ درصدی ربع دوم سال ۱۳۹۷ در ربع تحت بررسی به ۳۶۱.۲۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۲۲ درصدی رسیده که کاهش ۲۲ درصدی را نشان می‌دهد.

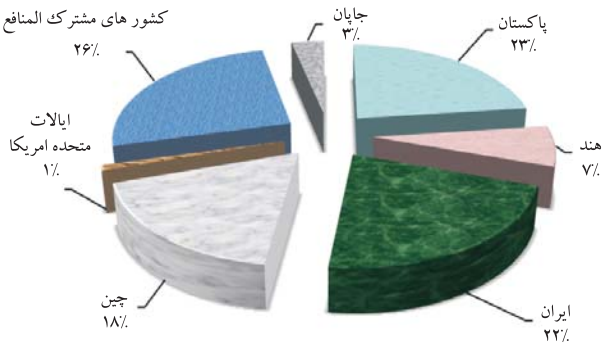
به همین ترتیب، پاکستان در جمله دومین منبع بزرگ واردات افغانستان طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ می‌باشد. مجموع واردات از پاکستان ثابت باقی مانده (۳۲۵ میلیون دالر امریکائی)، اما سهم آن در مجموع واردات از ۱۸.۴۰ درصد دورۀ قبلی در زمان گزارش دهی به ۲۲ درصد افزایش یافته است.

به همین ترتیب، ایران در ردۀ سومین منبع بزرگ برای واردات افغانستان بوده است. مجموع واردات از ایران با افزایش قسمی ۳ درصدی همراه بوده که ارزش آن از ۳۰۱.۲۸ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۷.۰۵ درصدی دورۀ قبلی در زمان تحت بررسی به ۳۱۰.۴۵ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۹ درصدی رسیده است.

طی این مدت چین در جایگاه چهارمین منبع واردات افغانستان قرار گرفته است. مجموع واردات از چین از ۲۲۵.۶۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۲.۷۶ درصدی دورۀ قبلی (ربع دوم سال ۱۳۹۷) در ربع تحت بررسی به ۲۵۲.۶۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۵.۵ درصدی، رسیده که افزایش ۱۲ درصدی را به ثبت رسانیده است.

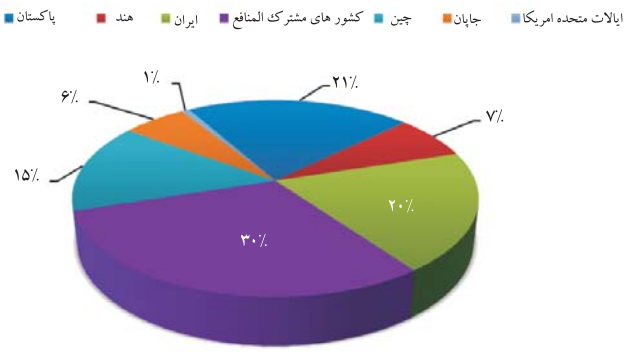
هند، جاپان و امارات متحدۀ عربی به ترتیب با سهم ۶.۱۱ درصد، ۳.۰۲ درصد و ۲.۳۴ درصد در ردۀ آخرین کشورهای قرار می‌گیرند که از آن واردات صورت می‌گیرد. (گراف ۷.۴ و ۸.۴)

گراف ۷.٤: طرف واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

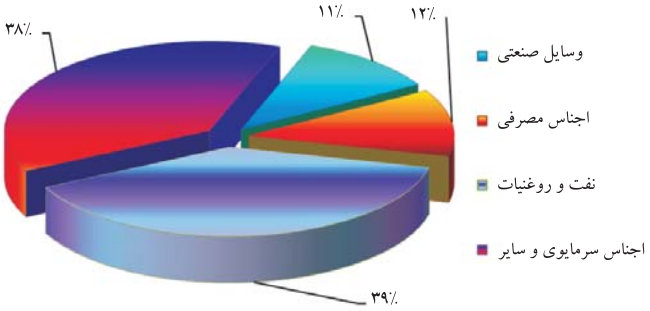
منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ۸.٤: طرف واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ۹.٤: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

٤.٤ ترکیب تجاری

۱.۴.۴ ترکیب واردات

ترکیب واردات طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ حاکی از آن است که:

کالاهای مصرفی با وجودی کاهش نسبی سهم آن از ۳۹ درصد به ۳۸ درصد، بزرگترین سهم را طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ در سبد واردات به ثبت رسانیده است. از لحاظ ارزش، واردات اجناس مصرفی با کاهش ۱۰ درصدی از ۶۸۷.۵۴ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۶۲۲.۰۵ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

دومین سهم بزرگ سبد واردات را کالاهای سرمایوی به خود اختصاص داده که در زمان گزارش دهی از ۳۸ درصد به ۳۵ درصد کاهش یافته است. از لحاظ ارزش، واردات همچو اجناس با کاهش ۱۶ درصدی از ۶۷۱.۰۷ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۵۶۴.۱۸ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

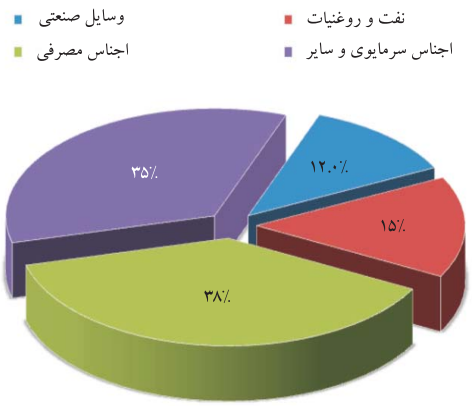
به همین ترتیب، واردات نفت و روغنیات (نفت پترولیم) سومین سهم بزرگ را در سبد واردات کشور داشته که از ۱۲.۱ درصد در زمان تحت بررسی به ۱۵ درصد افزایش یافته است.

مصارف بر واردات نفت و روغنیات از ۲۱۴.۲۱ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در زمان تحت بررسی به ۲۴۸.۵۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۶ درصدی را به ثبت رسانیده است.

وسایل صنعتی کوچکترین سهم را در سبد واردات کشور در مدت تحت بررسی داشته است که از ۱۱ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱۲ درصد افزایش یافته است.

مصارف بر واردات وسایل صنعتی نیز در مقایسه به ۱۹۴.۱۴ میلیون دالر امریکایی ثبت شدۀ دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۹۶.۴۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۲.۴ و گراف ۹.۴-۱۰.۴)

گراف ۱۰.٤: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

۲.٤.٤ ترکیب صادرات

ترکیب صادرات طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ شامل تحولات ذیل می‌باشد:

صادرات نباتات طبی بزرگترین سهم را در سبد صادرات کشور می‌سازد. با وجودی‌آنکه ارزش آن از ۵۷.۷ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۵۱ درصد کاهش یافته است.

عواید صادرات نباتات طبی با کاهش ۱۴ درصدی از ۸۴.۷۸ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۷۳.۲۲ میلیون دالر امریکائی می‌رسد.

دومین سهم بزرگ صادرات کشور را اقلام غذائی (نباتات تیلی، میوهٔ تازه و خشک) به خود اختصاص داده که از ۳۲.۲ درصد ربع قبلی و دورهٔ مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۳۵ درصد افزایش یافته است.

عواید از بابت صادرات اقلام غذائی در مقایسه به ۴۷.۳۰ میلیون دالر امریکائی ربع قبلی و ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۴۹.۷۲ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۵ درصدی را نشان می‌دهد.

محصولات چرم و پشم سومین سهم بزرگ را در مجموع صادرات تشکیل داده است. سهم چرم و پشم که در ربع دوم سال قبل ۶.۲ درصد ثبت گردیده بود، در ربع تحت بررسی به ۹.۸ درصد افزایش یافته است.

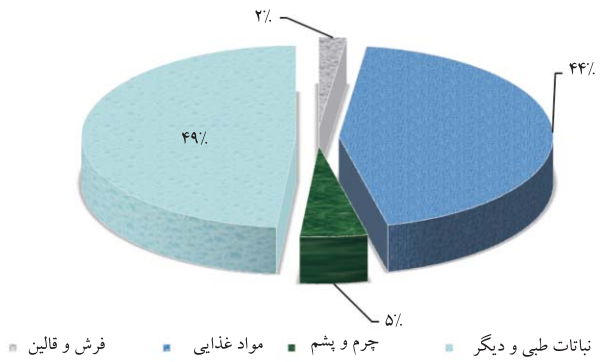
عواید از بابت صادرات چرم و پشم نیز از ۹.۰۵ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۴ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که افزایش ۵۵ درصدی را نشان می‌دهد.

فرش و قالین که از اجزای عمدهٔ صادرات افغانستان طی دهه‌های اخیر بود، کمترین سهم در مجموع صادرات کشور داشته است که در ربع دوم سال ۲۰۱۹ در حد ثابت باقی مانده است.

اما عواید از بابت صادرات فرش و قالین از ۵.۶۸ میلیون دالر امریکایی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۶.۳۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۲ درصدی را نشان می‌دهد.

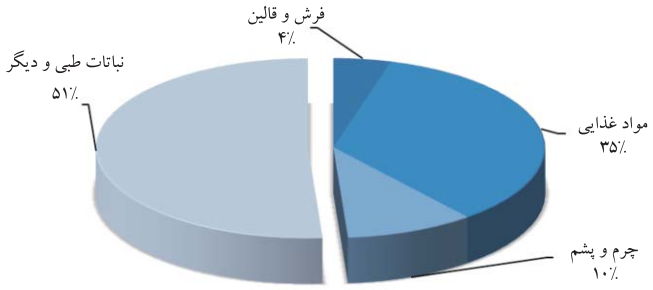
(گراف ۱۱.۴ و ۱۲.۴ نشانگر ترکیب صادرات ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در مقایسه به ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ می‌باشد)

گراف ۱۱.٤: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/محاسبهٔ د افغانستان بانک

گراف ۱۲.٤: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع دوم سال مالی۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/محاسبهٔ د افغانستان بانک

۵.٤ بدهی‌های خارجی

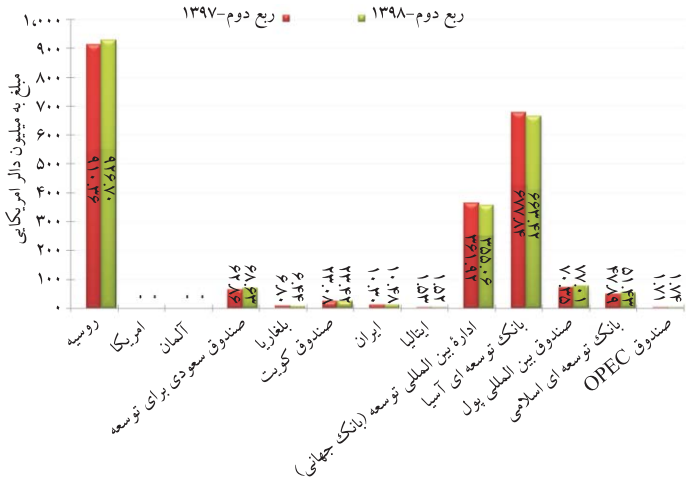
مجموع بدهی خارجی کشور از ۲،۱۷۴.۶۳ میلیون دالر امریکائی ثبت شدهٔ ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۲،۱۸۵.۸۵ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که افزایش قسمی ۱ درصدی یا ۱۱.۲۲ میلیون دالر را نشان می‌دهد. (جدول ۵.۴)

در ربع تحت بررسی، پرداخت اصل مبلغ قرضه به بانک جهانی، بانک توسعه ای آسیا، بانک توسعه ای اسلامی، صندوق سعودی برای توسعه و بلغاریا صورت گرفته، در حالی که هزینه‌های خدماتی به بانک جهانی، بانک توسعه ای آسیا و صندوق کویت پرداخت گردیده است. بانک جهانی و بانک توسعه ای آسیا به عنوان دو قرضه دهندۀ مهم چندین طرفه به افغانستان در ربع تحت بررسی قسمتی از قروض را بخشیده اند.

مجموع مبلغ قروض که طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ به قرضه دهندگان پاریس کلب قابل پرداخت است، به ۹۲۶.۷۰ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که به فدراسیون روسیه داده می‌شود. به عبارت دیگر، افغانستان در ربع تحت بررسی از مجموع قروض خارجی خویش ۴۲ درصد آن در مقابل اعضای پاریس کلب مقروض می‌باشد که نسبت به ربع مشابه سال قبل افزایش ۲ درصدی داشته است.

علاوه بر این، مجموع بدهی اعضای غیر پاریس کلب که شامل صندوق سعودی برای توسعه، بلغاریا، صندوق کویت و ایران می‌باشد، از ۱۰۴.۵ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱۱۰.۴۹ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۶ درصدی را نشان می‌دهد. از سوی دیگر، مجموع بدهی قرضه دهندگان چندین جهته به افغانستان از ۱،۱۵۹.۷۰ میلیون دالر امریکائی در ربع تحت بررسی به ۱،۱۴۸.۶۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۱.۰۴ میلیون دالر امریکائی در مجموع بدهی در زمان تحت بررسی را نشان می‌دهد.

گراف ۱۳.٤: مقایسۀ بدهی خارجی در ربع دوم سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/محاسبۀ د افغانستان بانک

٦.٤ ذخایر خالص بین المللی

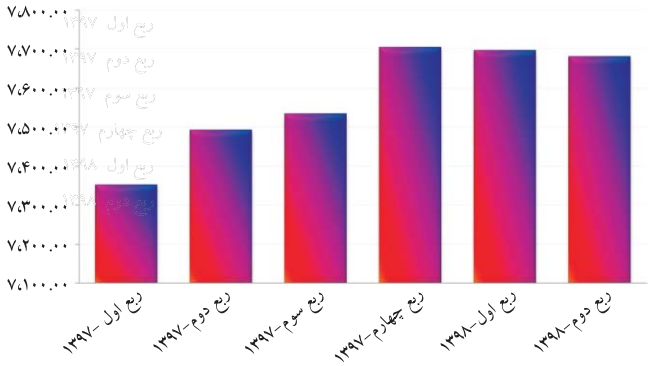
به اساس ارقام موجود، ذخایر خالص بین المللی (NIR) نسبت به ۷،۴۹۱.۸۰ میلیون دالر امریکائی دورۀ مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۷،۶۸۰.۲۸ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۳ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۶.۴ و گراف ۱۴.۴)

ذخایر دارائی‌ها با افزایش قسمی ۱ درصدی از ۸،۲۲۷.۵۷ میلیون دالر امریکائی دورۀ مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۸،۳۳۷.۵۳ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

ذخایر بدهی‌ها با کاهش ۱۱ درصدی از ۷۳۵.۷۶ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶۵۷.۲۵ میلیون دالر امریکائی رسیده است. این نشاندهندۀ آنست که ذخایر دارائی‌ها نسبت به ذخایر بدهی‌ها بیشتر می‌باشد. کاهش در ذخایر بدهی‌ها در نتیجۀ کاهش امانات گذاری به اسعار خارجی در بانک‌های خصوصی به میان آمده که در مقایسه به ۶۷۵.۳۸ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۶۰۳.۶۵ میلیون دالر امریکائی رسیده و کاهش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد.

ذخایر بدهی‌های امانات غیر مقیم اسعاری در ربع تحت بررسی تقریباً در حد ثابت باقی مانده است. وضعیت فعلی ذخایر خالص بین المللی افغانستان متکای مناسب را برای ظرفیت سیاست پولی و حمایت از بیلانس تادیات مهیا ساخته است.

گراف ۱.٤: ذخایر خالص بین المللی از ربع اول ۲۰۱۸ الی ربع دوم ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.٤: بیلانس تادیات افغانستان (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

اقلام/سال‌ها	ربع اول ۱۳۹۷	ربع دوم ۱۳۹۷	ربع سوم ۱۳۹۷	ربع چهارم ۱۳۹۷	ربع اول ۱۳۹۸	ربع دوم ۱۳۹۸	فیصدی تغییرات
حساب جاری	-۱۲۳۲.۳٦	-۷۸٤.۵۸	-٦۸٦.۸۹	-۸۸٤.۸۸	-۱۰۹۳.۸۳	-٦۰٤.۷٤	-۲۲.۹٪
کریدت	۹٤۲.۳۵	۱۱۳۹.٤٦	۱۳۵٦.۹۵	۱۲٤٤.٦٦	۹٤٤.٤۷	۱۱٦۲.۳٦	۲۰٪
دبت	۲۱۷٤.۷۱	۱۹۲٤.۰٤	۲۰٤۳.۸۳	۲۱۲۹.۵٤	۲۰۳۸.۳۰	۱۷٦۷.۱۰	-۸.۲٪
حساب اجناس و خدمات	-۱۷۵٦.۵٤	-۱٤۹٦.۲۲	-۱۲۹۵.۸۸	-۱٤٦۲.٤٤	-۱٤۵۲.۳۹	-۱۲۲۷.۰۱	-۱۸.۰٪
کریدت	۳۵۵.۲۰	۳۷۸.۰۷	٦٤۹.٤٤	۵۹۱.۰۷	۵۳٦.۱۲	٤۸۹.٦۳	۲۹.۵٪
دبت	۲۱۱۱.۷۵	۱۸۷٤.۲۹	۱۹٤۵.۳۲	۲۰۵۳.۵۱	۱۹۸۸.۵۱	۱۷۱٦.٦٤	-۸.٤٪
حساب اجناس	-۱۵۹۰.۸۹	-۱٤۱۸.٤۸	-۱۳۱۳.٦۵	-۱۳۹۷.٦۲	-۱٤۵۸.۵۹	-۱۳۲۲.۷۳	-٦.۷٪
کریدت	۱۷۲.٤۵	۱٤٦.۸۱	۲٦۱.۸۸	۲۹٤.۰۹	۱۸۲.۵۷	۱٤۳.٦۰	-۲.۲٪
دبت	۱۷٦۳.۳۵	۱۵٦۵.۲۹	۱۵۷۵.۵۳	۱٦۹۱.۷۱	۱٦٤۱.۱٦	۱٤٦٦.۳٤	-٦.۳٪
حساب خدمات	-۱٦۵.٦۵	-۷۷.۷٤	۱۷.۷۷	-٦٤.۸۲	٦.۱۹	۹۵.۷۲	-۲۲۳.۱٪
کریدت	۱۸۲.۷۵	۲۳۱.۲٦	۳۸۷.۵٦	۲۹٦.۹۸	۳۵۳.۵۵	۳٤٦.۰۳	٤۹.٦٪
دبت	۳٤۸.٤۰	۳۰۹.۰۰	۳٦۹.۷۹	۳٦۱.۸۱	۳٤۷.۳٦	۲۵۰.۳۱	-۱۹.۰٪
حساب اصلی عاید	۲۹.۸۷	٦۰.٦۰	٦٦.۳٤	۵۵.٦۰	۵۳.۹۷	۵۳.۸۵	-۱۱.۲٪
کریدت	٤۰.۳۱	۷۱.۷۲	۱۱٦.٤٤	۷۸.۳۲	٦۹.۸۸	٦٤.٦٦	-۹.۸٪
دبت	۱۰.٤۵	۱۱.۱۱	۵۰.۱۱	۲۲.۷۲	۱۵.۹۱	۱۰.۸۱	-۲.۷٪
حساب ثانوی عاید	٤۹٤.۳۲	٦۵۱.۰۳	۵٤۲.٦۵	۵۲۱.۹٦	۳۰٤.۵۹	۵٦۸.٤۳	-۱۲.۷٪
کریدت	۵٤٦.۸٤	٦۸۹.٦۷	۵۹۱.۰٦	۵۷۵.۲۷	۳۳۸.٤۷	٦۰۸.۰۸	-۱۱.۸٪
دبت	۵۲.۵۳	۳۸.٦٤	٤۸.٤۱	۵۳.۳۱	۳۳.۸۸	۳۹.٦٤	۲.٦٪
انتقالات جاری (کمک‌های رسمی)	٤۰۸.۰	۵۳۰.٦	٤۰٤.٤	۳٦۵.۵	۱٦۲.۸	٤۲٦.۷	-۱۹.٦٪
کریدت	٤۰۸.۰	۵۳۰.٦	٤۰٤.٤	۳٦۵.۵	۱٦۲.۸	٤۲٦.۷	-۱۹.٦٪
دبت	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰٪
انتقالات شخصی	۸٦.۳٦	۱۲۰.٤۲	۱۳۸.۲۲	۱۵٦.٤٤	۱٤۱.۸۰	۱٤۱.۷۰	۱۷.۷٪
کریدت	۱۳۸.۸۸	۱۵۹.۰٦	۱۸٦.٦۳	۲۰۹.۷۵	۱۷۵.٦۸	۱۸۱.۳٤	۱٤.۰٪
دبت	۵۲.۵۳	۳۸.٦٤	٤۸.٤۱	۵۳.۳۱	۳۳.۸۸	۳۹.٦٤	۲.٦٪
حساب سرمایه	٤.۸٤	۱۷۱.۹۳	٤۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.٤۲	۲۲۸.۵۱	۳۲.۹٪
کریدت	٤.۸٤	۱۷۱.۹۳	٤۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.٤۲	۲۲۸.۵۱	۳۲.۹٪
دبت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
انتقالات سرمایه	٤.۸٤	۱۷۱.۹۳	٤۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.٤۲	۲۲۸.۵۱	۳۲.۹٪
کریدت	٤.۸٤	۱۷۱.۹۳	٤۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.٤۲	۲۲۸.۵۱	۳۲.۹٪
دبت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
حساب مالی	۵٦.۲	-٦.۳	۳۱۱.۳	۱۹٦.۳٤	-۱۵.۷۰	۱٤۰.۹۰	-۲۳۲۲.٤٪
سرمایه گذاری مستقیم	-٤۳.٤۵	-٤۹.۷۵	٦.۲۲	۸.۰۷	۰.۰۲	-٦.۰۵	-۸۷.۸٪
خریداری خالص دارائی‌های مالی	-۳.۷۸	-٤.۰۸	۳۱.۱۸	۱۷.۲۱	۸.۸۳	۵.۸٤	-۲٤۲.۹٪
ورود خالص بدهی‌ها	۳۹.٦۷	٤۵.٦۷	۲٤.۹٦	۹.۱٤	۸.۸۱	۱۱.۸۹	-۷٤.۰٪
سرمایه گذاری پورتوفولیو	٤٤.۲۱	۱۱.۲۵	۱۰۷.۰۸	۱.۱۸	-۱۸.٦۲	۲۰.٤۵	۸۱.۸٪
خریداری خالص دارائی‌های مالی	٤٤.۲۱	۱۱.۲۵	۱۰۷.۰۸	۱.۱۸	-۱۸.٦۲	۲۰.٤۵	۸۱.۸٪
ورود خالص بدهی‌ها	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
سایر سرمایه گذاری‌ها	۳۲.٦۳	۷۲.۰۱	۸۵.۳۳	۱۱٤.٤۹	-۲٦.٤۱	۹۷.۱۹	۳۵.۰٪
دارائی‌ها	-۲.۲۳	٤۹.۵۷	۵۹.۵٤	۱۰۷.۰۹	-٤۰.۹٤	۹۰.۷٦	۸۳.۱٪
بدهی‌ها	-۳٤.۸٦	-۲۲.٤٤	-۲۵.۷۹	-۷.۳۹	-۱٤.۵٤	-٦.٤۳	-۷۱.٤٪
ذخایر دارائی‌ها	۲۲.۷۹	-۳۹.۸۵	۱۱۲.٦۸	۷۲.٦۰	۲۹.۳۱	۲۹.۳۱	-۱۷۳.۵٪
اشتباهات و خطاهای خالص	۱۲۸۳.٦۹	٦۰٦.۳۱	۵۷۱.۰۷	٤۹۲.٤۱	۱۰۳۸.۷۰	۵۱۷.۱۲	-۱٤.۷٪

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۲.٤: مال التجاره، (به میلیون دالر امریکائی)

سال‌ها	ربع اول ۱۳۹۷		ربع دوم ۱۳۹۷		ربع سوم ۱۳۹۷		ربع چهارم ۱۳۹۷		ربع اول ۱۳۹۸		ربع دوم ۱۳۹۸	
شرح موارد	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم
واردات	۱,۹۳٦.۸٤	۱۰۰٪	۱,۷٦٦.۹٦	۱۰۰٪	۱,۷۷۷.۲۹	۱۰۰٪	۱,۹۲۵.۵۰	۱۰۰٪	۱,۷۸٦.۳٤	۱۰۰٪	۱,٦۳۱.۲٤	۱۰۰٪
وسایل صنعتی	۲۰۰.۳۸	۱۰.۳٪	۱۹۴.۱۴	۱۱.۰٪	۲۱۰.۹۶	۱۱.۹٪	۲۲۰.۲۰	۱۱.۴٪	۱۷۳.۹۲	۹.۷٪	۱۹۶.۴۷	۱۲.۰٪
نفت و روغنیات	۲۲۰.۵۸	۱۱٪	۲۱۴.۲۱	۱۲.۱٪	۲۵۱.۳۴	۱۴.۱٪	۲۶۳.۶۶	۱۳.۷٪	۳۰۲.۳۴	۱۷٪	۲۴۸.۵۳	۱۵٪
اجناس مصرفی	۸۲۸.۹۶	۴۳٪	۶۸۷.۵۴	۳۸.۹٪	۶۷۶.۶۵	۳۸.۱٪	۷۱۱.۰۷	۳۶.۹٪	۷۴۱.۳۵	۴۲٪	۶۲۲.۰۵	۳۸٪
اجناس سرمایوی و سایر اجناس	۶۸۶.۹۱	۳۵٪	۶۷۱.۰۷	۳۸.۰٪	۳۸.۳۴	۳۵.۹٪	۷۳۱	۳۷.۹٪	۵۶۸.۷۴	۳۲٪	۵۶۴.۱۸	۳۵٪
صادرات	۱۷۲.٤۵	۱۰۰٪	۱٤٦.۸۱	۱۰۰.۰٪	۲٦۱.۸۸	۱۰۰٪	۲۹٤.۰۹	۱۰۰٪	۱۸۲.۵۷	۱۰۰٪	۱٤۳.۲۹	۱۰۰٪
فرش و قالین	۵.۶۲	۳٪	۵.۶۸	۳.۹٪	۵.۴۵	۲.۱٪	۵.۶	٪۱.۹	۶.۵۷	۴٪	۶.۳۵	۴٪
اقلام غذائی	۷۶.۳۲	۴۴٪	۴۷.۳۰	۳۲.۲٪	۱۱۵.۸۸	۴۴.۲٪	۱۷۸.۱۹	٪۶۰.۶	۸۳.۹۳	۴۶٪	۴۹.۷۲	۳۵٪
چرم و پشم	۷.۱۱	۴٪	۹.۰۵	۶.۲٪	۱۳.۳۷	۵.۱٪	۱۲.۷۹	٪۴.۳	۹.۶۹	۵.۳٪	۱۴.۰۰	۹.۸٪
نباتات طبی و دیگر	۸۳.۴۱	۴۸٪	۸۴.۷۸	۵۷.۷٪	۱۲۷.۱۸	۴۸.۶٪	۹۷.۵۲	٪۳۳.۲	۸۲.۳۷	۴۵.۱٪	۷۳.۲۲	۵۱.۱٪
بیلانس تجاری	-۱,۷٦٤.۳۸		-۱,٦۲۰.۱۵		-۱,۵۱۵.٤۱		-۱,٦۳۱.٤۲		-۱,٦۰۳.۷۷		-۱,٤۸۷.۹۵	

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۳.٤: طرف تجارت خارجی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

نام کشور	صادرات	فیصدی سهم	واردات	فیصدی سهم	بیلانس تجاری
پاکستان	۴۳.۲۲	۳۰٪	۳۲۵.۴۶	۲۰٪	- ۲۸۲.۲۴
هند	۷۳.۲۸	۵۱٪	۹۹.۷۲	۶.۱۱٪	- ۲۶.۴۴
ایران	۲.۳۱	۱.۶٪	۳۱۰.۴۵	۱۹٪	- ۳۰۸.۱۵
آلمان	۲.۸۴	۲.۰٪	۱۶.۷۶	۱.۰۳٪	- ۱۳.۹۲
چین	۳.۲۷	۲٪	۲۵۲.۶۳	۱۵.۵٪	- ۲۴۹.۳۶
بریتانیا		۰.۰۰٪	۱.۰۸	۰.۰۷٪	- ۱.۰۸
عربستان سعودی	۱.۸۵	۱.۲۹٪		۰.۰۰٪	۱.۸۵
امارات متحدهٔ عربی		۰.۰۰٪	۳۸.۱۸	۲.۳۴٪	- ۳۸.۱۸
ترکیه		۰.۰۰٪	۱۶.۸۸	۱.۰۳٪	- ۱۶.۸۸
امریکا		۰.۰۰٪	۱۲.۸۷	۰.۷۹٪	- ۱۲.۸۷
کشورهای مشترک المنافع	۱.۸۴	۱.۳٪	۳۶۱.۲۳	۲۲٪	- ۳۵۹.۳۹
جاپان		۰.۰۰٪	۴۹.۲۷	۳.۰۲٪	- ۴۹.۲۷
سایر کشورها	۱۴.۶۸	۱۰.۲۵٪	۱۴۶.۷۰	۸.۹۹٪	- ۱۳۲.۰۲
مجموع	۱٤۳.۲۹	۱۰۰٪	۱,٦۳۱.۲٤	۱۰۰٪	(۱,٤۸۷.۹۵)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ٤.٤: مال التجاره (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

نام کشور	صادرات	فیصدی سهم	واردات	فیصدی سهم	بیلانس تجاری
پاکستان	۶۲.۱۸	۴۲٪	۳۲۵.۰۷	۱۸.۴۰٪	– ۲۶۲.۹۰
هند	۵۲.۴۵	۳۶٪	۱۱۱.۶۲	۶.۳۲٪	– ۵۹.۱۷
ایران	۵.۴۵	۴٪	۳۰۱.۲۸	۱۷.۰۵٪	– ۲۹۵.۸۳
آلمان	۱.۱۳	۰.۷۷٪	۱۶.۶۵	۰.۹۴٪	– ۱۵.۵۲
کشورهای مشترک المنافع	۲.۸۳	۱.۹۳٪	۴۶۲.۴۹	۲۶.۱۷٪	– ۴۵۹.۶۶
چین	۵.۰۹	۳.۵٪	۲۲۵.۴۶	۱۲.۷۶٪	– ۲۲۰.۳۷
عربستان سعودی	۱.۳۳	۰.۹۱٪		۰.۰۰٪	۱.۳۳
جاپان		۰.۰۰٪	۹۲.۴۵	۵.۲۳٪	– ۹۲.۴۵
بریتانیا		۰.۰۰٪	۱.۰۶	۰.۰۶٪	– ۱.۰۶
امریکا		۰.۰۰٪	۱۱.۳۱	۰.۶۴٪	– ۱۱.۳۱
سایر کشورها	۱۶.۳۷	۱۱.۱۵٪	۲۱۹.۵۷	۱۲.۴۳٪	– ۲۰۳.۲۰
مجموع	**۱٤٦.۸۱**	**۱۰۰.۰۰٪**	**۱،۷٦٦.۹٦**	**۱۰۰.۰۰٪**	**– ۱٦۲۰.۱۵**

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ٥.٤: بدهی خارجی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

شرح	ربع دوم ۱۳۹۷	فیصدی سهم	ربع دوم ۱۳۹۸	فیصدی سهم
مجموع بدهی خارجی	**۲،۱۷٤.٦۳**	**۱۰۰.۰۰**	**۲،۱۸۵.۸۵**	**۱۰۰.۰۰**
دو جانبه	**۱،۰۱٤.۹۲**	**٤٦.٦۷**	**۱،۰۳۷.۱۸**	**٤۷.٤۵**
پاریس کلب	۹۱۰.۳۶	۴۱.۸۶	۹۲۶.۷۰	۴۲.۴۰
فدراسیون روسیه	۹۱۰.۳۶	۴۱.۸۶	۹۲۶.۷۰	۴۲.۴۰
امریکا		۰.۰۰	–	۰.۰۰
آلمان		۰.۰۰	–	۰.۰۰
غیر پاریس کلب	۱۰۴.۵۶	۴.۸۱	۱۱۰.۴۹	۵.۰۵
چندین طرفه	**۱،۱۵۹.۷۰**	**۵۳.۳۳**	**۱،۱٤۸.٦٦**	**۵۲.۵۵**
انجمن انکشافی بین المللی	۳۶۱.۹۲	۱۶.۶۴	۳۵۵.۰۶	۱۶.۲۴
بانک توسعه ای آسیا	۶۷۷.۸۴	۳۱.۱۷	۶۶۳.۴۲	۳۰.۳۵
صندوق بین المللی پول	۷۰.۳۵	۳.۲۳	۷۷.۰۱	۳.۵۲
بانک توسعه ای اسلامی	۴۷.۸۹	۲.۲۰	۵۱.۴۳	۲.۳۵
صندوق OPEC	۱.۷۱	۰.۰۸	۱.۷۴	۰.۰۸

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ٦.٤: ذخایر خالص بین المللی، ربع اول ۱۳۹۷ الی ربع دوم ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

تغییرات طی ربع اخیر	ربع اول ۱۳۹۷	فیصدی تغییرات	ربع دوم ۱۳۹۷	فیصدی تغییرات	ربع سوم ۱۳۹۷	فیصدی تغییرات	ربع چهارم ۱۳۹۷	فیصدی تغییرات	ربع اول ۱۳۹۸	فیصدی تغییرات	ربع دوم ۱۳۹۸	فیصدی تغییرات
ذخایر خالص بین المللی (ارقام به میلیون دالر امریکائی)	۷،۳۵۰.۹۲	۲۳.۲۲	۷،۴۹۱.۸۰	۱.۹۲	۷،۵۳۴.۴۲	۰.۵۷	۷،۷۰۴.۹۸	۲.۲۶	۷،۶۹۶.۴۰	۵	۷،۶۸۰.۲۸	۳
ذخایر دارائی‌ها	۸،۱۳۱.۱۳	۲۲.۷۱	۸،۲۲۷.۵۷	۱.۱۹	۸،۲۴۱.۹۰	۰.۱۷	۸،۳۶۲.۴۲	۱.۵	۸،۳۴۵.۴۶	۳	۸،۳۳۷.۵۳	۱
ذخایر بدهی‌ها	۷۸۰.۲۱	۱۰.۹۱	۷۳۵.۷۶	– ۵.۷۰	۷۰۷.۴۸	– ۳.۸۴	۶۵۷.۴۴	– ۷	۶۴۹.۰۶	– ۱۷	۶۵۷.۲۵	– ۱۱
امانات بانک‌های خصوصی به اسعار خارجی	۷۲۲.۸۸	۴.۰۰	۶۷۵.۳۸	– ۶.۵۷	۶۵۱.۱۷	– ۳.۵۹	۵۹۸.۰۸	– ۸	۵۹۱.۹۸	– ۱۸	۶۰۳.۶۵	– ۱۱
امانات افراد غیر ساکن به اسعار خارجی	۰.۱۴	– ۸۹.۵۷	۰.۱۴	– ۱.۳۰	۰.۱۴	۰.۰۰	۰.۱۴	۱.۳۱	۰.۱۴	۰	۰.۱۴	۱
استفاده از منابع وجهی	۵۷.۱۹	۱۷.۵۳	۶۰.۲۴	۵.۳۳	۵۶.۱۷	– ۶.۷۶	۵۹.۲۲	۵	۵۶.۷۴	– ۱	۵۳.۴۶	– ۱۱
ذخایر ناخالص بین المللی (با توان پوشش ماه های وارداتی)	۱۲.۵۹		۱۳.۹۷		۱۳.۹۱		۱۳.۰۳		۱۴.۰۲		۱۵.۳۳	
ذخایر خالص بین المللی (با توان پوشش ماه های وارداتی)	۱۱		۱۳		۱۳		۱۲		۱۳		۱۴	

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۵

چگونگی تغییرات مالیاتی

۵

چگونگی تغییرات مالیاتی

اهداف اساسی سکتور مالیاتی عبارت از دستیابی به افزایش پایدار جمع آوری عواید و به عهده گرفتن تدریجی مخارج فعالیت ها و امور توسعه ای که ذریعه کمک های خارجی تامین می شوند و همچنان حصول اطمینان از تخصیص مصارف در تطابق با چارچوب ملی صلح و توسعه افغانستان، می باشد. سایر اهداف این سکتور متشکل از مدیریت رشد مصارف عامه، تهیه و تدوین سیاست های مالی، مؤثریت در تشبثات عامه، ادارهٔ سیستم های مالیه و گمرکات می باشد.

افغانستان مانند اقتصاد های نوظهور و در حال توسعه، همواره با کسر بودجه مواجه بوده است. الی ختم ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸، مجموع مصارف اصلی از عواید داخلی تجاوز نمود که منجر به کسر بودجهٔ ۶۹ میلیارد افغانی گردید، و با شامل ساختن سایر عواید (کمک ها)، مبلغ ۲.۶۹ میلیارد افغانی مازاد بودجه به وجود آمده است. به دلیل کاهش قابل توجه در مالیات و عواید گمرکی و جمع آوری سایر عواید از منابع که د افغانستان بانک نزد آن طلبات دارد (انتقالات سهمیه د افغانستان بانک)، مجموع عواید افزایش چشمگیر را تجربه نموده است که در ختم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۵۶.۲۶ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۶۰.۷۷ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این افزایش نشان دهندهٔ ازدیاد ۴.۵۱ میلیارد افغانی بوده که باعث رشد ۲.۸۸ درصدی در جمع آوری عواید داخلی گردیده است. در عین حال، افزایش در مصارف کارمندان و عرضه کنندگان، و مصارف سرمایه منجر به بلند رفتن مصارف عمومی اصلی شده است که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۱۴۱.۶۲ میلیارد افغانی ربع دوم سال ۱۳۹۷، به مبلغ ۱۶۳.۵ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته ازدیاد ۲۱.۸۴ میلیارد افغانی را می نمایاند که نشان دهندهٔ ۱۵.۴۱ درصد افزایش در مصارف می باشد.

برای تمویل مصارف عملیاتی و انکشافی، کمک های تمویل کنندگان مورد استفاده قرار می گیرند. ادارات تمویل کننده عمده برای سکتور دولت را صندوق وجهی بازسازی افغانستان، صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان و قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان تشکیل می دهند. کمک های مجموعی ادارات تمویل کننده که به مصارف عملیاتی و انکشافی اختصاص داده شده اند، شاهد کاهش چشمگیر بوده که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۷۶.۳۱ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۶۵.۹۷ میلیارد افغانی پائین آمده و که نشان دهندهٔ کاهش ۱۰.۳۹ میلیارد افغانی (۱۳.۶۱ درصد) می باشد. قابل یادآوری است که مجموع بودجه اصلی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۳۹۹.۴۲ میلیارد افغانی رسیده که نشان دهندهٔ ازدیاد ۲۲.۲۳ میلیارد افغانی (۵.۸۹ درصد) افزایش در مجموع بودجه اصلی می باشد. علاوتاً، بودجه اصلی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۲۶۸.۳۱ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۲۷۵.۲۲ میلیارد افغانی رسیده، که ازدیاد ۳.۴ درصدی را نشان می دهد. به همین سان، بودجه انکشافی شاهد افزایش چشمگیر بوده و در سال مالی ۱۳۹۸ میلادی در مقایسه با مبلغ ۱۱۱.۰۶ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۲۴.۱۹ میلیارد افغانی رسیده است که نشان دهندهٔ افزایش ۱۱.۸۳ درصدی می باشد. این ازدیاد در نتیجهٔ منظوری و تخصیص بودجهٔ گزاف سال ۱۳۹۸ به وجود آمده است.

گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید به شمول کمک های مالی، مجموع مصارف، و مجموع کمک ها، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

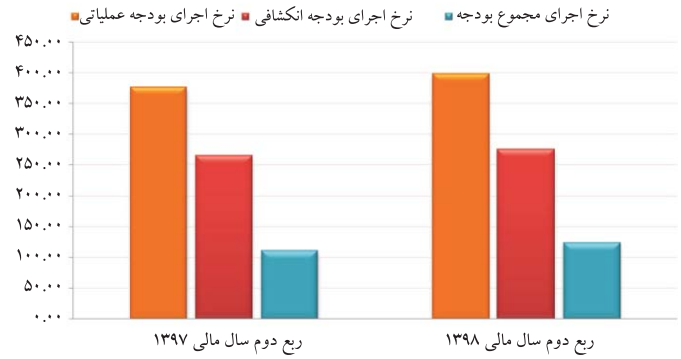
منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۱.۵ نرخ اجرای بودجه

طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸، دولت ۳۹.۹۵ درصد مجموع مبلغ ۳۹۹.۴۱ میلیارد افغانی بودجه اختصاصی را به مصرف رسانیده است، در حالی که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به اندازۀ ۳۶.۰۶ درصد مجموع ۳۹۴.۶۷ میلیارد افغانی مجموع بودجه به مصرف رسیده بود که نشان دهندۀ ۳.۹۰ درصد افزایش در نرخ مجموعی اجرای بودجه می باشد. این ازدیاد به عوامل مختلف، بالخصوص منظوری و طی مراحل به موقع مصارف توسط ادارۀ تدارکات ملی، وضعیت امنیتی در ولایات و عملکرد بهبود یافتۀ واحدهای بودجوی نسبت داده شده است. علاوه بر آن، بودجۀ سالانه منظورشده در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال مالی۱۳۹۷ به ۳۹۹.۴۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که نشان دهندۀ رشد ۵.۹ درصدی می باشد.

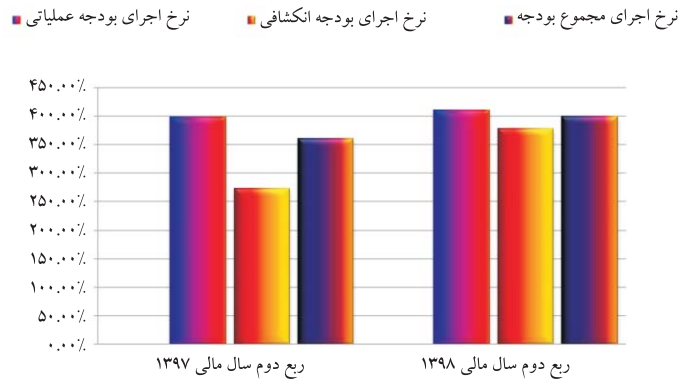
نرخ بودجه عملیاتی با افزایش ۴.۲ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۰۹.۶۴ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۱۴.۲۱ میلیارد افغانی می رسد. بودجه تخصیصی در سال مالی ۱۳۹۷ به اندازه ۳۶۲.۴۲ میلیارد افغانی بود، در حالیکه در سال مالی ۱۳۹۸ به ارزش ۳۹۱.۵۱ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. نرخ اجرای بودجه انکشافی به طور واضح نشان دهندۀ افزایش ۵۳.۶ درصدی بوده که طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۲.۶۷ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۵۰.۱۸ میلیارد افغانی می رسد.

گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ و ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)

بودجۀ عمومی قبل از کمک های تمویل کنندگان در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با کسر ۵۹.۷۳ میلیارد افغانی مواجه بود، این در حالیست که طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ کسر ۶۰.۲۷ میلیارد افغانی را به ثبت رسانیده بود که این مقادیر نشان دهندۀ کاهش ۰.۵۴ میلیارد افغانی در کسر سالانه می باشد. در عین حال، مبلغ تمویل بیرونی در ربع دوم سال

مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۸.۸۰ میلیارد افغانی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۷، به ۵۱.۲۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است. مقدار مجموعی پلان شدهٔ تمویل مالی سالانه در سال مالی ۱۳۹۸ با ازدیاد ۴.۰۴ درصدی در منابع تمویل بیرونی، از مبلغ ۱۹۱.۲۸ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۹۹.۰۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این افزایش به علت تغییر در سهم گیری سالانه تمویل کنندگان تعهدات و پرداخت های آنها به وجود آمده است.

گراف ٤.٥: کسر و مازاد بودجه عمومی (به شمول، و بدون کمک ها) ربع های دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۳.۵ جمع آوری عواید

در دورهٔ تحت بررسی سال مالی ۱۳۹۸ مجموع عواید به شمول کمک ها شاهد افزایش چشمگیر بوده که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ مجموع عواید گردآوری شده در مقایسه با ۹۰.۷۷ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۰۳.۱۳میلیارد افغانی افزایش یافته که نسبت به ربع مشابه سال گذشته نشان دهندهٔ افزایش اندک ۱۲.۳۶ میلیارد افغانی یا رشد ۱۳.۶ درصدی می باشد.

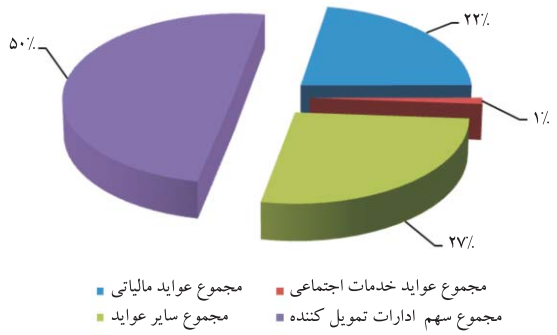
گردآوری سالانهٔ عواید از منابع داخلی پلان شده افزایش یافته است و در مقایسه با ۱۷۱.۶۲ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷، در سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۹۰.۹۱ میلیارد افغانی رسیده که نشان دهندهٔ ۱۱.۲۴ درصد افزایش می باشد. مجموع عواید داخلی و کمک تمویل کنندگان و همچنان جمع آوری عوایدی که باعث میشود تا مازاد بودجه به وجود آید، نقش مهمی در کاهش کسر بودجه سال مالی ۱۳۹۸ ایفا می نماید. علاوه بر این، بهبود قابل ذکر در جمع آوری مالیات عواید، در فروش کالاها و خدمات، فروش زمین و بناها، محصول گمرکات و فیس های اداری سبب رشد مثبت جمع آوری عواید در سال مالی ۱۳۹۸ شده است. ولی در پرداخت های خدمات اجتماعی، فیس های اداری، عواید ملکیت های سرمایه ای، حق الامتیاز، صنعت استخراج، عواید جریمه های مالیاتی کاهش به وجود آمده است. طی ربع دوم تفاوت عمده در عواید متفرقه و همچنان فروش پرچون که در مقایسه با پائین ترین میزان آن در سال گذشته روند منفی را پیموده، در اقلام مالیه ملکیت، مالیه ثابت و حقوق گمرکی مشاهده شده است.

گراف ۵.۵ مقایسهٔ عواید ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

گراف ٦.٥: سهم مجموع عواید ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

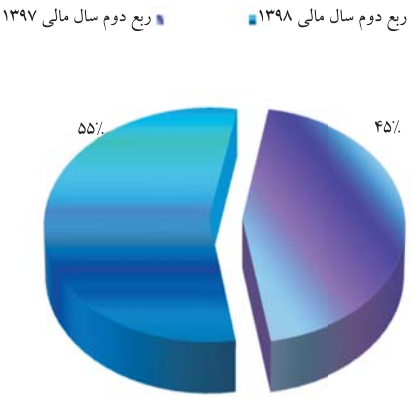

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۵.۳.۱ عواید داخلی

وضعیت مجموعی جمع آوری عواید داخلی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ بهبود یافته است، اما به طور قابل توجه پیچیده تر از ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ می باشد. با این هم، اقدامات برای حصول اطمینان در ارتباط با دستاوردها در زمینهٔ کسر تولیدات ناخالص داخلی در سال مالی ۱۳۹۸، از طرف دولت کافی دانسته شده است. افزایش در جمع آوری عواید به وجوه هنگفت حاصله از مالیات و عواید گمرکی نسبت داده شده است که مشمول مالیه عواید، مالیه فروشات، و مالیه ثابت می باشد.

گراف ۷.۵: مقایسه عواید داخلی برای ربع های دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

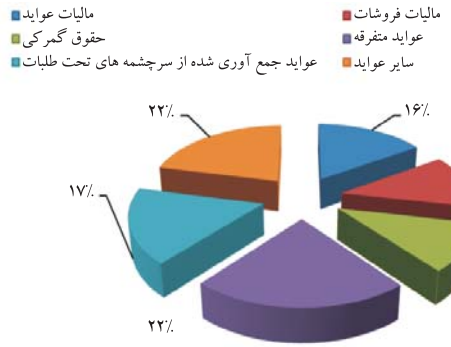

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

مجموع عواید داخلی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۱.۹۷ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۵۱.۹۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته، نشان دهندهٔ ازدیاد ۹.۹۴ میلیارد افغانی یا رشد ۲۴ درصدی می باشد.

تحلیل جمع آوری مجموع عواید نشان دهندهٔ افزایش سرعت در جمع آوری اجزای مختلف عواید داخلی می باشد، مانند مالیه بر عواید که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با افزایش چشمگیر ۸.۱ درصد در مقایسه با ۷.۵۸ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۸.۱۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است. فروش کالاها و خدمات با افزایش ۲۴.۳۲ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱.۲۵ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱.۵۶ میلیارد افغانی افزایش یافته است. جریمه های غیر مالیاتی با افزایش ۴۲.۹۸ درصدی در ربع دوم سال ۱۳۹۸ در مقایسه با ۰.۱۱ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۰.۱۶ میلیارد افغانی افزایش یافته است. عواید متفرقه با افزایش ۲۵۹.۷۲ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳.۲۰ میلیارد افغانی به ۱۱.۵۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است. عواید از منابعی که د افغانستان بانک نزد آن طلبات دارد با افزایش چشمگیر، در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۰.۰۰۱۳ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۸.۹۹ میلیارد افغانی می رسد. عواید صنعت استخراج نشان دهندهٔ کاهش قابل ملاحظهٔ ۳۰ درصدی بوده و در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۰.۴۳ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۰.۳۰ میلیارد افغانی می رسد. عواید فیس های اداری در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش اندک ۲۳.۳۹ درصدی در مقایسه با ۶.۴۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۴.۹۱ میلیارد افغانی پائین آمده است.

گراف ۸.۵: اجزای عمدهٔ عواید داخلی برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

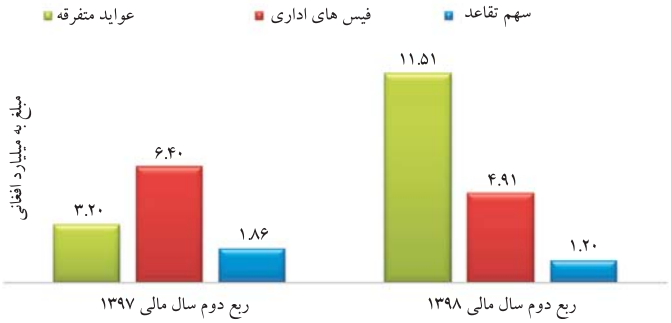
منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی

یکی از اجزای ابتدایی عواید داخلی، عواید غیر مالیاتی می باشد که نشان دهندهٔ افزایش چشمگیر ۱۱۰.۴۴ درصدی بوده و در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۳.۸۰ میلیارد

افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۲۹.۰۵ میلیارد افغانی رسیده است. این افزایش در نتیجهٔ افزایش چشمگیر در جریمه های غیر مالیاتی، عواید متفرقه و عواید از منابعی که د افغانستان بانک نزد آن طلبات دارد و تغییر قابل ملاحظه در فروش کالاها و خدمات به وجود آمده است.

گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدهٔ عواید غیرمالیاتی برای ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

در بخش عواید غیر مالیاتی، فروش کالاها و خدمات نقش عمده داشته است که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱.۲۵ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱.۵۶ میلیارد افغانی افزایش یافته که نشان دهندهٔ ازدیاد ۲۴.۳۲ درصدی می باشد. جریمه های غیرمالیاتی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۰.۱۱ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۰.۱۶ میلیارد افغانی بلند رفته که افزایش ۴۲.۹۸ درصدی به ثبت رسانیده است. به همین سان، عواید متفرقه طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳.۲۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۱.۵۰ میلیارد افغانی افزایش یافته که نمایانگر ازدیاد ۲۵۹.۷۲ درصدی می باشد. از سوی دیگر، ۴ جز مانند سهم تقاعد، عواید سرمایه ملکیت ها، صنعت استخراج و فیس های اداری در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۶.۴۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۴.۹۰ میلیارد افغانی کاهش یافته است.

٤.٥ کمک ها

سهم تمویل کنندگان، بخش مهمی بودجهٔ ملی را تشکیل می دهد. در عین حال، کمک های تمویل کنندگان اقلام عمدهٔ مصارف بودجهٔ عملیاتی و انکشافی را تمویل می کند. همین گونه، دولت جهت تمویل برنامه های عملیاتی و انکشافی، هر از گاهی از تمویل کنندگان، بنیادها و کمیته های بین المللی قرضه و کمک دریافت می کند.

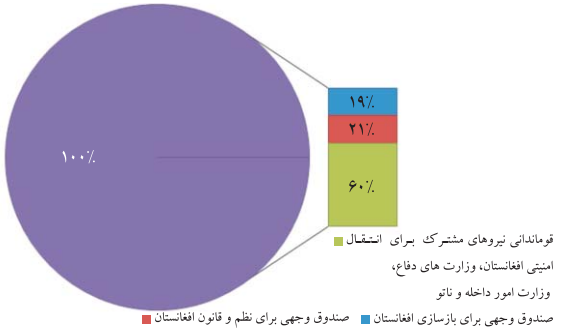
ثبات مالی در افغانستان عبارت از وضعیتی است که در آن مجموع مصارف داخلی از طریق مجموع عواید داخلی تمویل گردد. این در حالیست که مصارف داخلی افغانستان به طور قسمی از طریق کمک‌های مالی خارجی، قروض خارجی و بقیه توسط عواید داخلی تمویل می‌گردد. مجموع کمک های انکشافی و عملیاتی با افزایش قابل ملاحظهٔ ۲.۴۲ میلیارد افغانی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۸.۸۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۵۱.۲۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که نشان دهندهٔ افزایش ۵ درصدی می باشد.

گراف ۱۰.۵: تحلیل کمک ها، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

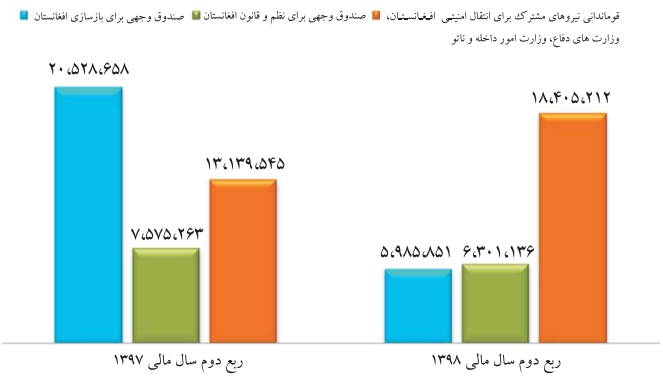
گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های تمویل کنندگان، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

کمک های صندوق وجهی برای بازسازی افغانستان برای مصارف عملیاتی و انکشافی نقش مهم داشته که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۷۱ درصدی در مقایسه با ۲۰.۵۳ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۵.۹۹ میلیارد افغانی پائین آمده است. علاوتاً، سهم قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان، وزارت های دفاع و امور داخله، و ناتو در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۸.۴۱ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با ۱۳.۱۴ میلیارد افغانی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۷، نشان دهندۀ افزایش ۴۰ درصدی می باشد. علاوه بر آن، سهم صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸، به ۶.۳۰ میلیارد افغانی می رسد که در مقایسه با ۷.۵۸ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ کاهش ۱۷ درصدی داشته است.

گراف ۱۲.۵ : مقایسه سهم کمک های مالی، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

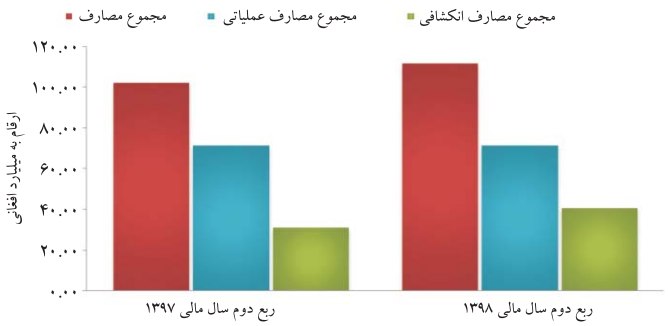
منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۵.۵ مصارف

مصارف اصلی به دو بخش یعنی مصارف انکشافی و عملیاتی دسته بندی می‌شود که به نوبه خود به هشت سکتور مختلف چون مصارف امنیتی، دولت، تعلیم و تربیه، صحت، زراعت، محافظت اجتماعی، زیربناها و مدیریت اقتصادی اختصاص داده شده است. به همین ترتیب، این مصارف بر اساس سکتور در هر دو بخش یعنی بودجۀ عملیاتی و انکشافی اختصاص یافته است. مصارف در بخش زیربناها و مدیریت اقتصادی افزایش داشته و مصارف سکتور زراعت در تطابق با اولویت بندی استراتیژی ملی صلح و توسعه افغانستان قرار داشته است. علاوه بر این، مجموع مصارف اصلی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با افزایش ۹.۱۹ درصدی در مقایسه با مبلغ ۱۰۲.۲۴ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۱۱.۶۴ میلیارد افغانی رسیده است. این ارقام در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، نشان دهندۀ افزایش ۹.۴۰ میلیارد افغانی در مجموع مصارف عملیاتی و انکشافی می باشد که در اثر بلند رفتن مصارف عرضه کنندگان و اجزای آن، و مصارف سرمایه ای به وجود آمده است.

مصارف عملیاتی با افزایش ۰.۰۹ درصدی طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۷۱.۱۲ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۷۱.۱۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است. در عین حال، مصارف انکشافی افزایش ۳۰ درصدی را نشان می دهد و در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۱.۱۲ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۴۰.۴۵ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با دورۀ مشابه سال گذشته، نمایانگر رشد ۹.۳۳ درصدی می باشد. افزایش در مجموع بودجه سالانه انکشافی تصویب شده و مصارف اصلی سالانه نشان دهندۀ افزایش سریع در مجموع مصارف می باشد.

گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف برای ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ د افغانستان بانک

۶

چگونگی عملکرد نظام بانکی

چگونگی عملکرد نظام بانکی

سکتور بانکی که ۲۱.۵۱ درصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل میدهد، متشکل از ۱۴ بانک ثبت شده و مجاز می باشد. از آن جمله، ۳ بانک دولتی، ۷ بانک خصوصی تجارتی و یک بانک اسلامی[1] و ۳ نمایندگی بانک های خارجی در کشور فعالیت دارند. عملکرد سکتور بانکی طی ربع که در ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به پایان رسیده، ذیلاً توضیح و به تعقیب آن تحلیل بانکداری اسلامی[2] ارائه می گردد.

شاخص های سالمیت عمومی سکتور بانکی در مقایسه؛ ربع گذشته نشان دهندۀ افزایش سالمیت این سکتور به درجه های مختلف می باشد. مجموع دارایی ها، قروض ناخالص، امانات، سرمایه سهمداران و همچنان فایده شاهد افزایش بوده و کیفیت نقدینگی مناسب گزارش داده شده است. اما قروض کیفیت پایین را تجربه نموده است.

- دارایی های سکتور بانکی طی این ربع با افزایش ۳.۳۳ درصدی به ۳۰۹.۵۵ میلیارد افغانی بلند رفته است. افزایش در دارایی های نظام بانکی، علاوه بر نوسانات نرخ مبادله، عمدتاً به سرمایه گذاری های خالص، قروض خالص و سایر دارایی ها نسبت داده شده است.
- مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص سکتور بانکی طی ربع با افزایش ۴.۹۵ درصدی در حال حاضر به ۴۴.۰۱ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص عمدتاً به اعطای قروض جدید، استفاده از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکایی نسبت داده شده است.
- امانات که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی بوده و متشکل از سپرده های بین البانکی و مشتریان می باشد، به مبلغ ۲۶۵.۸۱ میلیارد افغانی میرسد. ۹۷.۰۳ درصد مجموع بدهی ها شاهد افزایش ۳.۱۲ درصدی بوده که از نوسانات نرخ مبادله به وجود آمده است. امانات عمدتاً به دالر امریکایی صورت گرفته که امانات دالری ۶۶.۳۱ درصد و امانات افغانی ۲۷.۰۴ درصد مجموع امانات را تشکیل داده است. امانات افغانی کاهش ۲.۹۲ درصدی را نشان می دهد، در حالی که امانات دالری در ربع تحت بررسی افزایش ۵.۸۴ درصدی به ثبت رسانیده است.
- سرمایۀ سکتور بانکی با افزایش ۳.۸۳ درصدی در وضعیت خوب قرار داشته که به مبلغ ۳۵.۶۰ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در سرمایه به تزریق نقده و نافعیت نسبت داده شده است. تناسب کفایت سرمایۀ عموم بانک ها بلند تر از حد تعیین شده می باشد. معیار خطر کمیتۀ بازل برای سرمایه ۸ درصد سنجش شده است. نسبت کفایت سرمایه سکتور بانکی ۲۶.۵۵ درصد ثبت گردیده است.
- طی این ربع، عواید بلند تکتانه و غیرتکتانه، توزیع کم قرضه و مالیات به طور مجموع در بهبود فایده خالص سکتور بانکی سهم مثبت داشته اند. فایده خالص به ۱.۱۷ میلیارد افغانی رسیده و از ربع چهارم بهبود چشمگیری داشته است. علاوه بر افزایش فایده خالص سکتور بانکی، بازده دارایی ها و بازده سهم سهمداران نیز بهبود یافته اند. بازده دارایی های سکتور بانکی بر اساس سالانه ۰.۷۷ درصد، و بازده سهام ۶.۷۸ درصد به ثبت رسیده است. عموم بانک ها شاهد فایده بوده اند.

---

۱ در بولتن بخش بانکی، بانکداری اسلامی بخشی از بانک های تجارتی است.

۲ سکتور بانکداری اسلامی مشتمل به یک بانک و شش دریچه بانکداری است.

٦.١ دارایی های نظام بانکی

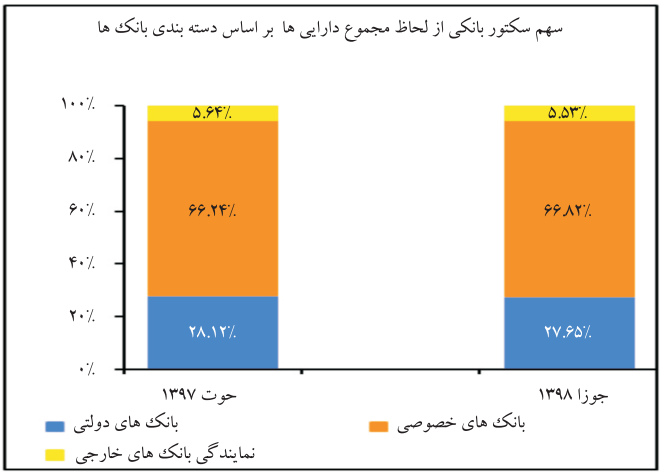
دارایی های نـظام بـانـکی طی ربـع دوم سال ۲۰۱۹ میـلادی در مقایسه با کاهش ۵.۲۰ درصـدی مـاه مـارچ سـال ۲۰۱۹ میلادی، شاهد افـزایـش ۳.۳۳ درصـدی بـوده اسـت. بـرای جزییات بیشتر به جدول ۶.۱ مراجعه شود.

افزایش در دارایی ها، علاوه بر نوسانات نرخ مبادله، به سرمایـه گذاری های خالص، قروض خالص و سایر دارایی ها نسـبـت داده شده است.

مهمترین اجزای مجموع پورتفولیوی دارایی های نظام بانکی را پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستـان بـانـک (۳۹.۳۷ درصد)، طلبات بین البانکی (۳۰.۶۰ درصد)، قروض خـالـص (۱۲.۶۶ درصد)، سرمایه گذاری‌ها (۹.۱۹ درصد)، سایر دارایی ها (۴.۸۵ درصد) و دارایی های ثابت (۲.۷۲ درصد) تشـکـیـل می دهند. برای جزئیات بیشتر به گراف ۶.۱ مراجعه نمائید.

بانک های خصوصی، بازیگران اصلی سکتور بانکی محسوب می شوند که ۶۶.۸۲ درصد مجموع دارایی های بانکی به این بانک ها ارتباط می گیرد (بانک اسلامی افغانستان ۵.۲۶ درصـد مـجـمـوع دارایی های این سکتور را تشکیل داده است). به تعقـیـب بـانـک های دولتی ۲۷.۶۵ درصد سهم دارایی ها را به خـود اخـتـصـاص داده اند، در حالی که نمایندگی های بانک های خـارجـی ۵.۵۳ درصد مجموع دارایی ها را در بر می گیرند.

گراف ۱.٦: سهم سکتور بانکی از لحاظ مجموع دارایی ها بر اساس دسته بندی بانک ها طی ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

جدول ٦.١: اندازۀ دارایی های سکتور بانکی، ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

شرح	حوت، ۱۳۹۷(مارچ، ۲۰۱۹)	جوزا، ۱۳۹۸، جون ۲۰۱۹	فیصدی مجموع دارایی ها/بدهی ها	رشد
دارایی ها	**مقدار به میلیون افغانی**			
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	۱۲۲،۶۲۵.۳۵	۱۲۱،۸۶۳.۵۶	۳۹.۳۷	-۰.۶۲
طلبات بین البانکی (خالص)	۸۹،۷۵۲.۸۵	۹۴،۷۰۸.۲۴	۳۰.۶۰	۵.۵۲
سرمایه گذاری ها (خالص)	۲۶،۷۲۵.۲۵	۲۸،۴۵۶.۳۵	۹.۱۹	۶.۴۸
قروض (خالص)	۳۷،۴۳۵.۰۷	۳۹،۲۰۰.۶۸	۱۲.۶۶	۴.۷۲
دارایی های غیرملموس	۸۷۲.۴۵	۹۴۲.۳۰	۰.۳۰	۸.۰۰
دارایی های دوباره تملک شده	۸۹۶.۰۴	۹۴۴.۴۰	۰.۳۱	۵.۳۹
دارایی های ثابت	۸،۲۹۰.۷۶	۸،۴۱۴.۳۱	۲.۷۲	۱.۴۹
دیگر (خالص)	۱۲،۹۶۸.۶۴	۱۵،۰۲۵.۴۲	۴.۸۵	۱۵.۸۶
مجموع دارایی ها	**۲۹۹،۵٦٦.٤۱**	**۳۰۹،۵۵۵.۲٦**		**۳.۳۳**
بدهی ها				
امانات	۲۵۷،۷۷۰.۷۰	۲۶۵،۸۱۷.۹۳	۹۷.۰۳	۳.۱۲
قرضه گیری	۲،۹۰۷.۳۹	۳،۳۱۲.۷۶	۱.۲۱	۱۳.۹۴
سایر	۴،۵۹۶.۶۹	۴،۸۱۹.۲۸	۱.۷۶	۴.۸۴
مجموع بدهی ها	۲۶۵،۲۷۴.۷۸	۲۷۳.۹۴۹.۹۷		۳.۲۷
سرمایه مالی	۳۴،۲۹۱.۶۳	۳۵،۶۰۵.۲۹		۳.۸۳

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۱.۱.٦ قروض ناخالص

پورتفولیوی مجموع قروض ناخالص قرار ختم ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به ۴۴.۰۱ میلیارد افغانی می رسد که طی ربع، افزایش ۲.۰۷ میلیاردافغانی یا ۴.۹۵ درصدی را نشان میدهد و ۱۴.۲۲ درصد مجموع دارایی ها و ۳.۰۶ درصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل داده است. افزایش مجموع قروض ناخالص عمدتاً به صدور قروض جدید، استفاده از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکائی نسبت داده شده است.

گراف ۲.٦: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص در میان مجموع بانک ها برای ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

پورتفولیوی قروض ۶ بانک افزایش یافته، در حالی که ۵ بانک در پورتوفولیوی قروض خویش کاهش داشته و ۳ بانک در روند قرضه دهی اشتراک نکرده اند.

بر اساس دسته بندی، بانک ها نشان می دهد که طی ربع کنونی بانک های خصوصی با سهم عمده (۸۷.۲۳ درصد) در پورتفولیوی سکتور بانکی افزایش ۳.۶ درصدی، بانک های دولتی با سهم ۱۱.۶۷ درصد پورتفولیوی سکتور بانکی افزایش ۱۶.۸۰ درصد و نمایندگی های بانک های خارجی با سهم ۱.۰۹ درصد در مجموع پورتفولیوی سکتور بانکی رشد ۶.۹۵ درصدی را به ثبت رسانیده اند.

- **ذخایر جبران خساره**

حین ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک ها باید در چارچوب کاهش خطرات خود ابزارهای کاهش خطرات اعتباری را در نظر داشته باشند. بانک ها مکلف اند تا به منظور کاهش خطرات اعتباری ذخایر عامه (به اساس دارایی های معیاری) و تخصیصات مشخص (به اساس دارایی های غیر معیاری) را ایجاد کند، تا خطر اعتباری را مطابق مقررۀ تعدیل شدۀ صنف بندی و تخصیص دارائی، کاهش دهند. مطابق مقررۀ جدید صنف بندی دارائی‌ها، ایجاد ذخایر برای قروض معیاری اختیاری می‌باشد.

مجموع ذخایر تاميناتی نظام بانکی در مقایسه با ۱۰.۷۳ درصد که در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به ثبت رسیده بود، در اخیر ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۰.۹۳ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده است.

- **توزیع قرضه**

در زمینۀ توزیع قروض به سکتور های مختلف، تحلیل قروض ناخالص نشان می دهد که بعضی از سکتورها شاهد افزایش در توزیع قروض و تعدادی آن شاهد کاهش بوده اند. به مشاهده می رسد که قروض به سکتور تجارت بیشتر افزایش یافته است (۴۴.۴۲ درصد در مقایسه با ۴۳.۹۵ درصد دورۀ گذشته) این افزایش عمدتاً در اقلام غذایی (۸.۶۲ درصد در مقایسه با ۶.۰۰ درصد دورۀ گذشته) به ثبت رسیده است. سایر سکتورهای عمده عبارتند از: سکتور خدمات (۲۰.۴۳ درصد در مقایسه با ۲۰.۸۱ درصد دورۀ گذشته) عمدتاً در بخش مخابرات / فروشندگان کریدت کارتها (۶.۶۰ درصد)، سکتور تولیدی و صنعت (۱۱.۸۹ درصد در مقایسه با ۱۱.۲۴ درصد)، املاک تجارتی و سکتور ساختمانی (۸.۴۵ درصد در مقایسه با ۸.۵۲ درصد)، پروژه های زیربنایی (۸.۹۲ درصد در مقایسه با ۸.۷۲ درصد)، سکتور زراعت و مالداری (۳.۸۲ در مقایسه با ۴.۶۳ درصد) و سکتور مصرفی (۲.۱۷ درصد در مقایسه با ۲.۱۳ درصد). در تمام سکتورهای کلیدی مانند تجارت، تولید و صنعت، املاک تجارتی و ساختمانی، و پروژه ها و خدمات

زیربنایی افزایش قروض مشاهده گردیده است، این در حالیست که زراعت، مالداری و فارم داری درین زمینه شاهد کاهش بوده اند.

قروضی که به شرکت های متوسط، خُرد و کوچک اختصاص داده شده است، طی ربع بررسی شاهد کاهش بوده و قروض درین زمینه به وسیلهٔ ده بانک فراهم گردیده است. جهت معلومات بیشتر به گراف ۳.۶ مراجعه کنید. متمرکز ساختن قروض تنها بر چند سکتور اقتصاد، بانک ها را حین بروز بحران در آن سکتور ها با خطر اعتباری مواجه ساخته و عموم سکتور بانکی را متأثر خواهد ساخت.

بانک ها باید خطرات بالقوهٔ مربوط در سکتور های کلیدی را که بلندترین تناسب قرضه های صعب الحصول را دارند، همواره تحت نظارت داشته باشند. در حدود ۷۱ درصد قروض به کابل تخصیص گردیده، در حالیکه ولایات هرات و بلخ در رده های دوم و سوم، و بادغیس و کندهار به ترتیب در جایگاه های چهارم و پنجم قرار دارند.

تناسب قروض اجراء شده در سایر ولایات ناچیز می باشد. تخصیص قروض از لحاظ سکتوری، جغرافیایی و نهادی بقدر کافی متنوع نبوده، اما انتظار می‌رود که اعطای قروض به مرور زمان بهبود یابد. بهتر است که تمام بانک ها جهت تنوع خدمات قرضه دهی در قسمت اعطای قروض سهم فعال داشته و نقش خود را منحیث وساطت گر مالی به خوبی انجام دهند.

جدول ۲.۶: توزیع قروض بر اساس سکتور از سال مالی ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

	قوس، ۱۳۹۳ (دسمبر، ۲۰۱٤)	قوس، ۱۳۹٤ (دسمبر، ۲۰۱۵)	قوس، ۱۳۹۵ (دسمبر، ۲۰۱٦)	قوس، ۱۳۹٦ (دسمبر، ۲۰۱۷)	قوس ۱۳۹۷ (دسمبر، ۲۰۱۸)	جوزا، ۱۳۹۸ (جون، ۲۰۱۹)
قروض ساختمانی و املاک تجارتی						
ساخت و ساز و تعمیرات	۱٤.۳۲٪	۹.٤٤٪	۱۱.۱۲٪	۸.۷۰٪	۹.۰۳٪	۸.٤۵٪
پروژه های زیربنایی						
برق	۰.۳۵٪	۰.۲۲٪	۰.۳۸	۰.٤۰٪	۰.٤۸٪	۰.۰۹٪
سرک و خط آهن	۲.٤۱٪	۱.۱۷٪	۰.٦٤٪	۱.۳۲٪	۲.۱۸٪	۲.۵٤٪
بندها	۰.٦۱٪	۰.۰۹٪	۰.۰٤	۰.۰۰٪	۰.۳٦٪	۰.۳٦٪
معادن	۰.۰۸٪	۱.٤۸٪	۰.۵۲	۰.٤۸٪	۰.۵۲	۰.٤۹٪
سایر پروژه های زیربنایی	۱.۸۱٪	۲.٤٤٪	۲.٤٤٪	۳.٤٦٪	۳.۲۸٪	۵.۳٤٪
صنعت و تولید						
ساخت و ساز و تولید فلزات، چوب، پلاستیک، رابر، چرم و کاغذ	۲.٤۷۷٪	٤.٤۲۳٪	۳.٤٦۹٪	۲.٦۷۱٪	٤.۱۰٪	۳.۷٦٪
ساخت و ساز صنایع دستی و محصولات ماشینی	٤.۱۸۷٪	٤.۲۳۹٪	۳.۷٤۳٪	۳.۱٦٤٪	۳.٦۷٪	٤.۰۲٪
سمنت و مواد ساختمانی	۲.۸٦٤٪	۱.۹٦۲٪	۱.۲۷٤٪	۳.۵۲۰٪	٤.٤۲٪	٤.۱۱٪
تجارت						
منسوجات	۲.۵۹٪	۰.۵۲	۰.۷۲٪	۱.۵٤٪	۲.۲۱٪	۱.۹۸٪
عمده فروشی	٤.۹۳٪	۹.۸۹٪	٤.۳٤٪	٤.٦۷٪	۳.٦۲٪	٤.۱۷٪
ماشین آلات	۰.۱۲٪	۰.۲۵٪	۰.۱۳٪	۰.۰۹٪	۰.٤۱٪	۰.۳۹٪
نفت و روغنیات	۸.۷٤٪	۹.۸۰٪	۱۱.۰۸٪	۱۰.۷۸٪	۱۱.٤۸٪	۱۱.۹٪
پرزه جات	۰.۲٤٪	۱.٤۲٪	۰.۲٦٪	۱.۳۹	۱.۷۸٪	۱.۷٦٪
وسایل برقی	۱.٤۰٪	۱.۵۸٪	۱.۹۱٪	۲.۷٦٪	۳.۲۱٪	۲.٦۷٪
سمنت و سایر مواد ساختمانی	۱.۸۷٪	۲.۷۳٪	۲.۳۵٪	۲.۵۷٪	۵.۱٤٪	۳.۰۱٪
مواد غذایی	٤.۵۲٪	۸.۲٤٪	۷.۸۰٪	۷.۲۷٪	٦.٤٤٪	۸.٦۲٪
تمام اقلام دیگر	۵.۷۲٪	۳.٤۷٪	٤.۱۷٪	۳.۲۸٪	۷.۹۲٪	٦.۹۱٪
تجارت پرچون	۳.۹۲٪	۳.۲۸٪	۷.۳۱٪	۸.۱۵٪	۳.۱۳٪	۳.۰۱٪
خدمات						
تعلیم و تربیه	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۳٪	۰.۰۳٪
هوتل و رستورانت ها	۱.۲۰٪	۱.٤٦٪	۱.۳۳٪	۲.۰٤٪	۲.۱٦٪	۲.٤۹٪
مخابرات/فروشندگان کریدت کارت ها	۲.۹۲٪	۵.۷۰٪	۵.۹٦٪	۵.۵۲٪	۵.۹۸٪	٦.٦۰٪
ترانسپورت زمینی	٤.۸۷٪	۵.۳۱٪	٤.۸٦٪	۱.۸٦٪	۳.۰۸٪	۳.۳۹٪
ترانسپورت هوایی	٤.۱۸٪	۲.٦٦٪	۲.۳۵٪	۲.۹۰٪	۱.۲۱٪	۱.٦۰٪
صحت و حفظ الصحه	۰.۷۱٪	۱.۱٦٪	۱.٤۲٪	۱.۷۳٪	۱.۷٤٪	۱.٤۹٪
مطبوعات، اعلانات و مطبعه	۰.۰٤	۰.۰٤	۰.۰۵٪	۱.۱۸٪	۱.۲۸٪	۱.۱۹٪
تمام خدمات دیگر	٦.۱۹٪	۱۱.۳٦٪	۱۳.۲۲٪	۱۲.۲٦٪	۵.۰۷٪	۳.٦٤٪
مالداری و مزارع						
مالداری و زراعت	۰.۰٤۳٪	۰.۰۲٦٪	۰.۰۵۹٪	۰.۲۲۵٪	۰.۳۰٪	۰.۳۳٪
قروض زراعتی	۲.٦۱٪	۲.٦۷٪	۳.۲۰٪	۳.۹٤٪	۳.۸٦٪	۳.٤۹٪
قروض به مستهلکین	۰.۲٦٪	۰.۳۰٪	۰.٦۵٪	۰.۸٦٪	۱.۹۰٪	۲.۱۷٪
قروض رهن مسکن به افراد	۷.۱٤٪	۲.٦۸٪	۲.۷۸٪	۰.۷۱٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪
تمام قروض دیگر	٦.٦۸٪	۰.۰۰٪	۰.٤۳٪	۰.۵۷٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۳.٦: سهم قروض متوسط، خُرد و کوچک در مجموع قروض ناخالص برای ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸(۲۰۱۹)

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

صنف بندی قروض

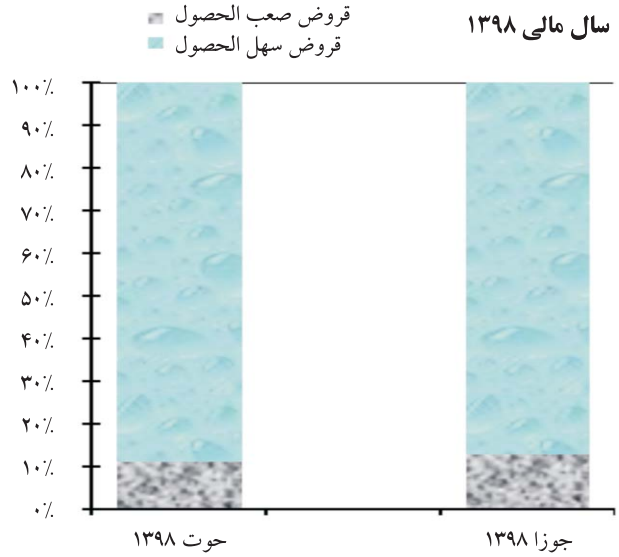
• قروض صعب الحصول [۳]

از آنجا که سطح بلند قروض صعب الحصول برای بانک ها پذیرفتنی نیست، بانک ها به منظور کاهش بیشتر آن باید اقدامات لازم مدیریت خطرات را مد نظر داشته باشند. علاوه بر این، کیفیت مدیریت خطرات در بانک های که دارای عملکرد نامطلوب اعتباری می باشند، ضعیف بوده است.

بانک های که دارای کیفیت ضعیف قرضه می باشند، مهم است تا درخواست های قرضه گیرندگان را به دقت ارزیابی کنند، و مطمئن شوند تا درخواست ها با تمام قوانین، مقررات، متحدالمال، پالیسی [۴] های داخلی و طرزالعمل ها مطابقت داشته، و وضعیت مالی مقروضین خویش را از نزدیک نظارت کنند تا اطمینان حاصل نمایند که گسترش قروض به ثبات نظام مالی تهدیدی را متوجه نمی‌سازد.

از لحاظ ارزش پولی، در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ سطح قروض صعب الحصول ۵.۶۳ میلیارد افغانی یا ۱۲.۸۰ درصد مجموع قروض ناخالص و ۱۷.۹۱ درصد سرمایهٔ مقرراتی نظام بانکی بود، افزایش ۱.۰۵ میلیارد افغانی قروض صعب الحصول به تضعیف کیفیت قروض نسبت داده شده است. از میان ۱۲.۸۰ درصد قروض صعب الحصول، ۱۰.۳۰ درصد آن به ۳ بانک خصوصی ربط می گیرد. این بانک ها ۵۵.۹۷ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی و ۲۵.۱۵ درصد مجموع سرمایهٔ مقرراتی نظام بانکی را تشکیل می دهند.

گراف ٤.٦: کیفیت پورتفولیوی قروض در ختم ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۳- عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت هایی که اصل مبلغ و یا تکتانهٔ آنها از ۱۲۱-۴۸۰ روز نا تصفیه باشند، نظر به احکام و مقررهٔ جدید تصنیف دارایی ها و جبران خساره در کتگوری (مشکوک و ضرر) قرار می گیرند.

۴- دارایی که مطابق مقرره تخصیص دارایی ها مبلغ اصلی یا تکتانهٔ آن ۶۱ الی ۱۲۰ روز تصفیه نشده باشد (تحت المعیار)، دارایی های که قرضه آن پرداخت نشده و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی و یا تکتانهٔ آن واجب الادا، اما برای ۱۲۱ الی ۴۸۰ روز تصفیه نه گردیده باشد (مشکوک)، دارایی های که مبلغ اصلی و یا تکتانهٔ آن الی ۴۸۱ روز یا بیشتر از آن تصفیه نشده باشد (ضرر)

- **قروض معکوساً صنف بندی شده**

قروض معکوساً صنف بندی شده (تحت المعیار یا مشکوک، خساره)[۴] در طول سال با افزایش ۱.۰۱ میلیون افغانی به ۷.۴۲ میلیارد افغانی می رسد که ۱۶.۸۸ درصد مجموع قروض ناخالص و ۲۳.۵۹ درصد سرمایهٔ مقرراتی را تشکیل می دهد. افزایش مذکور به تضعیف کیفیت قروض نسبت داده شده است. روی این ملحوظ تبدیلی قروض معکوساً صنف بندی شده به یک حالت قابل قبول، مستلزم طرح برنامه های نظارتی و اقدامات اصلاحی توسط اداره می باشد. افزون بر آن، در عرصه تقویت ادارهٔ خوب بانک های دارای کیفیت پائین قرضه باید توجه بیشتر صورت گیرد و در پی آن به مؤثریت اداره افزوده و تفتیش داخلی بیشتر تقویت یافته خطرات اصلی و غیرسیستماتیک به صورت مناسب مدیریت شود. بانک ها به منظور رسیدگی به مشکلات و نقاط ضعف که باعث عملکرد ضعیف اعتباری می شود، اقدامات لازم را روی دست گیرند. اگرچه امکان دارد خطر سیستماتیک و رکود اقتصادی باعث تضعیف و کاهش کیفیت دارایی های مهم بانک، بخصوص قروض گردیده باشد، اما ادارهٔ بانک‌ها باید میکانیزم هایی را در اختیار داشته باشند تا همچو خطرات را پیش بینی و از اثرات ناگوار این خطرات بالقوه جلوگیری نموده، طبق مقررات احتیاطی تدابیر پیشگیرانه اتخاذ نمایند.

- **قروض در کتگوری تحت نظر**

قروض در کتگوری "تحت نظر"[۵] به ۳.۷۵ میلیارد افغانی می رسد که ۸.۵۴ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل میدهد و از ربع اخیر بدینسو افزایش ۳۹.۸۴ درصدی به ثبت رسانیده است. این افزایش عمدتاً به یک بانک نسبت داده شده و در نتیجهٔ تصنیف مجدد به وجود آمده است. این کتگوری قروض به نظارت دقیق نیاز دارد، زیرا امکان دارد که در آینده به قروض معکوساً صنف بندی شده (تحت المعیار، مشکوک) تبدیل شده و باعث ضرر گردد.

- **قروض در کتگوری خساره**[۶]

قروض در کتگوری خساره از قرار ختم ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به ۷.۷۳ میلیون افغانی می رسد که ۰.۰۲ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل داده است این کاهش به یک بانک این سکتور نسبت داده شده است.

۲.۱.٦ طلبات بین البانکی

طلبات ناخالص بین البانکی در میان سایر کتگوری های دارایی، دومین سهم را بخود اختصاص داده است که در حال حاضر به ۹۴.۷۸ میلیارد افغانی رسیده، ۳۰.۶۲ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد. طلبات ناخالص بین البانکی از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ بدینسو، افزایش ۴.۹۵ میلیارد افغانی یا ۵.۵۱ درصدی به ثبت رسانیده که این افزایش عمدتاً به چهار بانک و نوسانات نرخ مبادله نسبت داده شده است. در عین حال فروش اوراق سرمایه‌ای به افغانی افزایش یافته و این امر نشان می دهد که نظام بانکی قسمتی از طلبات بین البانکی خود را به عنوان قروض و سرمایه گذاری در اوراق قرضه به دارایی های تکتانه زا مبدل ساخته است. بانک ها نباید تنها خطرات مربوط بانک‌های انفرادی را بگونهٔ مناسب مد نظر گیرند، بلکه خطراتی که متوجه کشور یا کشور هایی است که در آن وجوه خویش را سرمایه گذاری نموده اند، نیز مورد ارزیابی قرار دهند. (برای معلومات بیشتر به گراف ۴.۶ مراجعه نمایید)

٦.۱.۳ سرمایه گذاری ها[۷]

پورتفولیوی خالص سرمایه گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق سرمایه‌ای دولتی و سرمایه گذاری در شرکت های وابسته می باشد که از ربع اخیر شاهد افزایش ۶.۴۸ درصدی یا ۱.۷۳ میلیارد افغانی بوده و ارزش آن به ۲۸.۴۵ میلیارد افغانی یا ۹.۱۹ درصد مجموع دارایی ها می باشد. افزایش مذکور عمدتاً به یک بانک نسبت داده شده است. شایان ذکر است

---

۵ – قروض در کتگوری تحت نظر (دارایی که مبلغ اصلی و یا تکتانهٔ آن مطابق مقرره تخصیص دارایی ها در مدت ۳۱ الی ۶۰ روز تصفیه نشده باشد.)

۶– عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانهٔ آن الی ۴۸۰ روز یا بیشتر از آن، تصفیه نه شده باشد، و برای ۱۲ ماه در دفتر محاسباتی بانک حفظ گردیده باشد (ضرر)، نظر به احکام و مقرره تصنیف دارایی ها و جبران خساره بعد از ۱۲ ماه بلادرنگ حذف می گردند.

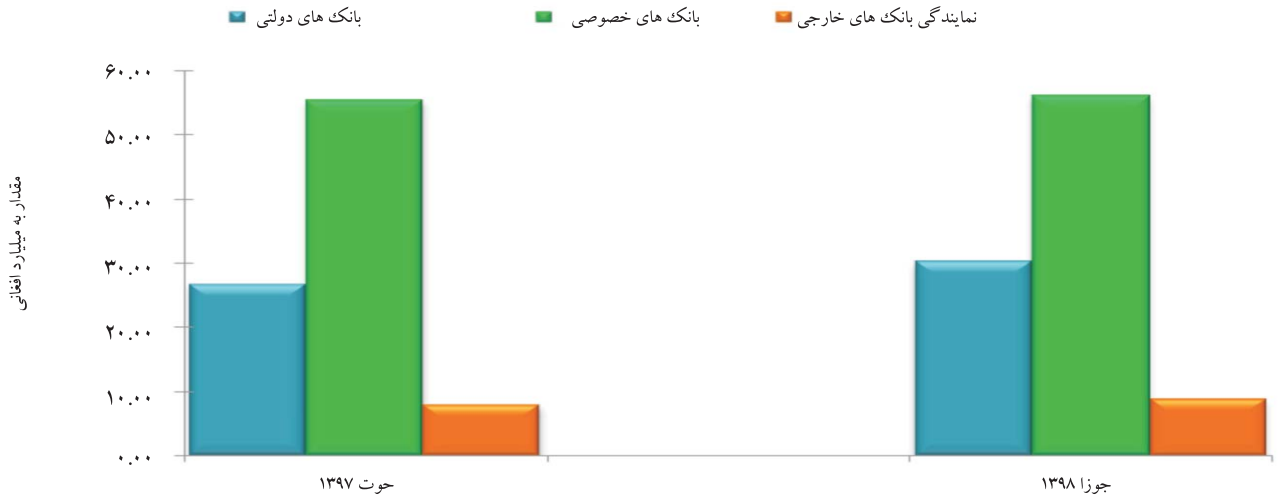
۷– سرمایه گذاری ها متشکل از سرمایه گذاری در اوراق قرضه، اوراق سرمایوی، شرکت های وابسته و شرکت های فرعی می باشد.

که بخش اعظم این سرمایه گذاری ها خارج از افغانستان صورت گرفته است. پورتفولیوی سرمایه گذاری به دو بانک دولتی، پنج بانک تجارتی و ۲ نمایندگی بانک های خارجی تعلق می گیرد.

٤.١.٦ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین کتگوری دارایی نظام بانکی بوده که ۳۹.۳۷ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است و از ماه مارچ سال ۲۰۱۹، نشان دهندۀ کاهش ۷۶۲ میلیارد افغانی در هر دو بخش اصل مبلغ و فیصدی مجموع دارایی ها می باشد که از ماه جون سال ۲۰۱۹ بدینسو ارزش آن به ۱۲۱.۸۶ میلیارد افغانی می رسد. این کاهش در اوراق سرمایه‌ای به مشاهده رسیده است. سکتور بانکی کاملاً مطابق با مقررۀ ذخایر اجباری عمل نموده و وجوه مالی را محتاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی ها صنف بندی می کند.

گراف ٥.٦: سهم طلبات بین البانکی بر اساس دسته بندی بانکها ، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۲.٦ بدهی ها

مجموع بدهی های سکتور بانکی افزایش ۸.۶۷ میلیارد افغانی یا ۳.۲۷ درصدی را تجربه نموده است که ارزش آن در مقایسه با ۲۶۵.۲۷ میلیارد افغانی ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، به ۲۷۳.۹۴ میلیارد افغانی می رسد. تمامی اجزای مجموع بدهی ها طی دورۀ تحت بررسی افزایش یافته اند. بیشتر بدهی‌های سکتور بانکی را امانات تشکیل داده است (۹۷.۰۳ درصد) که"سایر بدهی‌ها" در جایگاه دوم و قرضه گیری در جایگاه سوم قرار دارد. برای جزئیات بیشتر به جدول ۱.۶ مراجعه شود.

گراف ٦.٦: سهم بدهی ها بر اساس دسته بندی بانک ها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۱.۲.٦ امانات

امانات، که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی محسوب می شود و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین البانکی می باشد، در ماه جون ۲۰۱۹ به مبلغ ۲۶۵.۸۱ میلیارد افغانی رسیده است که در مقایسه با ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، شاهد افزایش ۸.۰۴ میلیارد افغانی یا ۳.۱۲ درصدی می باشد. مجموع سپرده های بانکی را سپرده های بین البانکی با ۶.۶۸ میلیارد افغانی و سپرده های مشتریان با ۲۵۹.۱۳ میلیارد افغانی تشکیل می دهد. افزایش در پایۀ امانات سکتور بانکی به نوسانات نرخ مبادله نسبت داده شده است. تحلیل اسعاری امانات نظام بانکی نشان می دهد که سپرده های این سکتور به افغانی به اندازۀ ۲.۹۲ درصد کاهش یافته که ۲۷.۰۴ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است. این در حالیست که امانات دالری به اندازۀ ۵.۸۴ درصد افزایش یافته و ۶۶.۳۱ درصد مجموع امانات نظام بانکی کشور را تشکیل داده که افزایش در آن به نوسانات نرخ مبادله نسبت داده شده است.

بانک های خصوصی ۱۸۱.۵۲ میلیارد افغانی را در حساب امانات جذب نموده که به اندازۀ ۴.۱۸ درصد افزایش یافته که ۶۸.۱۵ درصد مجموع امانات نظام بانکی را تشکیل می دهد.

سهم بانک های دولتی به ۷۱.۱۰ میلیارد افغانی می رسد که از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ افزایش ۱.۰۲ درصدی داشته و ۲۷.۱۳ درصد امانات نظام بانکی را تشکیل داده است. سهم نمایندگی های بانک های خارجی ۱۲.۵۵ میلیارد افغانی گزارش شده است که افزایش ۰.۴۲ درصدی را نشان داده، ۴.۷۲ درصد امانات را تشکیل می دهد.

از لحاظ انواع سپرده ها، امانات جاری ۷۱.۸۶ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده که به اندازۀ ۲.۷۳ درصد افزایش یافته، امانات میعادی که ۸.۴۸ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل می دهد، در جایگاه دوم قرار داشته و نشان دهندۀ افزایش ۵.۴۲ درصدی می باشد. این در حالیست که امانات پس انداز ۱۹.۶۶ درصد مجموع پورتفولیوی سپرده ها را تشکیل داده است که از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به اندازۀ ۳.۵۹ درصد کاهش یافته است.

گراف ۷.٦: امانات افغانی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

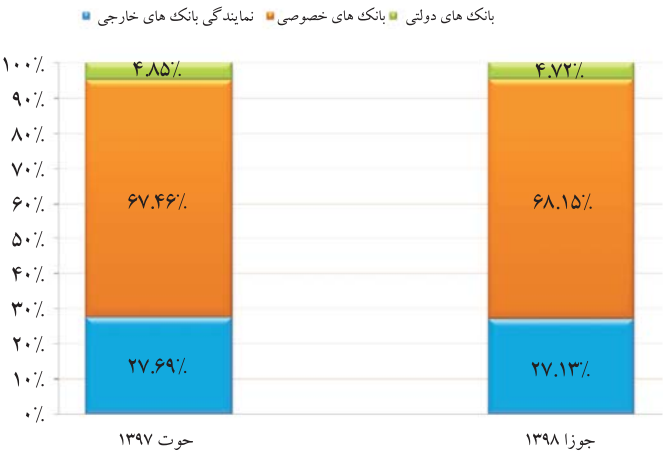
منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۸.٦: ترکیب اسعاری امانات، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

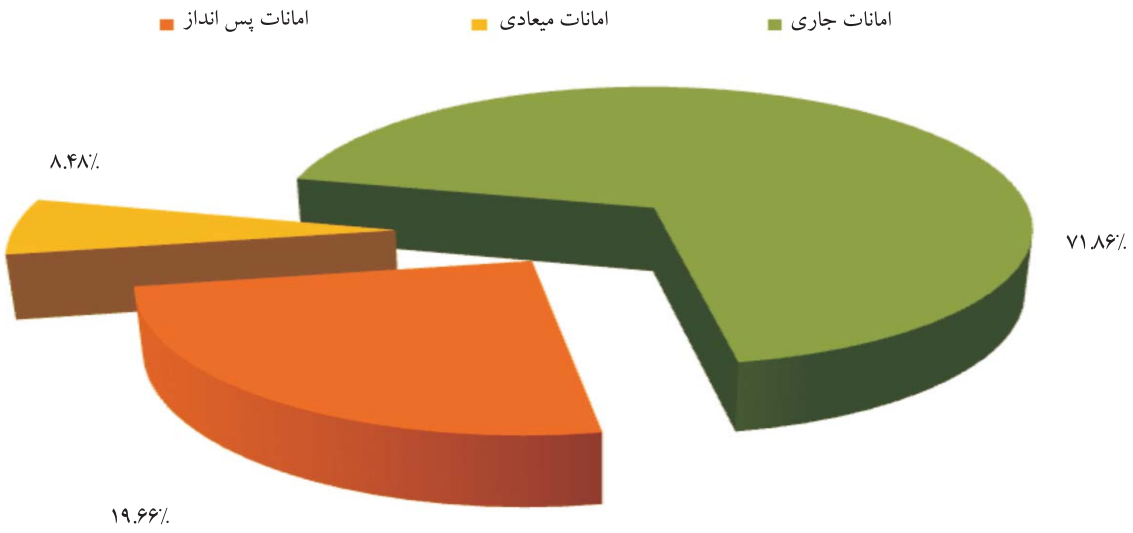
منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۹.٦: امانات براساس دسته بندی بانک ها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۰.٦: تفکیک امانات برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۲.۲.٦ قرضه گیری

سهم قرضه گیری در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی با داشتن ۱۳.۹۴ درصد افزایش در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به ۳.۳۱ میلیارد افغانی می رسد که ۱.۲۱ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل می دهد. وضعیت فعلی قرضه گیری به ۴ بانک ربط می گیرد.

۳.٦ نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت را حفظ نمایند.

بنابراین، بانک ها مکلف به داشتن کمیتهٔ دارایی و بدهی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک متشکل از مدیریت نقدینگی بانک ذریعهٔ بررسی و تحلیل خلاها، سناریوها، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد.

جدول ۳.٦: مقایسه نسبت های نقدینگی در فیصدی از سال ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

	(دسمبر، ۲۰۱٤)	(دسمبر، ۲۰۱۵)	(دسمبر، ۲۰۱٦)	(دسمبر، ۲۰۱۷)	(دسمبر، ۲۰۱۸)	جون، ۲۰۱۹
	نسبت ٪					
مجموع نسبت کفایت سرمایه	۲۶.۴۶	۱۹.۹۴	۲۷.۶۸	۲۹.۸۱	۲۵.۹۱	۲۶.۵۵
نسبت اصلی کفایت سرمایه	۲۶.۰۹	۱۹.۶۶	۲۲.۹۳	۲۸.۱۷	۲۴.۵۶	۲۶.۱۲
نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص	۸.۰۹	۱۲.۳۴	۱۲.۶۷	۱۲.۴۲	۸.۹۹	۱۲.۸۰
بازده دارایی ها	۰.۹۰	۰.۲۰	۰.۱۱	۰.۶۴	۰.۸۱	۰.۷۷
بازده سهام	۷.۳۵	۱.۶۹	۱.۰۸	۳.۳۸	۶.۹۱	۶.۷۸
نسبت نقدینگی (حد اوسط بگونهٔ وسیع)	۷۳.۶	۶۸.۲۲	۶۷.۷۴	۶۵.۹۲	۷۶.۶۲	۷۴.۰۰
نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها	۷۳.۲۸	۷۵.۰۵	۷۱.۹۸	۷۳.۹۵	۷۲.۸۸	۶۹.۹۹
*بازده دارایی ها، بازده سهام، جون سال ۲۰۱۹، بر اساس داده های ربعوار						

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی

۱.۳.٦ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانهٔ وسیع)

بانک ها باید سطح نسبت نقدینگی خود را حفظ نمایند که این نسبت نباید کمتر از ۱۵ درصد سطح نسبت نقدینگی باشد. این امر زمینهٔ دستیابی را در صورت عدم کفایت نقدینگی مطلوب فراهم می‌سازد. نظام بانکی کشور در جریان این مدت بصورت کُل مازاد نقدینگی داشته که ۶۹.۹۹ درصد مجموع دارایی های این نظام را دارایی سیال تشکیل می دهد. نسبت نقدینگی (به پیمانهٔ وسیع) به عنوان میانگین تمام نظام به ۷۴.۰۰ درصد می رسد. تمام بانک‌ها از حد تعیین شده برای نقدینگی در سطح بالا قرار داشته اند. برای جزئیات بیشتر به جدول ۳.۶ مراجعه نمائید.

٤.٦ سرمایه

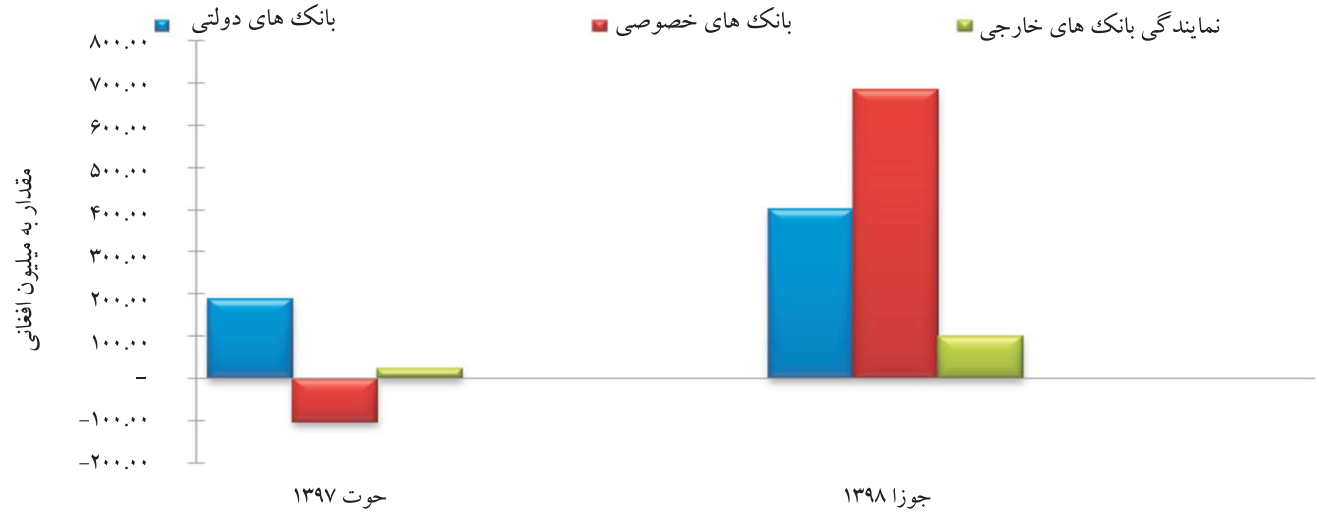
نظام بانکی کشور از سرمایهٔ کافی برخوردار است. وجوه سرمایه‌ای سکتور بانکی از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ شاهد افزایش ۰.۰۳۸۳ درصدی یا ۱.۳۱ میلیارد افغانی بوده که ارزش آن به ۳۵.۶۰ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در مجموع سرمایهٔ مالی عمدتاً به تزریق نقده و فایده نسبت داده شده است. بطور مجموعی، نسبت کفایت سرمایهٔ نظام بانکی ۲۶.۵۵ درصد گزارش شده است. برای معلومات بیشتر به جدول ۳.۶ مراجعه شود. تحلیل و تجزیه سرمایهٔ نظام بانکی نشان می دهد که سرمایه مالی عموم بانک ها بیشتر از سطح سرمایهٔ مقرراتی بوده است. این در حالیست که نسبت کفایت سرمایهٔ تمام بانک‌ها بالاتر از حداقل تعیین شده (۱۲ درصد خطر عیار شدهٔ دارایی‌ها) قرار داشته است. معیار خطر کمیتهٔ بازل برای سرمایه ۸ درصد گزارش شده است.

٥.٦ فایده نظام بانکی

طی ربع که در ماه جون سال ۲۰۱۹ به پایان رسید، فایده بلند تکتانه و غیرتکتانه، تخصیص کم جبران خساره و مالیات به طور جمعی باعث بهبود فایده خالص سکتور بانکی گردید. فایده خالص به ۱.۱۷ میلیارد افغانی رسیده و در ربع اخیر، بهبود چشمگیری داشته است. افزایش مذکور به فروش اوراق سرمایوی جدید، صدور قروض جدید، سرمایه گذاری در اوراق قرضه که موجب افزایش فایده غیرتکتانه ای می گردد، و وجوه دریافتی از قروض حذف شده، نسبت داده شده است. فیس ها و کمیشن های بانک های دولتی و معاشات کارمندان دولتی فایده غیرتکتانه را سرعت بخشیده است، در حالی که وجوه

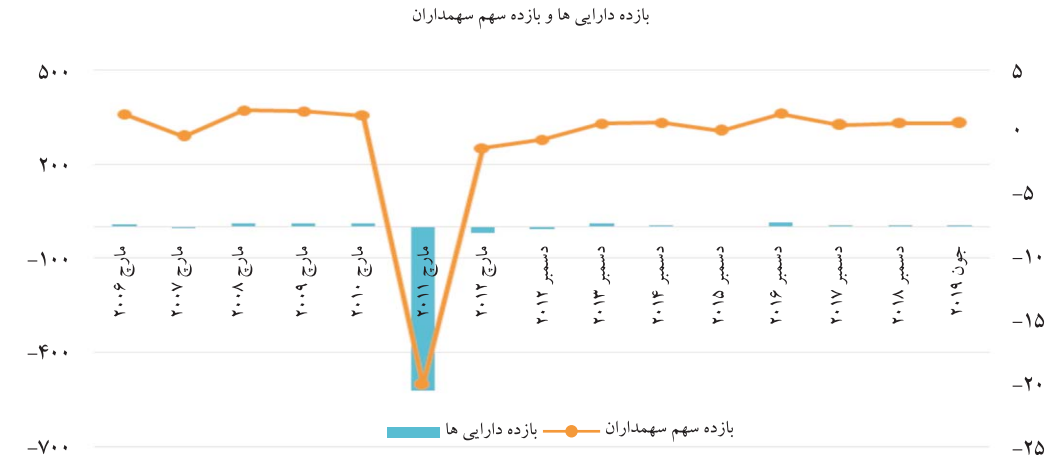
دریافتی از ضرر قروض عمدتاً به مبالغ کم تخصیص شده برای جبران خساره قرضه نسبت داده شده است. با این حال، مصارف عملیاتی طی همین ربع افزایش یافت. بازده دارایی ها نشانگر این است که یک بانک در نتیجه مدیریت خوب از هر دارایی خویش چه اندازه فایده را بدست آورده است. از میان فایده خالص رو به افزایش سکتور بانکی، بازده دارایی ها و بازده سهام در ماه جون سال ۲۰۱۹ بهبود یافت. بازده دارایی ها ۰.۷۷ درصد گزارش شده است، در حالیکه بازده سرمایه که بازده سرمایه گذاری سهمداران در بانک ها را سنجش می کند، ۶.۷۸ درصد به ثبت رسیده است. بهبود در نسبت بازده به رشد سریع در فایده خالص این سکتور نسبت داده شده است، در حالی که اوسط دارایی ها و سهم سهمداران از ربع چهارم بدینسو شاهد کاهش بوده است. در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی، نرخ بازده دارایی های بانک های دولتی ۰.۹۳ درصد، بانک های خصوصی ۰.۶۷ درصد و نمایندگی های بانک های خارجی ۱.۱۶ درصد به ثبت رسیده است. عموم بانک ها در ربع که در ماه جون به پایان رسید، شاهد فایده بوده اند، اما بر اساس فایده اصلی ۸ بانک ضرر را متحمل شدند، این در حالیست که در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، ۷ بانک شاهد ضرر بوده اند. تحلیل های گروپی نشان می‌دهد که بانک های دولتی و نمایندگی های بانک های خارجی در ختم ربع از نافعیت برخوردار بوده، در حالی که بانک های خصوصی شاهد ضرر بوده اند. برای معلومات بیشتر به گراف ۶.۱۰ مراجعه نمایید. طی ربعی که در ماه جون سال ۲۰۱۹ به پایان رسید، بیشترین سهم نافعیت در نظام بانکی را بانک های خصوصی تشکیل داده است که ارزش آن به ۶۸۱ میلیون افغانی می رسد، بانک های دولتی فایده خالص ۴۰۰ میلیون افغانی را کسب نموده اند، در حالی که نمایندگی های بانک های خارجی طی این دوره شاهد فایده خالص ۹۸ میلیون افغانی بود.

گراف ۱۱.٦: نافعیت سکتور بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

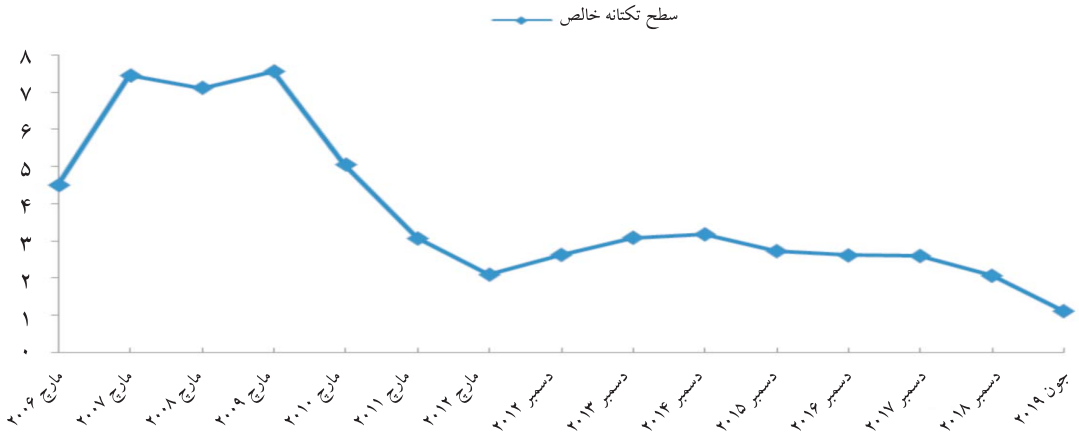
منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۲.٦: بازده دارایی ها و بازده سهم سهمداران

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۳.٦: سطح تکتانه خالص

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

جدول ٤.٦: جدول فایده و ضرر، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

جدول فایده/ضرر			
اقلام	حوت، ۱۳۹۷ (مارچ، ۲۰۱۹)	جوزا ۱۳۹۸ (جون، ۲۰۱۹)	فیصدی تغییرات
عواید تکتانه	۱،۸۲۳.۸۱	۲،۰۳۳.۰۷	۱۱.۴۷
مصارف تکتانه	۲۷۸.۸۹	۳۱۱.۱۸	۱۱.۵۷
عواید خالص تکتانه	۱،۵۴۴.۹۲	۱،۷۲۱.۸۹	۱۱.۴۵
عواید غیر تکتانه ای	۱،۷۱۶.۰۲	۲،۴۷۲.۷۳	۴۴.۰۹
مصارف غیر تکتانه ای	۱،۴۴۷.۷۳	۱،۵۵۶.۳۰	۷.۵۰
هزینهٔ معاشات	۱،۰۶۲.۶۰	۱،۱۵۸.۰۵	۸.۹۸
توزیع کریدت	۳۶۲.۹۳	۱۲۳.۷۲	-۶۵.۹۱
فایده/ضرر قبل از مالیه	۳۸۷.۶۸	۱،۳۵۶.۵۵	۲۴۹.۹۱
فایده/ضرر بعد از مالیه	۱۰۶.۶	۱،۱۷۹.۰۷	۱۰۰۶.۰۶

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

٦.٦ خطر مبادلهٔ ارز

سطح عمومی وضعیت آزاد خطر مبادلهٔ ارز که توسط بانک‌ها بگونهٔ وسیع مورد استفاده قرار می‌گیرد، در محدودهٔ که د افغانستان بانک برای آنها تعیین نموده، قرار دارد. در کُل، تمام بانک‌ها در محدودهٔ که برای سطح عمومی وضعیت آزاد مبادلهٔ ارز تعیین شده، قرار دارند. این در حالیست که چهار بانک از محدودهٔ وضعیت آزاد مبادلهٔ اسعار و همچنان اسعار انفرادی (وضعیت طویل المدت دالر امریکایی و یورو) تخطی نموده اند. بانک های مذکور مکلف اند که سطح وضعیت مبادلهٔ ارزی خویش را با سطح تعیین شده مطابقت دهند، در غیر آن کاهش ارزش دالر امریکایی می‌تواند این بانک ها را با خسارات بیشتر مواجه سازد.

تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایهٔ مقرراتی نظام بانکی نشان می‌دهد که ۲۰ درصد افزایش نرخ مبادله باعث افزایش سرمایهٔ مقرراتی نظام بانکی به اندازهٔ ۲.۳۸ میلیارد افغانی و عکس آن خواهد شد.

به همین ترتیب افزایش ۴ درصدی نرخ مبادلهٔ اسعار برابر به افزایش ۴۷۷ میلیون افغانی و برعکس آن خواهد شد.

٧.٦ خطر نرخ تکتانه

نظام بانکی کشور به صورت کُلی در وضعیت حساس نرخ تکتانه قرار دارد. با این حال، محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتانهٔ بانک‌ها نشان می‌دهد که عواید تکتانهٔ خالص نظام بانکی در صورت افزایش نرخ تکتانهٔ بازار به اندازهٔ ۰.۰۳ درصدی (روند صعودی نرخ تکتانه) طی ۱۲ ماه آینده به ارزش ۸۵۳ میلیون افغانی افزایش خواهد یافت. عکس آن، اگر نرخ تکتانه به اندازهٔ ۰.۰۳ درصد (روند نزولی نرخ تکتانه) کاهش یابد، عواید تکتانه به ارزش ۸۵۳ میلیون افغانی کاهش خواهد یافت. برای ۵ بانک، در صورتی که نرخ تکتانه به اندازهٔ ۰.۰۳ درصد افزایش یابد، در نتیجه، عواید تکتانهٔ خالص در ۱۲ ماه آینده کاهش خواهد یافت.

دلیل عمدهٔ فشار بالای میزان حساسیت دارایی‌های بانک ها وفور دارایی‌هایی که دارای تکتانهٔ بیشتر اند در برابر بدهی های دارای تکتانه عنوان شده است. هرچند این وضعیت میزان تکتانهٔ خالص و نافعیت را در تمام بانک‌ها بالا می‌برد، اما در بازار کاهش غیر متوقعه نرخ ها، بانک‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهد.

٨.٦ چگونگی عملکرد بانکداری اسلامی از ماه جون سال ۲۰۱۹/ ماه جوزا سال ۱۳۹۸

بانکداری اسلامی متشکل از ۱ بانک و شش دریچه بانکداری اسلامی بوده و ۱۰.۶۸ درصد سهم دارایی ها، ۲۷.۹۲ درصد سهم قروض ناخالص و ۱۰.۳۰ درصد سهم امانات سکتور بانکی را تشکیل می دهد.

سکتور بانکداری اسلامی طی ربع چهارم طوری که از رشد مجموع دارایی ها به ملاحظه می رسد که عمدتاً توسط افزایش امانات تمویل گردیده ، برای شاخص های عمدهٔ مالی روند مثبت به ثبت رسانیده است. از جمله شش دریچه، سرمایهٔ چهار دریچهٔ بانکداری اسلامی منفی گزارش شده است و سرمایه سهمداران یک بانک کاملاً اسلامی در سطح سالم قرار داشته که عمدتاً به افزایش نافعیت و سطح مناسب وضعیت نقدینگی نسبت داده شده است. با این حال، تمویل ناخالص و سرمایه گذاری روند مثبت داشته که عمدتاً به تمویل ها و سرمایه گذاری های جدید نسبت داده شده است.

پایهٔ دارایی های این سکتور در ربع گذشته رشد ۵.۵۹ درصدی را نشان می دهد و در ختم ماه جون سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ۳۱.۳۳ میلیارد افغانی ربع مشابه گذشته (مارچ، ۲۰۱۹) به ۳۳.۰۸ میلیارد افغانی می رسد.

افزایش دارایی ها عمدتاً به افزایش پول در خزانه، سرمایه

گذاری ها و عموم دارایی های دیگر نسبت داده شده است.

پورتفولیوی مجموع تمویل ناخالص مالی و سرمایه گذاری های این سکتور طی ربع، افزایش ۸.۵۳ درصدی را نشان می دهد که ارزش آن ۱۲.۲۹ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. افزایش در مجموع تمویل ناخالص مالی و سرمایه گذاری ها طی ربع عمدتاً به تمویل جدید در صکوک و تمویل مرابحه نسبت داده شده است، و در عین زمان، تصفیه تمویل مالی مرابحه نیز صورت گرفته است.

افزایش فیصدی مجموع پورتفولیوی مالی و سرمایه گذاری این سکتور ۱.۵۳ فیصد تمویل مالی مرابحه و ۷ درصد تمویل مالی صکوک را تشکیل می دهد.

امانات، که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی بوده در ربع آخر شاهد رشد ۶ درصدی بوده و در حال حاضر ارزش آن به ۲۷.۳۸ میلیارد افغانی می رسد. افزایش مجموع امانات به افزایش سپرده های میعادی و پس انداز که ۶۵.۲۶ درصد مجموع امانات را تشکیل میدهد، نسبت داده شده است.

امانات میعادی ۲۵.۹۸ درصد و امانات پس انداز ۳۹.۲۸ درصد مجموع امانات را تشکیل می دهد. از سوی دیگر، نرخ رو به افزایش دالر در برابر افغانی نیز در افزایش مجموع امانات این سکتور نقش داشته است. این در حالیست که امانات جاری در ربع فعلی شاهد کاهش بوده است. برای دریچه های بانکداری اسلامی هیچ گونه الزامات قانونی وجود ندارد تا برای سرمایه مالی حد جداگانه داشته باشد. سرمایۀ یک بانک کاملاً اسلامی از حد مقرراتی تجاوز نموده است. مجموع سرمایۀ این سکتور طی ربع اخیر (مارچ، ۲۰۱۹) شاهد کاهش ۱.۰۶ درصدی بوده که به ضررهای این ربع نسبت داده شده است.

از جمله شش دریچۀ بانکداری اسلامی، سرمایۀ مالی چهار دریچه منفی گزارش شده است، با این هم، نسبت سرمایۀ مقرراتی بانک کاملاً اسلامی با حد تعیین شده بسیار نزدیک می باشد (۱۲ درصد خطر عیار شدۀ دارایی ها). به طور مجموعی سکتور بانکداری اسلامی طی دو ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ (جون، ۲۰۱۹)، در مقایسه با ۱۱۱.۳۵ میلیون افغانی فایده خالص دورۀ مشابه (جون، ۲۰۱۸ میلادی) ۲۵۹ میلیون افغانی ضرر خالص را متحمل شده است. که به طور سالانه منجر بر ۲.۱۰ درصد بازده دارایی ها و ۱۴.۲۶ درصد بازده سرمایۀ سهمداران گردیده است. این درحالیست که ارقام مذکور در ماه جون ۲۰۱۸ میلادی سالانه بالترتیب ۱ درصد و ۶ درصد گزارش شده بود.

وضعیت نقدینگی و مبادلۀ ارز دریچه های بانکداری اسلامی با حد تعیین شدۀ د افغانستان بانک سازگار بوده است (۲۰ درصد نسبت سریع و ۱۵ درصد نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع، و ±۴۰ درصد برای وضعیت کُلی مبادلۀ ارز و ±۲۰ درصد برای وضعیت انفرادی سعر) بر اساس وضعیت مجموعی و انفرادی سعر (وضعیت دراز مدت دالر امریکایی). از سوی دیگر، بانک کاملاً اسلامی هر دو حد تعیین شدۀ د افغانستان بانک برای مبادلۀ ارز را نقض نموده است.

۱.۸.۶ مجموع دارایی ها

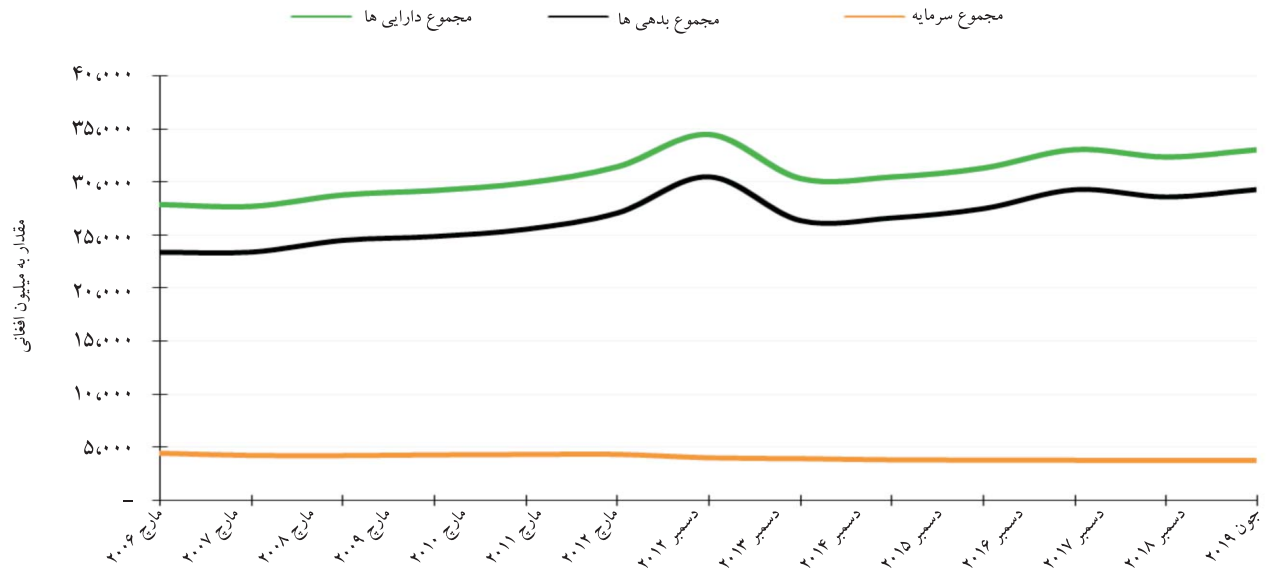
پایۀ دارایی های سکتور بانکداری اسلامی طی ربع آخر با رشد ۵.۵۹ درصدی در مقایسه با کاهش ۹.۲۷ درصدی دورۀ مشابه (مارچ، ۲۰۱۸) به ۳۳.۰۸ میلیارد افغانی (۴۱۲.۴۰ میلیون دالر) می رسد. افزایش در مجموع دارایی ها عمدتاً به رشد در پایۀ امانات نسبت داده شده است.

تحلیل مجموع دارایی ها نشان می دهد که افزایش چشمگیر در ارتباط با پول در خزانه، حساب سرمایه و سایر دارایی های دیگر مشاهده شده است.

با درنظرداشت افزایش در مجموع دارایی ها درین سکتور، بلندترین نرخ رشد دارای بانک کاملاً اسلامی ۸۱.۸۹ گزارش شده است. به طور مقایسوی، نرخ رشد دارای ۳ دریچۀ بانکداری اسلامی ۱۸.۱۰ درصد به ثبت رسیده است در حالی که ۳ دریچه دیگر بانکداری

اسلامی طی این ربع، شاهد کاهش دارایی ها بوده است. سهم فیصدی بانک کاملاً اسلامی در مجموع دارایی های این سکتور ۴۹ درصد و دریچه های بانک های دولتی ۲۸ درصد گزارش شده است. این درحالیست که سهم فیصدی ۴ دریچهٔ بانک های خصوصی ۳۷ درصد مجموع دارایی های این سکتور را تشکیل می دهد. روند دارایی های سکتور بانکداری اسلامی از ماه جون ۲۰۱۸ الی جون ۲۰۱۹ در گراف ۶.۱۳ نشان داده شده است.

گراف ١٤.٦ روند دارایی های بانکداری اسلامی

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

جدول ٥.٦: دارایی های بانکداری اسلامی طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

دارایی های سکتور بانکداری اسلامی، ماه جون سال ۲۰۱۹			
شماره	نام بانک	دارایی ها به میلیون افغانی	فیصدی مجموع دارایی های سکتور
۱	بانک اسلامی افغانستان	۱۶،۲۸۲.۸۸	۴۹.۲۱
۲	دریچه بانکداری اسلامی افغان یونایتد بانک	۴،۶۲۰.۳۱	۱۴.۹۶
۳	دریچه بانکداری اسلامی بانک ملی افغان	۴،۵۵۴.۷۳	۱۳.۷۶
۴	دریچه بانکداری اسلامی غضنفر بانک	۳،۱۹۷.۸۳	۹.۶۶
۵	دریچه بانکداری اسلامی میوند بانک	۳،۱۲۴.۹۴	۹.۴۴
۶	دریچه بانکداری اسلامی بانک بین المللی افغانستان	۱،۱۸۵.۵۸	۳.۵۸
۷	دریچه بانکداری اسلامی نوی کابل بانک	۱۲۱.۰۴	۰.۳۶
مجموع		۳۳،۰۸۷.۳٤	۱۰۰.۰۰

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

نوسانات دارایی های سکتور بانکداری اسلامی طی ماه دسمبر و ماه جنوری سال ۲۰۱۹ میلادی عمدتاً به کاهش در امانات جاری مشتریان طی دورهٔ مذکور، نسبت داده شده است. اجزای پورتفولیوی دارایی های سکتور بانکداری اسلامی متشکل از پول نقد در خزانه، طلبات بدون تکتانه بالای د افغانستان بانک (۴۰.۳۵ درصد)، طلبات بین البانکی (۱۵.۵۲ درصد)، تمویل مالی خالص مرابحه (۱۶.۴۶ درصد)، سرمایه گذاری (صکوک و دارایی های که برای اجاره کسب گردیده) ۱۷.۷۷ درصد بوده و سایر دارایی ها (۶.۹۶ درصد) مجموع دارایی ها را تشکیل داده است.

جدول ٦.٦: مجموع دارایی ها و قروض سکتور بانکداری اسلامی برای ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

شرح	حوت، سال مالی ۱۳۹۸ مارچ، ۲۰۱۹	جوزا، سال مالی ۱۳۹۸ جون، ۲۰۱۹	فیصدی مجموع دارایی ها/ بدهی ها	رشد ربعوار
دارایی ها	**مقدار به میلیون افغانی**			
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	۱۲،۴۰۳	۱۳،۳۵۱	۴۰ ٪	۷.۶۵ ٪
طلبات بین البانکی	۵،۱۳۹.۸۷	۵،۱۳۶.۶۸	۱۵.۵۲ ٪	-۰.۰۶ ٪
تمویل مالی مرابحه (خالص)	۵،۵۲۱.۵۶	۵،۴۴۹.۰۴	۱۶ ٪	-۱ ٪
سرمایه گذاری (صکوک و غیره)	۵،۵۰۴.۴۷	۵،۸۸۰.۶۰	۱۸	۷ ٪
سایر دارایی ها	۲،۱۲۴.۰۶	۲،۶۳۳.۸۸	۸ ٪	۲۴ ٪
دارایی ثابت و ملموس	۶۴۵.۴۱۸	۶۳۶.۰۲۷	۲.۱٪	-۲.۹ ٪
مجموع دارایی ها	**۳۱،۳۳۵.۵۶**	**۳۳،۰۸۷.۳۴**		**۵.۵۹٪**
بدهی ها				
امانات	۲۵،۸۳۲.۰۳	۲۷،۳۸۲.۷۳	۹۳ ٪	۶. ٪
سایر بدهی ها	۱،۷۶۲.۹۲	۱،۷۶۲.۹۲	۵ ٪	۲۱ ٪
مجموع بدهی ها	۲۷،۴۹۸.۵۰	۲۹،۲۹۱.۱۰		۷ ٪
سرمایه مالی	۳،۸۳۷.۰۵	۳،۷۹۶.۲۴		-۱.۰۶٪
مجموع بدهی ها + سرمایه	**۳۱،۳۳۵.۵۵**	**۳۳،۰۸۷.۳۴**		**۵.۵۹ ٪**

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

تمویل مالی مرابحه و سرمایه گذاری ناخالص (صکوک)

تمویل مالی مرابحه ناخالص و سرمایه گذاری های سکتور بانکداری اسلامی (صکوک و غیره) در ماه جوزا ۱۳۹۸ (جون، ۲۰۱۹) به ۱۲.۲۹ میلیارد افغانی (۱۵۳.۲۷ میلیون افغانی) می رسد و ۳۷.۱۶ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است که از ماه حوت (مارچ، ۲۰۱۹) نشان دهنده افزایش ۸.۳۶ درصدی یا ۴۷۲.۶۹ میلیون افغانی می باشد، در حالی که تمویل مالی مرابحه ناخالص ۶.۳۱ میلیارد افغانی (۷۸.۷۷ میلیون دالر امریکایی) یا ۱۶.۴۶ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است، و سرمایه گذاری (صکوک و غیره) ۵.۵۰ میلیارد افغانی (۶۸.۶۰ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده که ۱۷.۵۵ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است.

مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ها به افغانی ۵.۲۲ میلیارد افغانی (۶۵.۱۷ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۴۲.۵۲ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ناخالص یا ۱۵.۷۷ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. این در حالیست که تمویل مالی و سرمایه گذاری به دالر امریکایی ۷.۰۶ میلیارد افغانی (۸۸.۰۹ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۵۷.۴۷ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری یا ۲۱.۳۶ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد.

افزایش در مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری عمدتاً به افزایش در سرمایه گذاری اوراق سرمایوی (صکوک) ۳۷۹.۲۹ میلیون افغانی و تمویل مالی مرابحه ۹۶.۵۶ میلیون افغانی نسبت داده شده است. در عین حال، تمویل مالی مرابحه ناخالص طی ربع کاهش ۷۲.۵۲ میلیون افغانی را نشان می دهد که به افزایش در ذخایر جبران خساره نسبت داده شده است.

افزایش در مجموع سرمایه گذاری و تمویل مالی ناخالص

عمدتاً به تمویل مالی جدید صکوک و مرابحه طی ربع تحت بررسی نسبت داده شده است. در عین حال، تصفیه و تسویه و اقساط تمویل مالی مرابحه طی این ربع جمع آوری شده است.

قرضه دهی تمویل مالی بر اساس سکتور در افغانستان را دریچه بانکداری اسلامی احاطه نموده است که ۸۷.۲۴ درصد مجموع تمویل مالی ناخالص این سکتور را تشکیل می دهد، در حالی که سهم بانک اسلامی در مجموع تمویل مالی مرابحه به ۱۲.۷۵ درصد می رسد. در ضمن، مجموع سرمایه گذاری اوراق سرمایوی در صکوک این سکتور خارج از کشور سرمایه گذاری شده است که ۸۱.۱۴ درصد مجموع آن توسط بانک کاملاً اسلامی، و متباقی ۱۸.۸۵ درصد توسط دو دریچه بانک های تجارتی صورت گرفته است.

مجموع تمویل مالی خالص و سرمایه گذاری این سکتور متشکل است از: مبالغ قابل حصول مرابحه که با افزایش ۱.۵۳ درصدی به ۶.۴۱ میلیارد افغانی می رسد و ۵۲.۱۷ درصد تمویل مالی ناخالص و سرمایه گذاری ها را تشکیل داده است؛ مشارکۀ رو به تنزیل که ارزش آن ۱۱۷.۶۳ میلیون افغانی یا ۰.۹۵ درصد می باشد؛ مشارکۀ دوامدار که به ۵۳.۸۰ میلیون افغانی می رسد؛ و سرمایه گذاری صکوک که ارزش آن به ۳.۷۵۰ میلیارد افغانی رسیده، شاهد افزایش ۳۷۹.۲۹ میلیون افغانی بوده و ۳۰.۴۹ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ناخالص را تشکیل داده است. دارایی های که برای اجاره حصول شده است به ارزش ۱.۹۵ میلیارد افغانی گزارش شده که طی ربع تحت بررسی در جون سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۵.۹۲ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری این سکتور را تشکیل داده است.

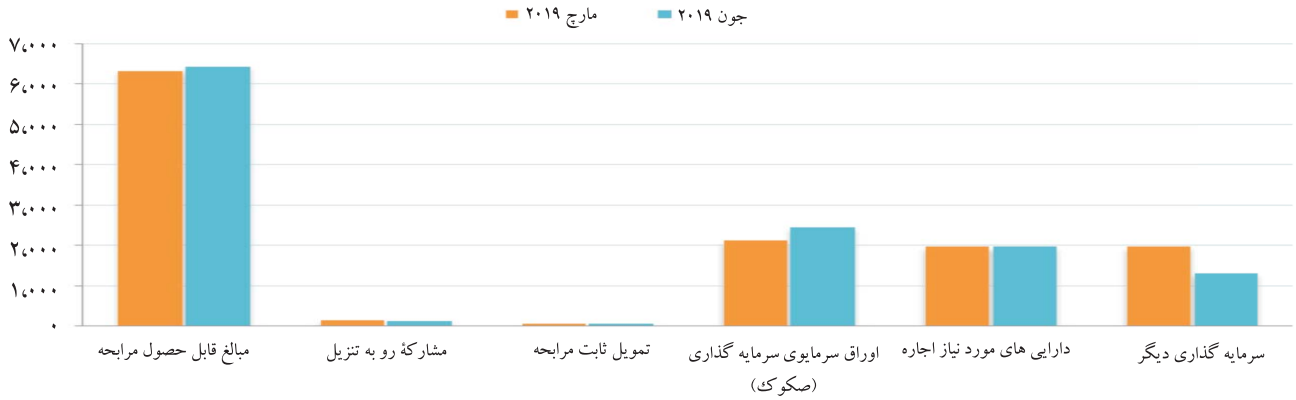
افزایش در پورتفولیوی سرمایه گذاری ها (صکوک) در یک دریچه بانکداری و یک بانک کاملاً اسلامی مشاهده گردیده است. قابل یادآوری است واحد بانکداری اسلامی نوی کابل بانک فعالیت های تمویل مالی و سرمایه گذاری ندارد. جهت جزییات بیشتر به گراف ۶.۱۵ مراجعه نمایید.

جدول ۷.٦: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

شماره	محصول	مارچ – ۲۰۱۹	جون – ۲۰۱۹	تفاوت در مقدار	تفاوت	فیصدی ناخالص محصول سرمایه گذاری ها و تمویل مالی
		مقدار به میلیون افغانی				
۱	مبالغ قابل حصول مرابحه	۶،۳۱۹.۷۲	۶،۴۱۶.۲۹	۹۶.۵۶	۱.۵۳ ٪	۵۲.۱۷ ٪
۲	مشارکۀ رو به تنزیل	۱۲۴.۱۰۳	۱۱۷.۶۳	(۶.۴۶)	۵ ٪	۱ ٪
۳	تمویل مالی مشارکۀ دوامدار	۵۰.۵۰۳	۵۳.۸۰	۳.۳۰	۷ ٪	۰.۴۳ ٪
۴	اوراق سرمایوی سرمایه گذاری (صکوک)	۲،۱۱۴.۷۷	۲،۴۴۴.۱۲	۳۲۹.۳۵	۱۶ ٪	۱۹.۸۷ ٪
۵	دارایی های کسب شده برای اجاره	۱،۹۵۸.۷۸	۱،۹۵۸.۷۸	۰	۰ ٪	۱۶ ٪
۶	سایر سرمایه گذاری ها	۱،۲۵۶.۳۰	۱،۳۰۶.۲۴	۴۹.۹۴	۴ ٪	۱۰.۶۲ ٪
	مجموع عمومی	۱۱،۸۲۴.۱۹	۱۲،۲۹۶.۸۹	۴۷۲.۷	۳.۹۹ ٪	۱۰۰ ٪

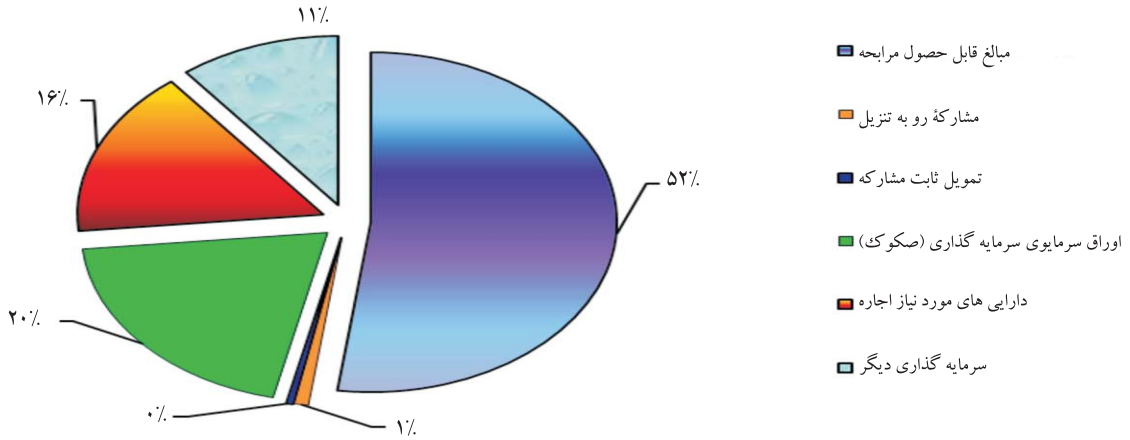
منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ۱۵.٦: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول: مقایسه ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸(۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ١٦.٦: فیصدی سرمایه گذاری و تمویل مالی بر اساس محصول، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

- **ذخایر جبران خسارۀ تمویل مالی و سرمایه گذاری ها**

در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ (جوزا، ۱۳۹۷) مجموع مبالغ تخصیص داده شده برای جبران خساره سکتور بانکداری اسلامی ۸۱۳.۲۱ میلیون افغانی گزارش شده است که در مقایسه با ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی افزایش ۱۷۵.۰۹ میلیون افغانی را نشان میدهد. از مجموع این مبلغ ۱۶۹.۰۸ میلیون افغانی برای تمویل مالی مرابحه و ۶ میلیون افغانی دیگر برای مبالغ قابل حصول مد نظر گرفته شده است.

مبالغ تخصیص شده برای این سکتور را ۹۶۷.۲۴ میلیون افغانی برای تمویل مالی مرابحه و ۲۱ میلیون افغانی برای مبالغ قابل حصول تشکیل می دهد. مبالغ تخصیص شده برای تمویل مالی مرابحه ۱۵.۰۷ درصد مجموع تمویل مالی ناخالص سکتور بانکداری اسلامی را تشکیل می دهد، این در حالیست که در ربع که در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ پایان یافت، ۱۲.۶۲ درصد به ثبت رسیده بود.

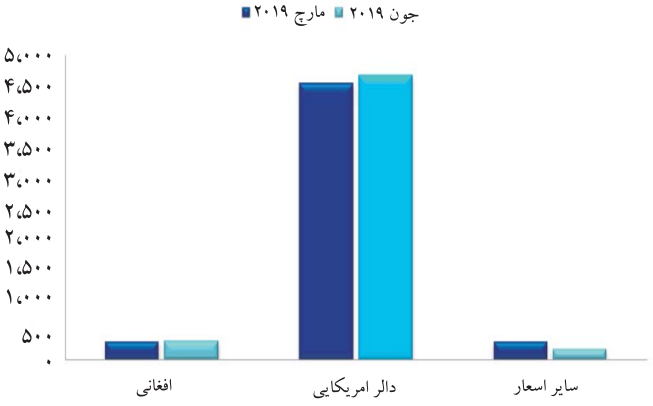
- **طلبات بین البانکی**

طلبات بین البانکی سکتور بانکداری اسلامی در کتگوری های مختلف دارایی ها چهارمین جایگاه بزرگ را دارا بوده، که در پایان ربع دوم در ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی ۵.۱۳ میلیارد افغانی گزارش شده است که ۱۵.۵۲ درصد (۶۴.۰۲ میلیون دالر امریکایی) مجموع دارایی ها را تشکیل داده است. باید یادآور

شد که هیچ گونه تغییر در اجزای دارایی ها به ملاحظه نه رسیده. طلبات بین البانکی به افغانی ۵.۸۴ درصد، به دالر امریکایی ۹۰.۷۵ و سایر اسعار ۳.۴ درصد به ثبت رسیده است. جهت جزییات بیشتر به گراف ۱۶.۶ مراجعه نمایید.

از جمله ۶ دریچه بانکداری اسلامی، ۲ دریچه و یک بانک اسلامی طلبات بین البانکی دارند که متشکل از مبلغ ۲.۲۱ میلیارد افغانی امانات میعادی و ۲.۹۱ میلیارد افغانی امانات جاری می باشد که این طلبات بین البانکی به عنوان جنس مرابحه و انتقالات داخلی بانک ها و معاملات تصفیوی بین بانک ها مورد استفاده قرار گرفته است.

گراف ۱۷.٦: طلبات بین البانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

- **پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک**

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک در ختم ماه جون ۲۰۱۹ میلادی ۱۳.۳۵ میلیارد افغانی (۱۶۶.۴۱ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که در مقایسه با ربع گذشته که در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ به پایان رسید، افزایش ۹۴۸.۲۶ میلیون افغانی داشته است. پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین جز دارایی ها شمرده میشود که ۴۰ درصد مجموع دارایی های سیستم را تشکیل می دهد. افزایش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک عمدتاً در ارتباط با پول نقد در خزانه مشاهده شده است. علت افزایش اقلام فوق عمدتاً به افزایش در مجموع امانات سکتور طی ربع تحت بررسی نسبت داده شده است. پول نقد در خزانه و طلبات بین البانکی متشکل از ۵.۱۳ میلیارد افغانی پول نقد در خزانه، ۵.۷۸ میلیارد افغانی در حساب جاری غیر تکتانه ای در د افغانستان بانک و ۲.۴۲ میلیارد افغانی حساب ذخایر اجباری در د افغانستان بانک می باشد.

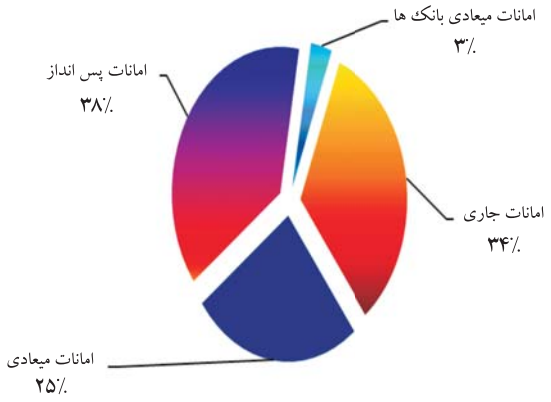
۲.۸.٦ مجموع امانات:

امانات که منبع عمدهٔ تمویل و جز بزرگ بدهی ها می باشد، ۲۷.۳۸ میلیارد افغانی (۳۴۱.۳۰ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۹۳ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل داده است و از ماه حوت ۱۳۹۷ (مارچ، ۲۰۱۹ میلادی) شاهد افزایش ۶ درصدی بوده است. این در حالیست که طی ربع اخیر با رشد ۱۰.۶۶ درصدی، ۲۵.۸۳ میلیارد افغانی (۳۲۱.۹۷ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده بود. افزایش در امانات عمدتاً در امانات میعادی (۱.۱۳ میلیارد افغانی یا افزایش ۱۹.۶۲ درصدی) به ملاحظه رسیده است. امانات پس انداز ۷۸۱.۲۶ میلیون افغانی بود که ۸.۱۱ درصد افزایش را نشان می دهد، در حالی که امانات میعادی و امانات پس انداز طی ربع اخیر ۱.۹۱ میلیارد افغانی یا افزایش ۲۷.۷۲ درصدی داشت. در عین حال، امانات جاری سکتور شاهد کاهش ۴۱۶.۷۹ میلیون افغانی یا ۴ درصدی بوده است.

علاوتاً، این افزایش عمدتاً در امانات افغانی صورت گرفته در حالی که در ارتباط با وضعیت امانات دالری، کاهش به ثبت رسیده است. امانات افغانی سکتور ۹.۱۶ میلیارد افغانی (۱۱۴.۱۹ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۳۳.۴۵ درصد مجموع امانات را تشکیل داده و افزایش ۱۱.۸۴ درصدی را نشان می دهد. این در حالیست که امانات دالری سکتور بانکی به ۱۵.۷۹ میلیارد افغانی (۱۹۶.۸۲ میلیون دالر امریکایی) رسیده است که ۵۷.۶۶ درصد مجموع امانات را تشکیل داده و شاهد کاهش ۱۰ درصدی می باشد. بانک اسلامی افغانستان

بلندترین سهم فیصدی مجموع امانات این سکتور را دارد که سهم فیصدی آن ۵۱.۰۴ درصد و به تعقیب آن دریچه های بانکداری اسلامی که سهم فیصدی آن ۴۸.۹۵ درصد می باشد، قرار دارد. مجموع امانات سکتور را ۹.۲۱ میلیارد افغانی امانات جاری، ۶.۸۹ میلیارد افغانی امانات میعادی و ۱۰.۴۲ میلیارد افغانی امانات پس انداز تشکیل می دهد. در ضمن، امانات جاری ۳۴.۷۳ درصد، امانات میعادی ۲۵.۹۸ درصد و امانات پس انداز ۳۹.۲۸ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل داده است که متشکل از ۲۶.۵۲ میلیارد افغانی امانات مشتریان و ۸۵۵.۳۶ میلیون افغانی امانات بانکی می باشد. سپرده های بانکی تنها ۳.۱۲ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل می دهد.

گراف ۱۸.٦ تفکیک امانات برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

۳.۸.٦ نقدینگی

وضعیت نقدینگی تمام دریچه های بانکداری اسلامی و بانک کاملاً اسلامی از حد پایین تعیین شدهٔ نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع (۱۵ درصد) و نسبت نقدینگی سریع (۲۰ درصد)، تجاوز نموده است. نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع سکتور بانکداری به طور اوسط در مقایسه با ۵۴.۴۴ درصد دورهٔ گذشته (مارچ، ۲۰۱۹ میلادی)، ۵۱.۵۷ درصد به ثبت رسیده که نشان دهنده کاهش ۲.۸۷ درصدی می باشد. ازین که در افغانستان بازار سرمایه وجود ندارد، سکتور بانکی عمدتاً سیال باقی مانده است. به طور عموم، خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک و دریچه های بانکداری اسلامی مکلف به داشتن کمیتهٔ دارایی و بدهی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک مدیریت نقدینگی بانک ذریعهٔ تحلیل خلاها، سناریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد. جهت جزییات بیشتر به جدول ۸.۶ مراجعه نمایید.

جدول ۸.٦: شاخص های کلیدی سالمیت سکتور بانکداری اسلامی برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

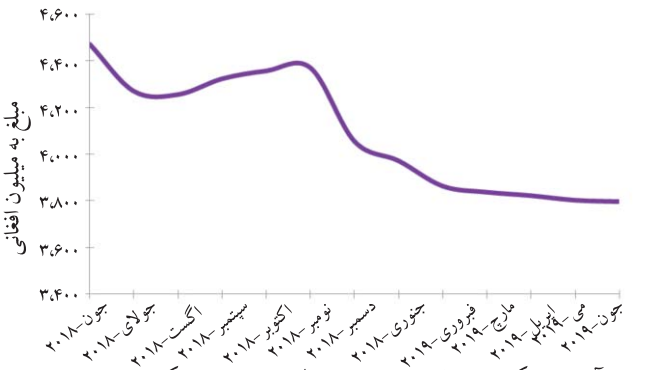
٪ نسبت	(مارچ، ۲۰۱۹)	(جون، ۲۰۱۹)
نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها	۵۶ ٪	۵۵.۸۷ ٪
نسبت سیالیت دارایی ها بر دارایی های کوتاه مدت	۲۱۹۴٪	۳۲۷۱٪
نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی	۶۸٪	۵۸.۶۷٪
نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی	۷۲٪	۷۰٪
بازده دارایی ها	(۵.۲۱)	(۰.۲۱۲)
بازده سهام	(۲۶.۰۶)	(۱.۸۳۱)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

٤.٨.٦ سرمایه:

سرمایهٔ این سکتور به ۳.۷ میلیارد افغانی (۴۷.۳۱ میلیون دالر امریکایی) می رسد که از ربع گذشته (مارچ، ۲۰۱۹) بدینسو کاهش ۱.۰۶ درصدی داشته که در آن زمان ارزش آن ۳.۸۳ میلیارد افغانی (۴۷.۸۲ میلیون دالر امریکایی) بود. علت کاهش در سرمایهٔ این سکتور به متحمل شدن ضرر طی ربع، نسبت داده شده است. نسبت کفایت سرمایه بانک اسلامی افغانستان از حد مقرراتی تجاوز نموده است. سرمایه دریچه های بانکداری اسلامی متشکل از حقوق صاحبان سهم (که به شکل دارایی های سیال نبوده اما ارزش آن ملکیت سرمایوی را تشکیل می دهد که از بانک صنعتی به دریچه های بانکداری اسلامی انتقال گردیده است)، مفاد/ضرر بدست آمدهٔ سالهای گذشته، عواید دیگر (عواید حاصله از ارزش گذاری مجدد دارایی های ثابت) و نفع/ضرر سال جاری می باشد. روند سرمایه مالی این سکتور، طوری که فوقاً بیان گردیده، طی گراف ۱۸.۶ نشان داده شده است.

گراف ۱۹.٦: روند سرمایه بانک های اسلامی در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

٥.٨.٦ نافعیت:

- **تفکیک ربع به ربع**

سکتور بانکداری اسلامی در ربع جاری (ربع دوم) که در ماه جون سال ۲۰۱۹ پایان یافت، با ۶۹.۷۳ میلیون افغانی ضرر خالص مواجه بوده است. این در حالیست که در ربع اخیر ۲۱۸.۲۱ میلیون افغانی ضررخالص گزارش شده بود. از جمله ۶ دریچهٔ بانکداری اسلامی، ۵ دریچه شاهد ضرر بوده که ارزش آن به ۱۳۰.۷۷ میلیون افغانی می رسد. این در حالیست که در ربع اخیر ۵ دریچه بانکداری اسلامی با ۲۴۵.۳۵ میلیون افغانی ضرر مواجه بوده اند. کاهش ضرر این سکتور در ربع فعلی عمدتاً به کاهش ۱۹۶.۹۷ میلیون افغانی در مبالغ تخصیص شده برای جبران خساره کریدت خالص نسبت داده شده است. علت عمدهٔ ضرر این سکتور به ۲۱۷ میلیون افغانی مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارهٔ قرضه خالص دو دریچه و یک بانک کاملاً اسلامی، نسبت داده شده است.

سهم دو دریچه در مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارهٔ قرضه، ۲۰۰ میلیون افغانی و سهم یک بانک کاملاً اسلامی ۱۷ میلیون افغانی گزارش شده است. در عین حال، این سکتور مبلغ ۹۰ میلیون افغانی را به عنوان ادغام مجدد مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارهٔ قرضه گزارش داده است که ۷۰.۵۶ میلیون افغانی در ارتباط با ۳ دریچه بانکداری و ۱۹.۴۹ میلیون افغانی در ارتباط با یک بانک کاملاً اسلامی گزارش شده است.

بانک کاملاً اسلامی طی ربع تحت بررسی ۴۲.۸۱ میلیون افغانی فایده خالص را گزارش نموده است. قابل یادآوری است فایده این بانک در ربع فعلی به ارزش گذاری مجدد مبادلهٔ ارز نسبت داده شده است که این فایده اصلی بانک نمی باشد. ضرر بانک قبل از ارزش گذاری مجدد مبادلهٔ ارز، ۱۲۴.۸۲ میلیون افغانی گزارش شده است.

- **نافعیت به طور مجموعی: از جدی الی جوزا، سال مالی ۱۳۹۸ (جنوری الی جون، ۲۰۱۹)**

به طور مجموعی سکتور بانکداری اسلامی طی دو ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ (ماه جنوری الی جون سال ۲۰۱۹)، ضرر خالص ۲۵۹.۳۴ میلیون افغانی (۳.۲۳۲ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسانیده است. این در حالیست که در دوره مشابه سال گذشته ۱۱۱.۳۴ میلیون افغانی فایده خالص گزارش شده بود.

نتیجتاً، ارزش بازده دارایی ها در مقایسه با ۱.۰۴ درصد ماه جون سال ۲۰۱۸ میلادی، ۲.۱۰ درصد گزارش شده است.

بخش عمدۀ فایده خالص سال گذشته به عواید انتفاعی و غیرانتفاعی ۵ دریچه و یک بانک کاملاً اسلامی نسبت داده شده است. علت ضرر این سکتور عمدتاً به مبلغ ۴۵۳.۷۳ میلیون افغانی که به عنوان مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارۀ کریدت خالص محاسبه شده، نسبت داده شده است که ۹۷.۷۴ درصد در ارتباط با ۳ دریچه و متباقی آن در رابطه با یک بانک کاملاً اسلامی به ثبت رسیده است. فکتور دیگر که در ضرر این سکتور نقش داشته است، افزایش ۲۴۶ میلیون افغانی در مصارف غیر انتفاعی (مصارف عملیاتی) می باشد. با این حال، عواید فایده خالص، و فایدۀ مبادلۀ ارز طی زمان تحت بررسی افزایش یافت و مصارف مالیه تجدید نظر شد. تمام ۶ دریچه بانکداری اسلامی ضرر ۳۱۲.۸۵ میلیون افغانی را متحمل شدند. این در حالیست که به شکل مقایسوی در دوره گذشتۀ تحت بررسی، توام با ضرر ۳ دریچه بانکداری اسلامی، ۱۷۷ میلیون افغانی فایده گزارش شده بود. تنها یک بانک کاملاً اسلامی فایده خالص به ارزش ۵۳.۵۱ میلیون افغانی را بدست آورده است که به ارزش گذاری مجدد مبادله ارز به ارزش ۳۰۸ افغانی در دوره شش ماه گزارش شده، نسبت داده شده است.

جدول ۹.٦: جدول نفع و ضرر سکتور بانکداری اسلامی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

جدول فایده و ضرر (مقدار به میلیون افغانی)			
اقلام	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	جون- ۲۰۱۹	تفاوت
عاید از رهگذر فایده	۱۹۶.۸۴	۲۲۰.۴۶	۲۳.۶۲
مصرف عاید بدست آمده از فایده	۸۰.۵۶	۹۵.۳۰	۱۴.۷۴
عاید خالص بدست آمده از فایده	۱۱۶.۲۸	۱۲۵.۱۶	۸.۸۷
سایر عواید غیر انتفاعی	۹۲.۴۵	۱۰۵.۳۶	۱۲.۹۰
سایر مصارف عواید غیرانتفاعی	۲۷۳.۰۹	۲۹۹.۰۳	۲۳.۲۵
فایده(ضرر) قبل از ارزش گذاری مجدد مبادله ارز	(۳۹۳.۳۸)	(۱۹۵.۸۹)	۱۹۷.۴۹
توزیع کریدت خالص	۳۲۶.۳۵	۱۲۷.۳۸	(۱۹۸.۹۷)
فایده /ضرر ارزش گذاری مجدد مبادله ارز	۱۳۵.۱۰	۱۴۳.۵۸	۸.۴۷
فایده /ضرر قبل از مالیه	(۴۰.۰۵)	(۱۷.۵۲)	۲۲.۶۳
عواید فایده خالص/ضرر بعد از مالیه	(۲۱۸.۲۱)	(۶۹.۷۳)	۱۴۸.۴۸

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

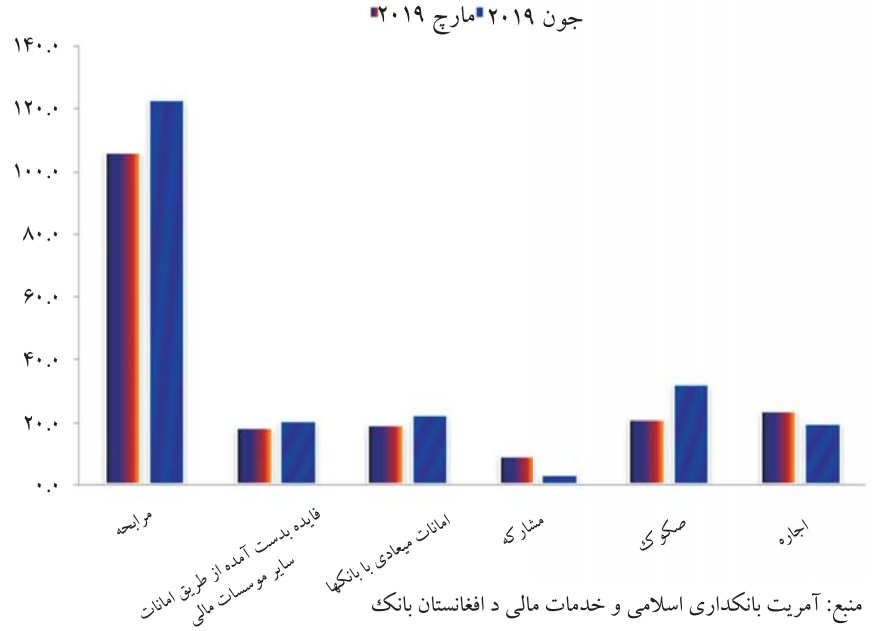
در عموم، سکتور بانکداری اسلامی هفت نوع محصول مالی را ارایه می کند. بازده ها از تمویل مالی ربع دوم سال (جون، ۲۰۱۹) در جدول ذیل نشان داده شده است:

جدول ۱۰.٦: فایده بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

ارزش فایده بر اساس نوع عمدهٔ قرارداد سازگار با شریعت (مقدار به میلیون افغانی)			
محصول	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	جون- ۲۰۱۹	تفاوت
امانات میعادی در بانک ها	۱۹.۱۱۸	۲۲.۰۹	۲.۹۷
فایده بدست آمده از طریق امانات سایر موسسات مالی	۱۸.۱۸۳	۲۰.۳۹	۲.۲۱
مرابحه	۱۰۶.۲۳۵	۱۲۲.۹۵	۱۶.۷۱
مشارکهٔ رو به تنزیل	۹.۱۷۳	۳.۲۱۳	(۵.۹۶)
صکوک	۲۰.۷۷۸	۳۵	۱۱.۴۵
اجاره	۲۳.۳۵۱	۱۹.۵۷	(۳.۷۷)
مجموع عواید فایده	**۱۹٦.۸٤۷**	**۲۲۰.٤٦**	**۲۳.٦۲**

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ٦.۲۰ فایده بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت؛ ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

جدول ۱۱.٦: تعداد مجموعی کارکنان، قرضه گیرندگان و سپرده گذاران سکتور بانکداری اسلامی الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

خصوصیات	شماره
کارکنان افغان	۱،۰۱۷
کارکنان خارجی	۴
قرضه گیرندگان فعلی	۸۱۹
سپرده گذاران فعلی	۳۴۶،۰۲۳

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

آمریت عمومی دفتر ریاست
info@dab.gov.af
تیلفون: ۲۱۰۴۱۴۶ ۲۰ ۹۳+